

CSENDŐRSÉGI LAPOK

FŐSZERKESZTŐ: PINCZÉS ZOLTÁN ŐRNAGY, SEGÉDSZERKESZTŐ: MAHÁCS LAJOS SZÁZADOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal BUDAPEST, I. KER., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 21	Megjelenik mindenhó 1-én és 15-én	Előfizetési ára: Egész évre 12 pengő, félévre 6 pengő	Telefon: 501-90.	Postafakarékpenziári csekk számla: 25.342
--	---	---	---------------------	---

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,

Hiszek egy isteni örök igazságban,

Hiszek Magyarország feltámadásában.

Amen.

A bizalmi egyén.

Észre sem vesszük, hogy van, annyira megszoktuk. Hozzá tartozik a szolgálalunkhoz, akár a járórtáska, aminek a létezéséről is csak akkor szereznek tudomást, ha otthonfelejtették. Mint az árnyék, jön velünk a bizalmi egyén hangtalan hűséggel, éjjelnappal, ha éget a nap, ha szakad az eső, akkor is.

Egyszerű szegényember egytől-egyig; kisbíró, esküdt, éjjeli őr, inkább csak nevezeténél, semmint dús fizetésénél fogva hivatalbéli. Amint baktatnak tempósan a járőr mellett, vagy dagasztják vele a sárat országszerte, amint elüldögélnék naphosszat a kikérdezésnél, vagy loholnak a tanúk után, akár szobrot lehetne faragni róluk, a Rend s az Igazság nagy ügyének kis dolgozóiról. Hívásuk nem terem jogot, csak kötelességet, nem siker, csak a névtelen munka észrevétlenségét.

Amikor szolgálati ténykedéseinkben a tanúk szerepét viszik, megosztva velünk bizonyos mértékben a felelősséget is, hányszor védelmezik meg a csendőrt az alaptalan támadások és vádaskodások lavínja ellen. Maguk érdekében se szólhatnának több derekassággal, mint ahogy odaállnak a bíróság vagy a kivizsgáló előjáró elé, hogy bizonyoságot tegyenek a csendőr igazsága mellett. Mert a csendőrré karóval nem igen támadnak az emberek, de a rágalom alattomos fegyverével, hajlékony paragrafusok ravaszágával, bosszúból vádaskodók lelkiismeretlenségével annál gyakrabban. A csendőr kötelességeinek szeri-száma nincsen, de azok teljesítésében viszont minden tettének, minden egyes szavának és lépésének törvény, szabály és rendelet mulat utat, vagy szab korlátot: addig-nak helyzetek ebből az útvesztőben, amelyek ellen nem véd a puská. Ki ne érezte volna, mit jelent ilyen helyzetekben a csendőr számára két derék, hűséges barát mellénkállása.

Nekiünk élhelhivatásunk a közbiztonsági szolgálat, biztosan van hát köztünk csendőr, aki a bizalmi egyének közbiztonsági teljesítményét a magához méri s nem tartja nagy dolognak. Pedig az. Amit ők a közbiztonság érdekében végeznek, rendszerint nem is hivatásuk, csak legfeljebb ráadás a hivatásukra. Falusi embertől nagy áldozat, ha a legsürgősebb dologidőben otthagyja a földjét, vagy megrövidíti az éjszakai nyugodalmát, amit a nehéz munka ugyan-csak megkövetel. Szinte azt is mondhatnók, hogy a

régi magyar mobile officiumnak, a köz és a jogrend önzetlen szolgálatának szép és nemes hagyományát őrzi ezeknek az egyszerű embereknek egyenként talán kisméretű, de a maga összességében nagyjelentőségű működése, amellyel, ha közvetve is, de kétségtelenül hozzájárulnak a csendőrség teljesítményeinek nagyszerűségéhez.

És ha mindezekhez hozzávesszük a különbséget is, ami a csendőr és a bizalmi egyén személyes helyzetében mutatkozik, még teljesebbé válnak e barátaink érdemei. A csendőrnek ott, ahol szolgálatot teljesít, szabadnak, személyi függőségtől és kapcsolattól mentesnek kell lennie; a bizalmi egyén együtt lakik, együtt él azokkal, reászorul azokra, akikre — sokszor bizony akik ellen — a működése irányul. Ebből a személyes szempontból, mellérendelt szerepe dacára is sokkal többször kerül kényes, kellemetlen helyzetbe, mint a csendőr. Amit a csendőr csinál, annak jórészt a falusi ember a bizalmi egyének számájára írja, úgy fogván fel a dolgot, hogy ők is ott voltak, tehát együtt csinálták a csendőrökkel a nyomozást, a házkutatást vagy az elfogást. A csendőr számára a szabályszerű szolgálati eljárás nem vonhat maga után egyénileg kockázatos következményeket; a bizalmi egyéné igen, a nemköszönéstől a bosszúállás mindenféle fokozatáig.

Ez a két dolog: teljesítményük önzetlensége és áldozatos volta arra kötelez minket, hogy barátságukat barátsággal, munkájukat pedig legalább is szíves köszönőszóval viszonzozzuk. Amit azonban ezen túl is nemcsak szívesen kell tőlük vennünk, de el is kell várnunk: a pártatlanság. Semmi se mennénk az olyan tanúval, aki ellensége a csendőrnek, de éppen olyan haszon nélkül való, mert megbízhatatlan volna az olyan, aki a visszaélésekben a csendőr cimborájává, bűntársává akarna szegődni. Nem szabad tehát rossz néven venni, ha a bizalmi egyén alkalomadtán felhívja a csendőr figyelmét arra, hogy ő nemcsak a csendőrnek, de a gyanúsítottak is tanúja s hogy tehát kötelességének tartja a gyanúsított jogait is megvédeni, akár a csendőré. A szó nemes értelmében vett bizalmi egyénnek, akiben mindkét fél megbízhat, ez a hivatása.

Ne legyünk se közömböse, se érzéketlenek a bizalmi egyének iránt s ne visellessünk velük szemben olyan ridegséggel, mintba csak száraz, lélektelen és kelletlen kötelességet végeznének mellettünk. Tekintsük azt, amit tesznek, szívességnak s dolguk végzetével ne csak azt adjuk tudomásukra, hogy elmehetnek, hanem köszönjük meg nekik a fáradságukat. Ne sajnáljuk tőlük a kézzszorítást sem, mert megérdemlik s mert ez a legkevesebb, amivel nekik tartozunk.

A természettudományok és a technika fejlődésének befolyása a bűnözésre és a nyomozásra.

(Második közlemény.)

Vidéken, a mi működési területünkön, közhivatalokban, vasútnál, postán, kisebb pénzintézeteknél, magánosoknál, sajnos, még mindig régi, sőt legrégibb rendszerű, úgynevezett bécsi rendszerű páncélszekrények vannak használatban, melyeket ügyes kasszaőrök akár a hideg-, akár a melegjárás segítségével rövid idő alatt, biztos kézzel fel tud nyitni.

Mennyire elmaradt a modern kasszaőrökhöz képest az egykori betörő, aki primitív tolvajkulcsal igyekezett a lakatokat kinyitni. A mai szállodatolvajok kitűnő szerszámaikkal minden belülről bezárt szállodai szobaajtót ki tudnak nyitni, még akkor is, ha a kulcs belülről a zárban van.

A *vasúti és hajóközlekedés* növelte a nemzetközi tolvajok és csalók mozgékonyágát.

A nemzetközi zsebtolvaj ma hazánkban, holnap már Franciaországban próbál szerencsét, de útközben sem marad tétlen, mert az átjáró kocsiokból összeállított nemzetközi vonatok lehetővé teszik az áldozatok kipuhatolását és kifosztását. A leánykereskedők az olcsó és gyorsjáratú hajózási vállalatok révén könnyen látják el a délamerikai piacokat európai „áruval”.

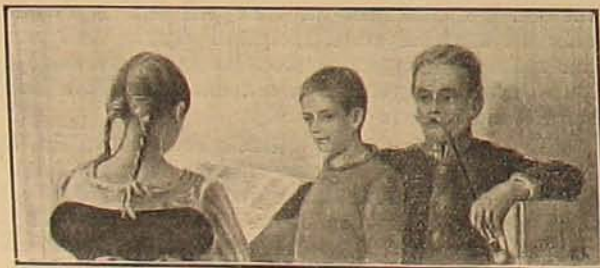
A modern bűnöző a villanyáramot ellopja, de a vilamosságnak már másirányú, sokkal veszélyesebb felhasználásával is találkozunk a gyakorlatban. A közelmúltban Magyarországon ismeretlen tettes egy hosszú drót egyik végét a lelkész kapujának fémkilincsére erősítette, a másik végére pedig követ kötött és feldobta a lelkészlak előtt elhúzódo magasfeszültségű áramvezetékre. Baj szerencsére nem történt, mert a tervezett merényletet idejekorán észrevették.

A bűnözés kialakulását élénken illusztrálja az enyves vesszővel manipuláló perselytolvajnak automata-tolvajjá fejlődése, ki a legtökéletesebb szerszámokkal nyitja ki és dészmálja meg a nyilvános helyeken felállított automatakat.

A *telefont* is gyakran igénybeveszik a bűnözők. Városokban a betörők a háziaknak valamilyen ürüggyel való eltávoztatására, vagy pedig arra is fel szokták használni, hogy általa meggyőződést szerezzenek, van-e a lakásban valaki.

Kémeke a telefonbeszélgetések kihallgatására törekednek.

Az amerikai nagyvárosok alvilági bandái állandóan és súlyosan veszélyeztetik ezeknek a városoknak vagyon- és életbiztonságát. Rablások, gyilkosságok napirenden vannak. Sikereiket elsősorban modern technikai felkészültségüknek köszönhetik. A bandák harcaiknál messzemenőleg kihasználják a *gépkocsit, a gázesszközöket, a modern fegyvertechnika vívmányait*, pl. a miniatűr géppuskákat, géppisztolyokat, különböző miniatűr fegyvereket (zsebceruza-pisztoly, töltőtoll-pisztoly, fényképezőkészülék-pisztoly). Ezek a miniatűr fegyverek egyébként már Európában is kezdenek elterjedni. Mult évben a német hatóságoknak számtalan konkrét esetről kifolyólag a fegyvertilalmat ezekre a fegyverekre is ki kellett terjeszteniük. A

Leszámolás.

Írta: MAHÁCS LAJOS százados.

Rengett az ég és föld, mikor a nagyháború utolsó visszavonulására a parancs megérkezett. Az ezred balszárnyán csehek feküdtek a csata letelején, de hamarosan eltűntek onnan, akár a kámfor. Szemben ellenség, balszárnyon ellenség, hátul ellenség, jobbról pedig mászhatatlan hegyek zárták gígaszi gyűrűbe azokat, akik még mozogni tudtak. Az ütegek bömböltek, géppuskák komiszkodtak köroról s nem mult el kiadósabb idő támadás-ellentámadás nélkül. Ömlött az októbertévi gyilkos hegyieső s hat nap óta se étel, se szárítkozás, se pihenés...

Így festett a dolga Kőkény Jósának, meg Tamás Pistának, amint a koporsóalakú Tomba-hegy lábánál, az Ornió-patak partján egy gránáttölcserben hasáltak. Evekig kujtorogtak így egymás oldalán Kragujeváctól a Doberdón át Gorochowig és onnan az Ojtozon át a Tombáig az ég minden tája felé, ahol ellenség mutatkozott. Összenőttek, egy lélekbe forrtak. Megosztották kenyerüket, megfektették a veszedelmeket.

Most láz gyötörte Kőkényt a gránáttölcser fenekén. A hideg lucok, amiben feküdtek, belerágták magát csontjába, tüdejébe, alig volt öntudatnál, amikor vacogva megszólalt:

— Erigy Pista! Köszönöm, hogy eddig is bajlódtál velem. En már csak itt maradok...

— Maradsz a fészkest! Fogd át a nyakam! Úgy... Ezt az éjszakát adja még nekünk a Teremtő, aztán hazáig meg se állunk, — fohászzkodott Tamás és maga után vonszolva cimboráját, elindult — visszafelé.

Ezen az éjszakán a győzelem első idegrohamában örvöngött az olasz hadsereg minden harciége, de Kőkény és Tamás megérte a reggelt. Tizenhét napig mászták azután a nagy hegyek zergeösvényeit, hogy a fogságot elkerüljék s egyszer vonatra ültek. Csáktornyán kokárdás ki-küldött várta a szép rendben érkező ezredet. Formás beszédet vágott ki a kokárdás, hogy most már független, szabad nép lett a magyar, tegye le hát kiki a puskát, menjen haza szántani. S hát ki ne menne szívesen haza annyi csata után, ha ilyen szép szóval küldik...

Kőkény és Tamás megfogadták a vonaton, hogy mindhalálig bajtársak maradnak. Nincs hatalom, ami elidegenítse őket egymástól. Tanyájuk szomszédos, a folyóban terem hal kettőjük számára is elegendő, a háborús idők közös emléke pedig biztos alap a barátságához egész életre.

Nem számoltak azonban az ennél is nagyobb hatalommal, akit ebben az esetben Sebestyén Julisnak hívtak. Belehabarodott a két legény Julisba, ilyen párhuzamos szerelmet pedig csak bicskával lehet rendesen elintézni. Összemarakodtak. Kőkény bicskája mozgott ügyesebben s így ő maga a szegedi Csillag-börtönbe, Tamás pedig lyukas oldallal ágyba került.

Keservesen telt a Kőkény egy esztendeje a Csillag-

közelmultban egyik csendőrájörünk kémgyanus egyént fogott el, kinek zsebéből megmotozása alkalmával zsebceruza-pisztoly került elő.

A modern vegyészet szintén sok jól használható anyagot és eszközt ad a bűnöző társadalom kezébe. Matuska Szilveszter fekete löporral aligha tudott volna Biatorbágy-nál olyan szörnyű rombolást előidézni. Modern gyújtókompozíciók megkönnyítik az időzített gyújtogatást, mely napjainkban leggyakrabban mint biztosítási csalás szokott jelentkezni. Néhány évvel ezelőtt egy németországi kereskedő lakása berendezését magas összegre biztosította. Az értékeket lakásáról elhordta, azután a villamoscsengő-berendezés harangját leszerelve, helyére kénsavval telt vékonyfalú üveglombikot helyezett. A csengő alá tányérba káliumklorát és cukorpor keverékét tette és a csengő egész környékét könnyen égő anyagokkal zsúfolta tele. Ezután, egy távolfekvő városba utazott és onnan saját címére táviratot adott fel. A táviratkihordó csengetett. A csengő kalapácsa a harang helyett a kénsavval telt üveglombik vékony falára ütött, azt összetörte és a kifolyó kénsav a porkeverékre ömlve, hatalmas lángot idézett elő, melytől az egész ház leégett.

Időzített robbanással követték el az utolsó század egyik legnagyobb mérvű biztosítási csalási kísérletét. 1883-ban a Norddeutscher Lloyd Mosel nevű gőzöse Amerika felé útrakészen állt Brémában. Rakományát darab-áru és 700 utas képezte. Közvetlenül az indulás előtt még egy óriási ládát hoztak a hajóra, mely felirata szerint üvegárut tartalmazott. Alig indult el a hajó, az utasok még búcsút integettek a part felé, midőn borzalmas robbanás rázkódtatta meg a hajót. Mire a füst eloszlott, a hajó már nem volt látható, a víz színén szétdarabolt hullák, jajgató sebesültek és hajóroncsok úszkáltak. 360 ember

meghalt, a többi megsebesült. A súlyosan sebesültek között volt egy Frank nevű baltimorei zsidó is, a már említett láda tulajdonosa. A vizsgálat megállapította, hogy Frank hajójegye Portsmouth-ig szól s hogy a láda 20.000.000 márkára volt biztosítva. A szerencsétlenség hírére jelentkezett egy műszerkészítő, ki előadta, hogy az újságokban közölt fénykép alapján Frank személyében felismeri azt a férfit, aki nála egy különleges óraszerkezetet rendelt. Frank halála óráján töredelmes vallomást tett. A ládában dinamit volt, melynek számítása szerint Portsmouth elhagyása után — ahol ki akart szállni — 48 óra múlva kellett volna felrobbannia. Úgy számított, hogy a robbanás nyílt tengeren érje a hajót és minden áruló nyom elmerül. A robbanás azonban túlkorán állott be. A hajódudorogi görögkatholikus püspökség ellen elkövetett pokolgépes merénylet még mindnyájunk emlékezetében él.

A vegyészet és fényképészet a bűnözőknek okmányhamisításoknál, pénz- és értékpapírhamisításoknál szolgáltat tökéletes eszközöket. A bankjegy-, bélyeg-, csekk-, értékpapírhamisítók a vegyi- és fényképészeti eljárásokon kívül a modern litográfia, cinkográfia és heliogravúra vívmányait is kiaknázzák, melyek segítségével gyakran meglepően tökéletes hamisítványokat tudnak előállítani. 1923-ban a Wien melletti Tullnerbachban egy 17 éves fényképész olyan tökéletes húszfontos angol bankjegyeket gyártott, hogy azt az angol bank szakértői is alig tudták a valódi bankjegyektől megkülönböztetni. Folyó évben Debrecen környékén hamisítottak csendőrségi területen igen jól sikerült százpengős bangjegyeket. A hamisító több képzettség és jobb felszerelés mellett tökéleteset alkotott volna. A reprodukációs technika a háromszínynyomással új utakat nyitott meg. 7—8 henger helyett ma már 3 hengeren művészi tökélyvel lehet színes illusztrációkat előállítani.

ban, az utolsó éjszaka pedig az egész hosszú rabidónél is hosszabb volt. Nem akart végeszakadni ennek az éjszakának, örökkévalóságig tartott, míg végre az első nap-sugár megsimogatta a cella sötétjét. Azután már gyorsabban teltek az órák s egyszercsak azon vette észre magát Kökény Jóska, hogy a rókusi vasútállomás felé lépked: onnan futnak a vonatok haza Békésbe. Jegyet váltott, beült s mikor a vonat elindult, nézte: mint futnak az érett búzabíbiák a vasút mentén visszafelé. Egy éve levelet nem írt, nem kapott. Gondolta, hogy Julis felesége lett a Tamásnak, de a börtönben nem akart bizonyosságot tudni efelől. Megtudja otthon s ha így van, akkor elválasztja őket örökre, aztán jöhet megint a börtön, vagy akármí. Akire egyszer rázárták a Csillag kapuját, annak úgy sincs többé helye odakint a napsütésben...

A vonat robogott s Kökény estefelé már a folyóparton ballagott tanyáiránt. Minden úgy volt a parton, mint két évvel ezelőtt. A gátoldal tele füvel, virággal, a fűzfák zöldlombosan áldogáltak posztjukon, a nádas hajladozott s a nádíveréb szelíd karattyolással üdvözölte a réglátott partlakót.

Kökény leült egy fűz alá s közömbös-fásultan nézte a folyót. A nap már a jegenyék lombja mögött ercszkedett lefelé, a nádas éledni kezdett. Apró halak hancúroztak a víz színén, majd villámgyorsan szerteugrottak, hogy aztán szeleburdi gondatlansággal megint összetalálkozzanak. De ismét szétugrottak s erre már felfigyelt Kökény:

— Csuka... Az, a gyalázatos! Zavarássza az apróhalat...

A nádas mélyén megloccsant valami s ettől a hangtól felcsillant a tekintete:

— Kánikulába is mozog a ponty. Akkor sok itt a hal...

Vadkacsák húztak el a feje fölött, a nádas esti élete egyre több suhanással, loccsanással, neszszel bontakozott. Úpalmas csend annak, aki nem érti, annál szebb muzsika azonban Kökénynek, aki ismerte ezeket a neszeket, csön-deket...

Keserű fásultsága kezdett elmosódni benne. Magához ölelte őt ez a zűrzavaros, lármás, mégis halkszavú csend. Tünődésében még azt sem vette észre, hogy a túlsó parton halász ereszkedett alá a gátról, lejött a vízhez, tempósan felszerelte a hálót és a sásszegély mellett csendesen vízbe eresztette.

Tamás volt a halász. Mikor végigtekintett a parton, megakadt a szeme Kökényen. Megismerte s bár régen készülődött erre a kikerülhetetlen találkozásra, cseppnyit mégis megdöbbant a szíve. Harapott egyet a csutorán s átköszönt:

— Adj' Isten, Jóska! Nézegetsz?

Kökény felkapta a fejét. Ő is várta a találkozást, sokáig készült rá sötét tervekkel, de most az ő szíve is dobbant egyet. Csak annyit felelt a kérdésre:

— Nézegetek...

Hallgattak. Mindegyiknek volt gondolkodnivalója.

Egyik húzásnál jókora ponty ívelt kifelé a hálóból.

— Kiugrott — mondta Tamás.

— Ki...

Megint hallgattak, míg egyszer aztán kirukkolt Kökény a nagy kérdéssel:

— Elvetted a Julist?

— El.

— Oszt mit keresel odaát a másik parton?

— Atjöttünk. Itt a tanyánk.

Ezt a technikát a fényképészettel összekapcsolva, a gonosztevő is fel tudja használni a bankjegyhamisításnál.

A fémpénzhamisítók technikai felszerelésük és szakismereteik segítségével a legfinomabb karcú stancákat állítják elő.

A cseléddel, aki munkakönyvét otrombán meghamisítja, hogy könnyebben jusson szolgálathoz, szembeállíthatók a mai *útlevelelhamisító* gyárak, melyek készítményeinek segítségével kémek, szélhámosok, megkülönböztető gonosztevők az egész világot bejárják.

A régi világban a kémnek a látottakat le kellett rajzolni vagy lemásolni és a hiranyagát át kellett csempésznie a határon. Ma a kém a rajz helyett észrevétlen fényképfelvételeket készíthet, az iratokat lefotografálhatja, hiranyagát pedig titkos rövidhullámú rádiókészülékével veszély nélkül közölheti megbízójával. A kémkedésnél, politikai bűncselekményeknél, titkos szervezkedéseknél a híradás rejtett lebonyolítására a vegyészet a legkülönbözőbb vegyi összetételű szimpatetikussal tintákkal szolgál. A felforgató eszmék sokszorosítás útján való általános terjesztésére az írógépek és a sokszorosító készülékek állanak rendelkezésre.

A modern bűnözésre igen jellemző eset fordult elő a közelmúltban Olaszországban. Műbútorasztalosok vadonatúj, de régi stílusban készített bútorokba mesterségesen élő szűállományt telepítettek, hogy ezáltal a bútoroknak megszerezze a régiség jellegzetes ismervét. Amidőn a szűtelepítés romboló munkája a kívánt elváltatásokat már előidézte, a bútorokat kiciánózták és mint antik bútorokat, drága pénzért eladták.

A modern bűnözés az újszerű közlekedési eszközöket is kihasználja. A gyorsan járó *géperejű járművek* lehetővé teszik a távoli helyszíneken való gyors megjelenést, eszközök gyors odaszállítását, a cselekmény elkövetése után

pedig a zsákmánnyal együtt való gyors eltűnést. Gépjárművek lopása, átalakítása, gépjárművekkel elkövetett nagyarányú csempészések jól jövedelmező iparágga fejlődtek. A csendőrség nemrégiben fogott el egy ilyen autós csempészbandát a cseh határ közelében, olymódon, hogy a száguldó gépkocsik elé kötelet feszítettek. A gépjárművek fellelése a biztosítási csalások külön fajtáját termelte ki és a gépek hazájában, Amerikában, egész új bűncselekményeket, mint pl. az emberrablást hozta divatba. A gépjárműforgalom a közlekedési balesetek számát hihetetlen arányokban megnövelte, ami napjainkban a nyomozó hatóságoknak rengeteg, különleges felkészültséget megkövetelő munkát ad.

A repülőgép, mint légi közlekedési eszköz, nálunk még nincsen általánosan elterjedve és így azt még a bűnözők nem használhatják fel. Fejlettebb iparú államokban, mint pl. az U. S. A.-ban, a repülőgép már annyira elterjedt, hogy minden kisebb városban több, 8—10 tagból álló magánrepülőársaság egy-egy kb. 300 fontba kerülő kis repülőgép birtokában van. A repülőgép ilyen elterjedése lehetővé teszi, hogy a bűnözők még a cselekmény felfedezése előtt, 8—10 óra alatt, 2—3000 kilométer távolságban lévő idegen országokban biztonságba helyezték magukat.

A hatás ellenhatást vált ki. A modern bűnözés ellen nem lehet többé a régi, elavult eszközökkel küzdeni. A múlt század végén már parancsoló szükségként jelentkezett a bűnözés elleni küzdelem célszerű megszervezése, a modern technika és természettudományok vívmányainak a nyomozás céljaira való legmesszebbmenő kihasználása és így tudományos nyomozási rendszer kidolgozása és alkalmazása. A büntetőjog maga erre még mai fejlett irányzatában sem ad támpontot. Az anyagi büntetőjog megjelöli a büntetendő cselekményeket, az alaki perjog szabályozza

— Miattam?

— Miattad...

— Tán félték?!

— Nem. Csak gondoltuk, jobb lesz így. Neked is, nekünk is.

— Gyerek van?

— Nincs.

— Akkor jobb, ha félték!

— Ne bomolj, Jóska! Tudod, hogy én is kiállok, ha úgy jön a sora...

Kökényben felviharzott az indulat. Átkeseredett rajta a börtön közeli emléke. Míg ő a Csillagban penészedett, addig a másik szántott, halászott s ette a Julis főztjét. Nem lehet ezt a börtönévet csak úgy elfelejteni. Botor indulatában nem gondolt arra, hogy ő maga a hibás ebben az esztendőben. Fenyegetően kiáltott át a a tulsó partra:

— Átmék a vizen!

— Most?

— Most. Összetöröm a hálódát, összetörlek téged, összetöröm a Julist...

Tamás nem felelt. Bizott benne, hogy csak észreter a másik. Úgy voltak ok egymással mindig, hogy Kökény volt a hevesebb vérű, Tamás meg a józanabbik. A barátság is olyan természetű dolog, hogy valamelyiknek mégis csak okosabbnak kell lennie.

De Kökény már vetette be magát a vízbe, átúszott a folyón s odaállt Tamás elé:

— Most számolunk!

— Mért számolnánk? Te szúrtál meg engem... Ujj le inkább!

— Nem azért gyöttem!

— Tudom. De azt is tudom, hogy fáradt vagy, meg a fejedet se járta át még a levegő...

— Ne fájjon a fejed az enyém miatt!

Tamás azonban ülve maradt. Tudta, hogy amíg fel nem áll, Kökény békességben marad. Mert nem atjas ember a Jóska, csak elvakult s a lelke keserű. S hátba jó szóval meg lehet puhítani...

— A Tombára nem emlékezel már Jóska?

— Emlékezek, de az most nem számít. Én is segítettem rajtad odakint, ha köllött, kvittek vagyunk efelől. Most pedig ne kussolj a hálódnál, hanem ugorj, különben ültödben csaplak agyon...

Erre csakugyan felpattant Tamás, mert a jószándéknak is határa van. Ő sem született éppen gyávának. Ötremetek s mert egyerejű emberek voltak, darabig dobogtak, tántorogtak összegabalyodva, míg aztán Kökény összeszedte az erejét s akkorát sujtott a Tamás halántékára, hogy az végigzuhan a fűvön és nem mozdult...

Kökény lihegve nézte a leütött embert, azután elfutott. Bevette magát a fűzbe. Rádöbbedt: mit cselekedett. Megmozdult benne a lelkiismeret. Elhatározta, hogy élve nem kerül csendőrkézre, inkább befojtja magát a folyóba. De még nem. Még élni akar, szabadon. Egy napig, egy hétig, amíg lehet. A Tamás hálójával egyideig eltengődik a folyóponton.

Elindult a háléért, de nem vihette el, mert Tamás éppen akkor bajlódott egy csukával. Az útéstől ugyanis csak elszédült s mikor magához tért, Kökényt sehol sem látta. A háló pedig nem maradhatott csak úgy emelés nélkül a vízben...

az igazságügyi gépezet eljárási szabályait, de arra, hogy a bűncselekményeket hogyan, mi módon és milyen eljárásokkal követik el s azokat hogyan kell felderíteni, a jogtudomány sem nyújt semmi felvilágosítást.

Ezt a hiányt pótlandó, vetette meg Hans Gross gráci egyetemi tanár, valamint a francia Bertillon a múlt század vége felé egy új segédtudománynak: a kriminalisztikának, magyarul: bűnügytanak az alapjait.

Hans Gross rámutatott a tanulás kétséges megbízhatóságára és elsőrendű bizonyító eszközökként a reáliákat, tárgyi bizonyítékokat ajánlotta figyelembe s ezzel kapcsolatosan a technika vívmányainak, valamint a természettudományok számos ágazatának igénybevételével rendszert dolgozott ki a bizonyítékok célszerű felhasználására és értékelésére. Ennek következtében a modern nyomozás mind sűrűbben és sűrűbben hívta segítségül a természettudományokat és azoknak minden, a maga szempontjából hasznosítható vívmányát. Tagadhatatlan az is, hogy a kriminalisztika részéről jelentkező kereslet az egyes tudományos ágakra új problémák felvetésével termékenyítőleg hatott. Az igényeket a tudományok új eszközökkel és eljárásokkal igyekeztek kielégíteni. Ezenkívül maga a kriminalisztika is gazdagította a bűnözés elleni küzdelem fegyvertárát a bűnözés indítókainak, elkövetési körülményeinek felkutatása révén nyert tapasztalatokkal, eljárási módszereinek kiépítésével, technikai eszközeinek tökéletesítésével és a küzdelem megszervezésével. Erre annál inkább szükség volt, mert a nyomozó hatóságoknak minden tudásukat és ügyességüket latba kellett vetniök, ha a modern bűnözés ellen folytatott harcban a helyüket eredményesen meg akarták állni. Gyors és tömeges sikerekkel kellett hatni az egész gonosztevővilágra, mert a gonosztevők a technikai eszközök nyújtotta hatalmas segítség révén oly eredménye-

ket és sikereket értek el, melyek utánzásra bűzdítottak és a bűnözést meglepő arányokban felduzzasztották.

A modern nyomozás feladatát csak kiváló szervezettséggel, módszereinek tökéletes kiépítésével és kriminalisztikai berendezéseinek fejlesztésével tudta megoldani.

A különleges szakértelmű bűnözővel szembeállítjuk a különleges képzettségű nyomozókat, kiket tökéletes technikai eszközökkel szerelünk fel, így külön osztályok alakulnak a betörők, gyújtogatók, zsebmetszők, intellektuális bűncselekmények, közlekedési balesetek nyomozására, az üldözési intézkedések technikájának keresztülvitelére, a nyilvántartási szolgálat ellátására stb.

Hazánkban a múlt század hetvenes éveiben a közbiztonsági viszonyok nagyon leromlottak. A szakképzettség, felkészültség és központi irányítás nélkül működő pandurintézmény még a régi primitív betyárvilág ellen sem tudott eredményesen küzdeni. A pandurságot az újonnan felállított m. kir. csendőrség váltotta fel, ezzel a törvényi fölénye a bűnözővel szemben évtizedekre biztosítva volt. Az idő azonban nem állt meg. A bűnözés fejlődésével, eljárásainak, eszközeinek változtatásával és tökéletesedésével a csendőrség eredeti szervezete, mely felállításkor még modern és kiváló volt — lassanként korszerűtlenné, elavulttá kezdett válni. A csendőrség bűnözés elleni küzdelmének korszerűbb alapokra fektetése a háborút követő években már elkerülhetetlen volt. Ez a szükségszerűség vezetett a nyomozó alakulatok felállításához. A nyomozó alakulatok psychotechnikai vizsgák alapján kiválasztott, tehát egyénileg rátermett, alapos kriminalisztikai elméleti és gyakorlati kiképzésben részesült legénységükkel, valamint korszerű krimináltechnikai felszerelésükkel és berendezésükkel a legmodernebb bűnözéssel szemben is sikeres harcot folytattak. A nyomozó alakulatok felállítása már specializálást

Furcsa szerkezet az emberi lélek. Kökény Jósát marta a lelkiismeret, amíg azt hitte, hogy agyonütötte Tamást. Most azonban, hogy komótosan halásznál látta, megint elhatalmasodott benne a gonosz: mégis csak agyon kell csapni...

— De kemény a fejed! — mondta gúnyosan, mikor odaért.

— Megvagyok vele — felelt Tamás és megemelte a hálót. Amíg az felmerül s újra vízbebukik, addig bizonyos, hogy nem ugrik neki Kökény. Élvezettel, lassan emelte a szerszámot: hátha rájön Jóska is az izére.

Megrezzent a háló, hal került bele. Ilyenkor jön a dollog java, most kell a Jósát puhítani. Most kell találgatni: miféle a hal? Ponty-e, csuka-e? Mekkora? Mindezt sejténi lehet a háló remegéséből. Sietni nem szabad, mert ez a halászörömök teteje: a gusztálás...

Jól számított Tamás. Megbénult a harag Kökényben. Majd a szemét nézte ki, míg végre elfogyott a víz a hálóba került halak alól s partra kerültek a pontyok. Aztán észrevette magát, nyelt egy nagyot s visszazuhanva konok indulatába, azt mondta:

— Most megyek. Majd, ha nem leszel ilyen szédelőgős, leszámolunk!

Tamás még egy kísérletet tett a békítésre: — Béküljünk ki, Jóska! Mondtam, te szűrtál meg engem, nekem lenne okom haragra. De én nem haragszok rád...

— Igen, mert tied a Julis!

— Igaz. De nem azért, mert én maradtam itthon.

— Hát mért?

— Mert engem szeret.

— Téged szeret? — kérdezte Kökény meghökkenve.

Arra még nem gondolt eddig, hogy ez is számít a dologban. Megenyhülése azonban csak pillanatig tartott, majd sötéten mondta:

— Az asszony azt szereti, aki kéznél marad!

Felugrott erre a sértésre Tamás. Szembefordult a két férfi. Az első ítést most már csakugyan halálra menő viaskodás fogja követni. Tamás azonban az utolsó pillanatban megmarkolta magát:

— Beszéljünk máskor a dologról. Messziről jöttél, én is rég láttalak, hát elvisz bennünket az indulat...

— Jó! Még találkozunk, de kicska nélkül ne járd a partot! — felelt Kökény s nekilódult a gátnak.

Alig ért azonban a füzes aljái, rég hallott ismerős zaj ütötte meg a fülét. Hátrafordult s azt látta, hogy Tamás megvetett combbal dől neki a hálónak. Feszül kezében a kötél, recsegnek, hajladoznak a hálóvesszők. Vak is láthatta, hogy igen nagy hal keveredett bele a hálóba, akkora, ami öt évben is egyszer akad, vagy tán annál is nagyobb.

A hal vad erővel cibálta, fúrta, csavarta lefelé a hálót s látta Kökény, hogy itt már csak az Isten csodája segít, elviszi a hal a hálót mindenestől, rendes halászember pedig nem nézheti ezt tétlenül. Különösen akkor nem, ha egy évig csak úgy emlékezésben szűrhetette hálóval a vizet.

Néhány hatalmas ugrással a parton termett. Tudta, hogy itt már csak az segít talán, ha a szerszám megbilient vesszejét megemeli s ölfogja a hálót. Ami törik, az törik, csak a hal el ne menjen. Belépett a vízbe, de ahogy iszapot ért a lába, megcsúszott. Estében elkapta a rudat s mert a hal ugyanabban a pillanatban nekidőlt a hálónak, a szerszám összeroppant. Csak a kötél, a törött

jelent, mert a legénység kizárólag nyomozó szolgálatot teljesít. A specializálódás ezenkívül a nyomozó alakulatokon belül is kifejezésre jut, egyrészt a nyomozó alosztályok belső és külső szolgálatot teljesítő legénységének széjjelválasztásában, bűnügyi fényképeszek, daktiloskoposok, nyilvántartók, rádiótávírásszok munkakörének e'határolásában, másrészt a nyomozóknak egyes bűncselekménycsoportok nyomozására való állandó alkalmazásában.

Haladást jelentett és igen jól bevált a polgári ruhában való nyomozás rendszeresítése.

A bűnözők világáról elmondottakkal szembeállítva, a következőkben változatos képet szeretnénk nyújtani azokról az eljárásokról és eszközökről, amelyekkel a modern, tudományos kriminalisztika dolgozik.

A tárgyi bizonyítékok sajátja, hogy nem önmaguk, hanem a vizsgálatukon alapuló szakértői vélemény és az abból levont következtetések adják a bizonyítékokat. Szinte azt lehetne mondani, hogy a modern nyomozás szülpontja a laboratóriumba helyeződött át. A laboratórium a bírósági tárgyalóterem előszobájává vált. Olyan kriminalista, aki önmagába egyesíteni tudná mindazokat a széleskörű ismereteket és tudást, amelyek minden néven nevezendő tárgyi bizonyíték értékeléséhez szükségesek, nincsen. Éppen ezért egy-egy kérdés megfigyeltével különös ismeretekkel rendelkező egyéneket, szakértőket kell megbízni. A tárgyi bizonyítékok sokfélesége és sokoldalúsága miatt a szakértők száma is olyan nagy, hogy valamennyiök munkásságával olvasóinkat nem lehetséges megismertetni, csupán a fontosabb és gyakoribb szakértők munkakörének, teljesítőképességének, eljárásainak és eszközeinek változatos ismertetésére szorítkozhatunk.

Az orvosszakértő tudására a kriminalista leggyak-

rabban van ráutalva. Törvényszéki orvostanról mint önálló és olyan tudományról, mely az igazságszolgáltatást ténylegesen — a mai értelemben vett tudományos eszközökkel — támogatja, csak a mult század hatvanas-hetvenes éveitől kezdve beszélhetünk. Ezt megelőzőleg is találunk ugyan kísérleteket az orvosi tudománynak bűnügyek felderítésénél való igénybevételére, ezek azonban a mai törvényszéki orvosi tudománynak csupán előhírnökei voltak. Julius Cézár holttestét rabszolga-orvossal vizsgálatták meg és azt követelték tőle, állapítsa meg, hogy a testet ért számos törszúrás közül melyik volt halálos. Hazánkban 1270 körül testisértéseknél a sérüléseket a bírák hüvelykkel megmérték és a tettest annyiszor 60 dénár fizetésre kötelezték, ahány hüvelyk hosszú a sérülés volt. A terhesség kérdésében II. Géza idejében szakértőként szülésznöket vettek a bíróságok igénybe. A középkorban olyan perekben, melyeknél egyik házastárs a másikat az elhálásra való képtelenséggel vádolta, a bíróság 10 tisztes, megbízható matrónát és 10 tisztes férfit rendelt ki, kiknek jelenlétében a házaspárnak az elhálást meg kellett kísérelni, illetve végrehajtani. Ezek a kísérletek a mai embert persze csak mosolyra késztetik.

A törvényszéki orvostan vizsgálatának tárgya az élő ember, a holttest és ezenkívül a legkülönbözőbb tárgyak és eszközök. Élő szervezetnél az életkor, fejlődés, nemi viszonyok, terhesség, sérülések, testi képességek, erőviszonyok, mérgezések, elme- és idegbetegségek kérdései. Holttestnél a halál okának, idejének megállapításával, a hullák és hullarészek konzerválásával, „hullatoalettel” támogatja a nyomozást. Az egyéb tárgyak és eszközök tekintetében főleg a haj- és szőrszálak, vér, ondó és bél-sár vizsgálatával nyújt segítséget.

— Oda kettő kellene...

— Ha eljősz, ketten leszünk — mondta csendesén Tamás. Érezte, hogy Kókény újra az ő embere. Megfogta a víz, többé el sem eresztte. A folyó szava agyoncsapta Jóskaiban a komisz hiúságot, a garázdá indulatot. De nem tudta Tamás, mondjon-e most valamit, vagy hallgasson inkább? Zavartan csipegette hát a fűszálak hegyét s amint oldaltpislantott, látta, hogy Jóska ugyanazt csinálja...

Nem is volt már itt szükség szavakra. Hallgattak, beszélt helyettük a csend. Nézték a vizet, mint ballag csendesén, de örök ballagással arra Békés felé. Így ballagott az ősapjuk idején, így fog ballagni az ükunokájuk szeme előtt is. A víz nem fogy el soha, az ember azonban elkopik. Hát akkor mire való a harag, a bicska?...

Tamás törte meg a csendet:

— Van egy pár szép vesszőm. Mogyoró. A gerlai erdőben vágтам, magas, erős. Szegedi fonalból kötött rá hálót a Julis. Felszerelhetné, oszt kiülhetné hajnalban a kanyarba. Nagyon jár a szülő ott a meredek vízen.

— Szembe ülünk?

— Nem. Ezen a parton, egymás közelibe. Vágok neked is helyet a sásba...

Kókény kicsit hallgatott, aztán azt mondta:

— Jó! Felszedjük a varsát is... De most megyek. Szerbusz Pista! És... tisztelem a Julist...

— Szerbusz Jóska. Megmondom neki...

Kézét szorították s ment kiki a tanyája felé. Kókény a vízen át, Tamás neki a gátnak, de egyforma vígan futyorészve mind a ketten. Pirkadatkor felszedik a varsát s ki tudja, hátha addig a hálóröntő harcsát is beleviszi az ordóg...

rúd, meg a négy vesszőcsomk maradt a Tamás markában.

Dermedten nézte a két halász a háló roncsait. Ha a ház leég, azon lehet segíteni: építeni lehet másikat, ugyanolyat. De ha a hálót elviszi a nem is látott hal, nagyobb csapás az jégverésnél, talán még a koleránál is. Mert szégyelnievaló. Nagyon el is restelte magát Kókény Jóska. Úgy érezte, hogy ezt a hibát soha jóvá nem teheti, azt is megérdemelné most Tamástól, hogy az pofonüsse.

— Megcsúsztam — mentegetődzött letörtén.

Tamás nagylelkűen csak annyit mondott:

— Harcsa volt. Két hite lesek rá...

Kókény boldog volt, hogy Tamás ilyen könnyen veszi a bajt s szóbaáll vele. Képzletét most már megfogták a halak. Továbbfűzte a tanakodást, amit el lehet egy nap akár szászor ismételni megúvás nélkül:

— Csuka is kódorog erre. Szép darab lehet, sejtettem a délután. igen zavarásztta az apróhalat...

— Sok a hal az idén — kapott a szón Tamás is, aki más körülmények között csakugyan megpofozta volna a harcsa miatt Kókényt, most azonban örült neki, hogy elment a hal, mert annak köszönhető, hogy ilyen szépen megindult a beszélgetés.

— Hát a csendörök? — folytatta Kókény.

— Járnak, de nincs baj. Új törvény van, éjszaka is szabad halászni.

— Éjszaka?! — álmélkodott Kókény s elakadt a szava a váratlan örömtől. Hogy bujkálás nélkül lehet éjszaka halászni, nagyobb dolog az mindennél, nagyobb a fonyereménynél... Még a Julis szerelménél is nagyobb...

— Hát a varsát nem próbáld? — kérdezte ezután.

— De. Kint van most is. Hajnalban felszedem.

— Magad?

— Magam,

Falurossza,

(Arbei Imre rajza)

A modern orvostudomány ma már olyan problémákat tud megoldani, amelyre ez előtt 100 évvel még gondolni sem mertek volna. Csupán egyik ilyen eljárásra — a vörsvérsejtekre mutatunk rá. Gyakran felmerül annak szükségessége, hogy egy vérnyomról meg kell állapítani, hogy az embertől vagy állattól származik-e. A modern orvostudomány ezt a kérdést kétségtelenül el tudja dönteni az ú. n. *Uhlenhuth-féle* praecipitációs próbával, melynek lényege a következő: Tengeri malacok testébe háromszor egymásután 8 napos időközökben néhány köbcentiméter embervért fecskendeznek be és ezáltal az állat vérére érzékenyítik az embervérre. Tegyük fel, hogy egy gyilkosság gyanúsítottjánál fejszét találunk, melynek fokán vérenek látszó folt látható. A törvényszéki orvostól a csendőrnak megállapítását kéri, hogy a folt embervértől származik-e. A fejsze fokán levő kis maradványt a laboratóriumban epruvettában, konyhasó-oldatban feloldják. Ezután az embervérrel érzékenyített tengeri malactól vért vesznek és azt gyorsan forgó edénybe teszik, centrifugálják. A centrifugálás eredményeképpen a vér két alkatrészére, a vérsavóra és a plazmára bomlik. A tiszta vérsavót egy másik epruvettába töltik és azután ahhoz a vizsgálati anyagból egy cseppet cseppentenek. Ha a tengeri malac vérsavója a hozzá juttatott anyagtól zavarossá válik, akkor az kétséget kizárólag embervér.

De ma már a törvényszéki orvos nem csupán az állatnak a vérére tudja az ember vérével megkülönböztetni, hanem kb. 10 év óta a *Dr. Landsteiner-féle* vércsoportvizsgáló eljárás birtokában egyes emberek vérére is meg tudja egymástól különböztetni. Rájöttek ugyanis, hogy az emberek vére nem teljesen azonos összetételű, hanem négy különböző vércsoportra: = O., A., B. és AB. csoportokba sorolnak. A vércsoportvizsgálatnak azonban bűnügyi szempontból csak negatív bizonyító ereje van. Egy gyilkossággal gyanúsított egyén ruháján vérfoltokat fedeznek fel, mely állítása szerint saját orrvérzésétől ered. A vizsgálat megállapítja, hogy az áldozat vére a O. csoportba, ellenben a gyanúsított vére és a ruháján feltalált vérfoltok pedig az A. csoportba tartoznak. Ez a megállapítás kizárja azt, hogy a gyanúsított ruháján levő vérfoltok az áldozattól erednének, tehát tagadással bizonyít. A gyanúsított vérének és a ruhán talált vérfoltoknak vércsoportbeli egyezése azonban nem bizonyít, mert nem azt bizonyítja, hogy a ruhán levő vér az áldozat vérével azonos, hanem csupán azt, hogy az egy O. csoporthoz tartozó vérű embertől származik.

Azt, hogy egy vére gyanús anyag tényleg vére vagy sem, a spektroszkop segítségével is meg lehet állapítani. Ha a napfényt híg véroldaton keresztül bocsátjuk, úgy a színekben a zöld és sárga színben a D. E. vonalak mentén két párhuzamos elnyelési csíkot látunk, mely a vér festékanyagára, a haemoglobinnak jellemző. A spektroszkóp segítségével azt is ki tudja mutatni a törvényszéki orvos, hogy a vizsgálat tárgyát képező vér tartalmaz-e szénmonoxidot vagy sem. Ha ugyanis a véroldathoz néhány csepp Stokes-oldatot cseppentünk és azt újból vizsgáljuk a spektroszkóppal, akkor (megfelelő ellenpróba után) határozottan megállapítható arról, hogy a színek változatlan marad, vagyis, hogy a vér szénmonoxidot tartalmaz. Ha a színek megváltozik, ami abban nyilvánul, hogy vére jellemző két csík egy vastag csíkká olvad össze, (ami a redukált haemoglobin színekének felel meg) akkor a vérben nincsen szénmonoxid. Előfordult, hogy valakit megölték, kiraboltak és azután a bűncselekmény elpalástolása végett rágyújtották a házat. Az áldozat vérének spektroszkópiai vizsgálata azt mutatta, hogy a vérben nincsen szénmonoxid. Ebből

határozottan meg lehetett állapítani, hogy az áldozat a tűz kiütésekor halott volt, mert már nem lélegzett.

Az orvos a röntgensugarak segítségével is támogatni tudja a nyomozást. Ki tudja mutatni a testben rekedt idegen tárgyakat pl. lövedéket, elnyelt bűnjelt. 18—20 évig terjedő életkorig a csontképződésből meg tudja határozni az életkort, csecsemőknél kb. egy heti, későbbi korban kb. három heti maximális tévedési határidővel. (Folytatjuk.)

A szolgálat nyilvántartási rendszeréhez.

Írta: TOLDI ÁRPÁD százados.

Régi törekvésünk, hogy őrsparancsnokaink irodai teendőit a feltétlen szükség határán belül szabjuk meg és mentesítsük őket minden, a szolgálatvezetés hátránya nélkül mellőzhető munkatöbblet végzésétől. Minden újítás ennek a célnak a jegyében történt eddig is, de hogy a kívánt sikerrel jártak volna az eddigi kísérletek, ezt nem állíthatnók: a kérdés idősebb maradt. Sőt az őrsök állandóan fokozódó, sokoldalú szolgálati igénybevétele folytán e kérdés idősebbisége napról-napra még nőtt is. Mi sem igazolja ezt jobban, mint az, hogy ma már nyíltan fel is vetődött: Vadász őrnagy és Hollódy alezredes urak szakszerű, alapos hivatottsággal hívták fel a figyelmet erre a kérdésre.

Azzal a bajtársi felhatalmazással élve, hogy aki nem sajnálja a fáradságot, szóljon hozzá, bátorkodom én is ezek sorába állani. Talán hozzájárulhatok egy olyan megoldáshoz, amely valamennyiünk közös óhaja.

Törekedjünk az egyszerűsítésre. Az egyszerű megoldás mindig tökéletesebb, mint ugyanazon eredményt biztosító — bár tetszetős — bonyolult rendszer. Ne fordítsunk több munkát valaminek az elvégzésére, mint amennyire feltétlenül szükség van. Ez a korszerű idő- és munkamegosztásnak az elve: minden perc idő- és munkamegtakarítás nyert érték, amely tovább hasznosítható.

Amikor az irodai teendők csökkentéséhez kívánok hozzászólni, ebből az alapelvből indulok ki s tekintetbe veszem egyúttal azt is, hogy az irodai munka nem a csendőrségi szolgálat lényege, hanem csak eszköz a cél érdekében; fontos tehát, hogy kevés időt és munkát raboljon el az igazi céltól: a közbiztonsági szolgálatteljesítéstől és legénységünknek erre képesítő nevelésétől.

Egyszerűsítési rendszerem szempontjai:

1. Mindent lehetőleg csak egyszer írjunk le, mert ugyanannak ismételt leírása felesleges.
2. Amit írunk kell, írjuk röviden, de azért érthetően és szabatos magyarsággal.
3. Ne vezetessünk nyilvántartást olyan ténykedésekről, amelyeknél maga a bejegyzés ténye az eredményt illetően semminemű biztosítékot nem nyújt.
4. Adjunk egyszerű utasítást és mintát a nyilvántartáshoz.
5. Ne pazaroljuk a papírost.
6. Az ellenőrző munkában ne legyünk bizalmatlankodóan kicsinyesek.

Hogy e szempontok kitűzése nem indok nélkül való, hanem tapasztalataim készítettek erre, néhány példával megkísérlem alátámasztani és azt hiszem, sikerülni fog ezek által bonyolult irodai rendszerünknek olyan képét megfesteni, hogy aki ezt látja, kell, hogy velém azonos megállapításokra jusson. Szeretném meggyőző erővel ecsetelni e rendszer leegyszerűsíthető kinövéseit, hogy érveim átüssenek a megszokottság kitaposott ösvényein és azt mondja mindenki, félretéve minden kicsinyes és alaptalan

A nagykáta-i őr nem megy a szomszédba szórakozásért; a laktanya kertjében tekéztettek, melynek megnyitását Dr. Hoffer Ferenc a járás főszolgabírája, Dr. Gulyás János kir. járásbíró, vitéz dr. Kiss Gyula gazdasági felügyelő és vitéz Balla József századas szárnyparancsnok is megjelentek.

aggályoskodást, hogy e kérdéssel foglalkozni kell. Segíteni szeretnék, nem hivatlanul bírálni. Bátorkodni fogok talán új dolgokkal is előállni, kérem ezért olvasóimat, hogy előítélet nélkül, tárgyilagosan szíveskedjenek fogadni azt, amit mondok.

1. Azt mondtam, hogy mindent lehetőleg csak egyszer írjunk le s — ha elkerülhető — ne többször. Vegyük eddigi rendszerünk néhány esetét:

A közbiztonsági szolgálat vezénylesnél kétszer írjuk le a kivezénylés parancsát és minden adatát: egyszer a havifüzetbe, egyszer meg a szolgálati lapra, szószerint.

Lehetne-e ezen hátrány nélkül változtatni?

Képzeliük el, mennyi „jókívánsággal” halmozódik el a vasutat, ha poggyászsunk feladásánál egyenként kezdenék kiállítani a nekünk járó kétpéldányú szelvényt, majd elővennének egy könyvet és abba is szóról-szóra bevezetnék szelvényeink szövegét. Talán azért nem csinálja-e a vasút ezt, hanem egyszerűen másolással ír az úrlapra néhány szót és ezzel készen is van, mert drága az ideje? — Igen, ezért. — De a mi időnk miért nem drága? — Miért érünk mi rá, hogy kétszer írjuk le szószerint ugyanazt a teljes szöveget?

Meg kell barátkoznunk a gondolattal, hogy minden feleslegeslen elpocsékolts percünk idővesztesség.

Ami az indigós másolást illeti, annak az időnyereségen kívül még más előnye is van, sőt mondhatnám, csak előnye van. És pedig: a szöveg teljesen azonos; egyik példány ellenőrzője a másiknak. Nem lehet arra hivatkozni, mint a külön-különlésnél, hogy az egyiknél „lévedtem”; de azt sem lehet megtenni, hogy valami visszaélés vagy mulasztás esetén más példányt állítson ki a való tényeket palástolni akaró.

Térjünk át a szolgálatvezénylesnél a másolótömb-rendszerre. Hagyjuk el a szolgálati havifüzetet a közbiztonsági szolgálatok vezénylesnél.

Tömbönként vegyünk 2×50 drb számozott szolgálati lapot. Az írott példányok legyenek negyedív-, a másolatok félív-példányok. Az írott példányok pontosan megfelelnek a szolgálati havifüzet eddigi adatainak: tehát, a szolgálati lap I. részét foglalják magukba; hozzáveszem még a mostani szolgálati lap végéről a bevonulási záradékot. A másolati példányok megfelelnek az eddigi szolgálati lapnak. A lapok átluggatott széllel csatlakozzanak a tömbhöz. Minden állandó rovat legyen előnyomva.

A szolgálat vezénylese az írott lapnak tintairónnai való kitöltéséből fog állni. Tereptárgyak előírása a II. részben (tintairónnal) azonos az eddigi eljárással. Őrjáratportyázásnál célszerűnek tartom a Hollódy alezredes úr által is javasolt „ford.” rövidítést alkalmazni az őrjárat száma után, ha fordított sorrendben írták elő a tereptárgyakat.

Hányzik még a teljesített órák egyenkénti kimutatása. Ez a csatolt egyszerű mintán (1. minta) történjék. Minden szolgálati lap számához odaírjuk, hogy ki, hány órát teljesített. „Ehhez” az utolsó rovatban hozzáírjuk a nem közbiztonsági szolgálatok után felszámítható órák összegét; az egészet összegezzük és a kimutatást csatoljuk a szárnyhoz felterjesztendő szolgálati lapokhoz. Ezzel a közbiztonsági szolgálatvezénylessel járó írásbeli munka be is fejeződik.

De ha valaki úgy gondolja, hogy ezzel nem takarítottam meg számottevő időt és munkát az egyéb előnyök mellett, annak íme bizonyítom, hogy megtakarítottam:

a) A szolgálati havifüzet kivezénylő parancsának

Kimutatás

az augusztusi szolgálati órákról.

Sz. szám	Karika V. th. öpk.	Nagy L. th. öpkh.	Vágó V. th.	Csotó J. th.	Palos S. th.	Nyirjes T. th.	stb.
204	25					25	
205		32			32		
206	8		8				
207			16			16	
208		20		20			
209				12			
Számok ↓							
Ehhez:							
	8	10	6	18	22	4	
Össz.	41	62	30	50	54	45	

Sellye, 1933. szept. 1.

Kadarkúti th.

öpk.

teljes szövegét és valamennyi adatát, a keletől egészen a szolgálati minőség megjelöléséig.

b) A szolgálati havifüzet bevonulási záradékát, a szolgálati lap száma és az óraszám kivételével: ezt ugyanis a kimutatásom magába foglalja.

c) A bevonulási késedelem vagy a parancstól való eltérés indokolását, mert ezt részben a járőrvezető már rávezette a szolgálati lapra, részben pedig az őrsparancsnok a szolgálati lapon bejegyezheti.

d) Rendszerem könnyű kezelése már maga is munkamegtakarítást jelent: elmarad a sok lezárás és átvitel; a nagy felületen szétszórta számok összeadásával járó tévedések; a szolgálati lapok számozásának elvételéből származó zavar; az azonos szövegnek két helyen való leírásánál előforduló tévedés; a szolgálati minőségnek vagy a teljesített óráknak téves helyre bejegyzése stb.

e) De megtakarítottam azt a szakasz- és szárnyparancsnokok által igen jól ismert munkát is, ami a szolgálati havifüzet és a szolgálati lap adatainak egyeztetésében áll, az ebből származó számos észrevétellel és igazoló jelentéssel utasítással együtt.

f) Megszüntettem a közbiztonsági szolgálat elkülönítésével azt a sok bajt, gondot és munkát, amit a havifüzetben egy-egy téves bejegyzés okozott. Pl. az őrsparancsnok elfelejtette az egyik járőrt bevonultatni és kivételesen egy másikat: most hogyan írja be a bevonulást korábbi órával? A megoldás az lett, hogy kivette az egész hibás lapot és újra leírta az egészet. Ha ott maradt a téves bejegyzés, nem járta meg a szakaszparancsnokot és a szárnyat igazoltatás, de legalább figyelemztetés nélkül.

g) Lehetetlenné tettem azt az alig ellenőrizhető visszaélést, hogy a szolgálati lap egyes példányait, vagy

a havifüzet bármely oldalát, akár az egészet is kicserélhessék.

h) Elértem, hogy megszűnik a gond, mekkora legyen lapszámra és terjedelemre a havifüzet. „Pótívre” a közbiztonsági szolgálat miatt soha sem lesz szükség. Bármeckorára nő is a létszám, a tömbbel a helyzet ugyanaz marad.

i) De nem kell „Vezénylő-lajstrom” sem, mert ellátunk minden járőrt szolgálati lappal.

A felsorolt előnyök mellett rendszeremnek hiánya nincsen a havifüzetrel szemben: a tömbben maradó eredeti példányok éppúgy felvilágosítanak mindenről, mint a havifüzet bejegyzései. Megmondják, hogy ki, hol van szolgálatban s azt is, hogy mikor vonult be, hány órát töltött szolgálatban stb.

Elgondolásom alapelvét: az egyszerűsítést követtem, de igyekeztem úgy megszabni a határt, hogy kinövés, hégzag ne maradjon. Új, amit hoztam a szolgálatvezénylés terén, de ismerve jól derék őrsparancsnokaink gondterhes munkáját, úgy érzem, ezzel sikerülne könnyíteni rajtuk.

Menjünk tovább a belső, valamint a nem közbiztonsági jellegű szolgálatok nyilvántartásához. Nézzük meg, leírunk-e itt is valamit többször a kelletténél és nem lehetne-e itt is valamit egyszerűsíteni?

Csatlakozom Vadász őrnagy úrnak ahhoz az elgondolásához, hogy a belső és nem közbiztonsági szolgálatoknál csak a nevek alatt jelöljük meg a változást. Változtatok azonban rajta, mert a szolgálati havifüzetet elhagyom és egy, csupán 3 rovatos „Szolgálati napló”-val pótolom (2. minta.)

Eddig kétszer írtunk be itt is mindent: egyszer szóval, azután a rövidítéssel, a változás végétével pedig megismételtük hasonlóan. Úgy vélem, e kétszeres írás ismét felesleges: elhagyom tehát a hosszabbat.

„Szolgálati napló”-mnak nincs bal- és jobboldala. Csak egy oldalból áll. Rövid ismertetés: az 1. rovatba beírjuk a változás napját, a 2.-ba az órát. Kezdet és vég elmaradt, mert nincs rá szükség: a bejegyzett rövidítés jelenti egyúttal a kezdetet, a befejezésnél beírt „0”, vagy ahol óra számítható fel, a beírt óraszám pedig jelenti a véget. A 3. rovatban vannak a csendőrok nevei. Ha akkora csinálom a Naplót, amekkora pl. a Csúsz-ünk, elfér benne kb. harminc név. A 4. rovat a „Megjegyzés”. Ennek külön rendeltetése nincs; láttamozásokra, megjegyzésekre, hivatkozásokra alkalmas.

A belső, valamint nem közbiztonsági jellegű szolgálatoknál a következő rövidítéseket használok:

B = beteg	Fv = felülvizsgálat
Clv = céllovászat	Gy = gyengélkedő
Elt = eltávozás	Kih = kihallgatás
Felv = felvételezés	Kh = kórházban
Fny = fenytés alatt	N = napos
Fut = futár	Szb = szabadságon

A „Szolgálati napló” az egész esztendőre szóló könyv, tehát nem kell havonként előterjeszteni. Felesleges az előterjesztés, mert csak olyan adatokat tartalmaz — a napos-szolgálat és az eltávozás kivételével —, amiről az előjáró parancsnokság úgyis tud. Ha valaki beteg vagy gyengélkedő, ezt jelenti az őrs sommás jelentésében, az orvosi bizonyítvány vagy gyengélkedőkönyv-kivonat csatolásával, de iktatja is mindkét esetben még ezen felül. (Egy gyengélkedés csak magán az őrsön négy helyen van bevezetve: iktatókönyv, sommás jelentés, gyengélkedőkönyv és a szolgálati havifüzetben; készül még egy kivonat is a

A könyv külső címe: „Szolgálati napló 1934.”

2. minta.

Belső oldalak:

Január.

A szolgálati vagy változás														Megjegyzés
napja	órja													
		Kiss Pál th. öpk.	Tóth János th. öpkb.	Nagy Imre őrm.	Szalai Gyula őrm.	Cserző János őrm.	Pállos Pál őrm.	Tel. Tamás őrm.	Pap Zoltán őrm.	Kovács Gergely es.	Szép Imre es.	Szamos Gábor pbes.	Márian Péter pbes.	
		Szb			B	N	Fny		Ell		Kb	Vez	Alhozal	
1	2	3												4
1.	8	0							0					
	13			N		O								
	20									Áth.				
	24												Bev.	
2	6	Civ.	Civ.			Civ.		Civ.					Civ	
	10									0				
	18	1 1/2	2 1/2			3		3					3	
	18			0				N						
3	6					Kth.								
	10				0			0						
	12													
	12			Relv										
	13							0					N	
	22			3										
4	6					6								
	13					N							0	
↓														
(Ez a lezárás)														
Összesen:		1 1/2	2 1/2	3		9		3					3	
Által:												Vez.		

jelentéshez. — Az irodai munkának e másik ágához legközelebb kívánok hozzájárulni.)

Célhővezetést a szárnyparancsnokság tartja.

Eltávozásnál a kiállított engedélyjegyeket az őrs a hónap végén a szárnyunk előterjeszti.

Felvételvezetés parancsra történik.

Fenyítést az előjáró szabja és tölteti ki.

Futárszolgálatot parancsra és parancsnoksághoz teljesít az őrs.

Felülvizsgálat szolgálati úton intéződik.

Kihallgatást az előjáró parancsnokság tartja.

Szabadság engedélyezése szolgálati úton történik.

A „Szolgálati napló”-t minden hónapban le kell zárni: a felszámított órákat egyenként össze kell adni, az átmenő változásokat pedig át kell vinni a következő hónapra.

A felszámított órákat az 1. mintán lévő „Kimutatás”-ba kell beírni és hozzá kell adni a közbiztonsági szolgálat-tal teljesített órákhoz.

Hiányzik-e a Naplóból valami, ami benné volt a havifüzetben vagy amire még szükség lenne? — Azt hiszem, minden benne van. S emellett egyszerű is a csupán három rovatával.

Mennyi munkát és időt takarított meg e Naplóval és mik az előnyei még:

a) Megtakarítom az eddigi havifüzetnek csaknem az egész baloldalát, vagyis a belső és nem közbiztonsági jellegű szolgálatok bejegyzésének teljes szövegét, a kelet és óra kivételével: a munkának tehát több, mint a felét.

b) Megtakarítom a havifüzet baloldali átvizsgálásának azt a munkáját, amely a bejegyzett adatok alaki ellenőrzésében állott: lényegiről nem igen beszélhetünk, mert a bejegyzések — mint előbb felsoroltam — szolgálati úton elintézett tényeket tartalmaznak.

c) Megtakarítottam a havonkénti ellenőrzési munkát, mert a Naplót — éppen az előbbi okból — előterjeszteni nem kell.

d) Előnye a Naplónak, hogy nem havonként jól-rosszul összefűzött lapokból áll, hanem bekötött könyv, mely esetleg évekig elegendő.

e) Állandóan az őrsön van s nem fordul elő — mint a havifüzettel történik —, hogy a keresett példányt éppen felterjesztették.

f) Könnyen kezelhetősége és áttekinthetősége.

g) A papirosnak is több, mint felét megtakarítottam és az is előnye, hogy

h) lapjai nem vehetők ki és nem cserélhetők ki.

Az állományváltásnál azonosan járok el, mint az előbbieknél. Ez bővebb magyarázatra és indoklásra nem szorul. Előnyei ugyanazok. Itt azonban előterbe lép még az is, hogy a Napló — hiteles könyvnek lévén — valóban az állományvezetés által megkívánt naplójelleggel bír.

Itt a következő rövidítéseket használok:

Áth = áthelyezték

Bev = bevonult

Lsz = leszerelt

Mh = meghalt

Vez = vezényelték

Az általam kitűzött következő szempont az, hogy röviden és magyarul írjunk. Ez nem tartozik a kérdés lényegéhez; a nyilvántartásnál különben is csak másodrangú. De mivel az általam kitűzött szempontokat az őrsök egész írásbeli munkájánál kívánom érvényesíteni, felvettem.

E résznél csak az új szolgálati lapoknál használt szövegekről lehet szó. Javasolom a keltezéseknél mindenütt elhagyni az „évi” és „hó” szavakat. — A „6h” nagypihenő helyett a „66.” írását javaslom, mert ez a helyes, ha időtartamot akarunk kifejezni; előbbi inkább azt jelenti, hogy „hat órákor” nagypihenő. Ugyanigy „2h” les helyett „26.” les a helyesebb. Az általam tervezett új szolgálati lapon „A járőr által önbuzgalomból intézett ügyek” helyett „A járőr által kezdeményezett ügyek”-et írnék. Helyesnek tartanám azt is, ha a „Parancs” rovatba magyarul írnánk a parancsot: főnévi igenévvel való parancsolás nem magyaros. Ehelyett pl. „Gödön az országos vásáron felügyelni”, magyarosabb ez lenne: „Gödön felügyelje a vásárt”, vagy „Gödön vásártügyelet”, ez rövid és megfelel.

Itt azokat a nyilvántartott ténykedéseket illetően, amelyeknél a bejegyzés tényének kimutatható haszna nincsen, teljesen egyetértek Hollódy alezredes úrral, midőn mérlegelőnek tartja, hogy az oktatás, gyakorlat és ruhavizsga bejegyzését nem kellene-e mellőzni és gondolkodva efelett, csakis arra a megállapodásra jutok,

Az őrsjárat derekán.

hogy ezeket célszerűbb elhagyni, mint megtartani. Az a tény, hogy az őrsparancsnok átírja pontonként az oktatási anyagot, a „Tananyagbeosztás”-ból a havifüzetbe, az oktatás jobb eredményéhez nem járul hozzá. Az őrsparancsnoknak kötelessége, hogy alárendeltjeit rendszeresen oktassa; ha kötelességtudó, derék őrsparancsnok, akkor oktat enélkül is.

Az oktatás némi ellenőrzését szolgálja különben az őrsökön lévő „Vizsgalap” is. A gyakorlattal és a ruhavizsgával hasonlóan állunk: itt is sokkal több okot lehetne felhozni a bejegyzés ellen, mint érveket mellette.

Fentieket a tervezett „Szolgálati napló”-nál már figyelembe vettem és abban már el is hagytam ezeket.

A nyilvántartási rendszer egyszerű utasítását és mintáját úgy képzelem el, hogy küszöböljünk ki mindent, amit félre- vagy többféleképpen lehet magyarázni és legszigorúbban vegyük elejét minden önkényes magyarázat, egyéni ízlés és külön „irányelvek” kiadásának: szögezzük le, hogy mit követelünk és óvjuk meg az őrsöt attól a bizonytalanságtól, amit az egymástól eltérő kíváncsalmak és szokások teremtenek. Nem lehet a nyilvántartási munkának az a célja, hogy az őrsparancsnok figyelniét teljesen leküsse és őt külön fejtörésre készítse, vajjon hogy is kell ezt vagy amazt bevezetnie, hogy mintaszerű legyen. Az ilyen munkánál elsikkad a lényeg.

A papirosmegtakarítás velejár az egyszerűsítéssel.

Azt mondtam, ne legyünk a nyilvántartási teendők ellenőrzésében kicsinyesek: ne merüljön ki főtevékenység-

günk az alakiságok ellenőrzésében s ne foglalkozzunk — mondhatnám legtöbbit — apró-cseprő alaki hibákkal. Az őrsök érdemi munkájának nem a nyilvántartások képezik a hű tükrét, hanem a papiroson nem szereplő eredmény: az őrskörlet állapota, az oktatás színvonala, a legénység szakképzettségének fejlődése, a nyomozói munka, a katonai nevelés és kiképzés eredménye, a legénység csendőri értéke stb. Ez utóbbiak azok az értékek, amit gyarapítanunk kell: ezekkel foglalkozzék minden előjáró legelső sorban és legyen segítségére alárendeltjeinek szakavatott irányító munkával.

Még valamit: az ellenőrzési munka alapját ne a bizalmatlanság képezze, hanem a céltudatossággal párosult hasznosság, a nyitott szem és a tiszta ítélet. Igaz, hogy elhelyezésünk hozzájárul ahhoz, hogy ez a bizalmatlanság kifejlődhessen, de rendszerré fejlődnie nem szabad, mert az érdemi munkától rabolja el az időt. Helyesebben tesszük, ha nem azt gondoljuk a távoli alárendeltről, hogy csak akkor fog dolgozni, ha munkát adunk neki, hanem ha bízunk kötelességtudásában, ha önállóságra neveljük, ha egyéniségét és munkakészségét irányításunk és ellenőrzésünk mellett kialakulni hagyjuk.

Minden újítás az irodai munka terén csak akkor lesz igazán értékes, ha oly egyszerűvé és könnyűvé teszi a teendőket, hogy azok az őrsparancsnokot nem kötik túlzott mértékben az íróasztalhoz, hanem meghagyják egész munkaejét, képességét és buzgóságát az érdemi munka részére.

Munka után édes a nyugalom.

KATONAI ISMERETEK.

A 31. M. golyószóró.

A golyószóró (gsz.) szükségességének felismerése és jelentőségének értékelése még a világháborúból keltetődik. Az akkor szerzett tapasztalatok a felfegyverzés korszerűsítésének keretében a gsz. kérdés végleges megoldását is előtérbe tolták. A puskásszárad korszerű felszerelésének alapkövetelménye, hogy nagyteljesítményű, a hadi alkalmazással szemben kevésbé érzékeny gsz.-val legyen el látva.

Az elmúlt tizennégy év alatt a hadianyaggyárak számtalan gsz. típust gyártottak. A hosszas kísérletek nyomán a gyártási technika mindjobban tökéletese-

dett s az utóbbi években már oly szerkezetek kerültek gyakorlati kivitelre, melyek tökéletes megoldásuknál fogva már alkalmasnak mutatkoztak a rendszeresítésre.

A sikerült típusok között legjobbnak véleményezett 31. M. gsz. oly önműködő löfegyver, melynél a mozgó részek visszataszítását, a hüvely kihúzását és kivetését, a zárrugó megfeszítését, majd a visszataszított alkatrészek előretolását (s ezzel egyidejűleg a töltést), a fegyver elsütését a lövésnél, illetve annak következtében fellépő erők végzik el (súlya kb. 10 kg.).

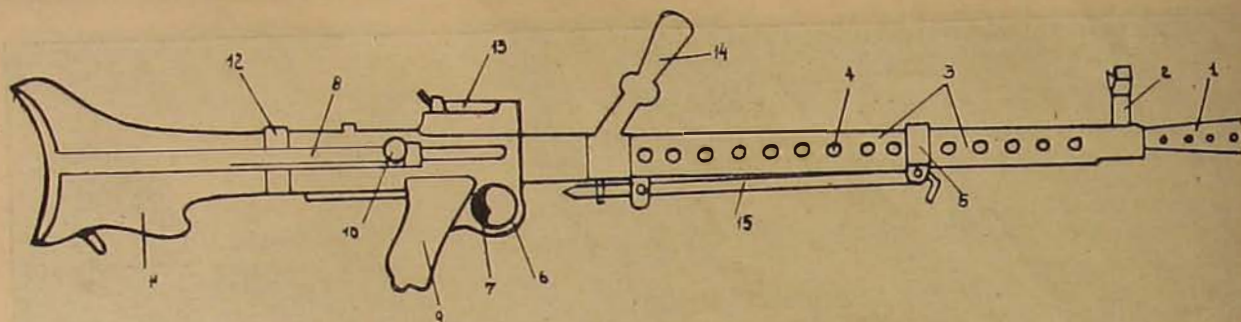
A gsz. főbb részei: 1. cső, 2. irányzék, 3. zárvázat, 4. tok a markolattal, 5. elsütő berendezés, 6. csőköpeny a villaállvánnyal, a hordfogantyúval, a célgömb-tökével és a tűzrejtővel, 7. tusa, 8. tár.

A csövet a levegő hűti, tehát gyorsan felmelegszik, ezért a tartós sorozattűz felső határa 250 lövés. Tartós tüzelésnél 250 lövés után tüzzünetet kell tartani, hogy a cső lehülhessen, vagy pedig csövet cserélünk (500 lövésen túl a cső izzani kezd).

Írányzéka méteres beosztású. Alapirányzék 100 m. legmagasabb irányzék 2000 m. Az irányzék-távolság 100 m-ként emelkedik.

Zárvázat részei: a) zár, b) zárhüvely a reteszelő részszel, c) ütőszegvezető, d) ütőszeg, e) zárrugó.

A tok belső részében vannak elhelyezve a működő al-

1. ábra.

1. Tüzejtő. 2. Célgömbtalp. 3. Csököpeny. 4. Cső. 5. Villaállvány tartógyűrű. 6. Sátorvas. 7. Billentyű. 8. Töltőtollatlyú. 9. Markolat. 10. Gomb. 11. Tusa. 12. Biztosítógyűrű. 13. Irányzék. 14. Hordfogantyú. 15. Villaállvány felszatelva.

katrészek. Alul van a markolat, melyet a lövő jobb kezével fog át.

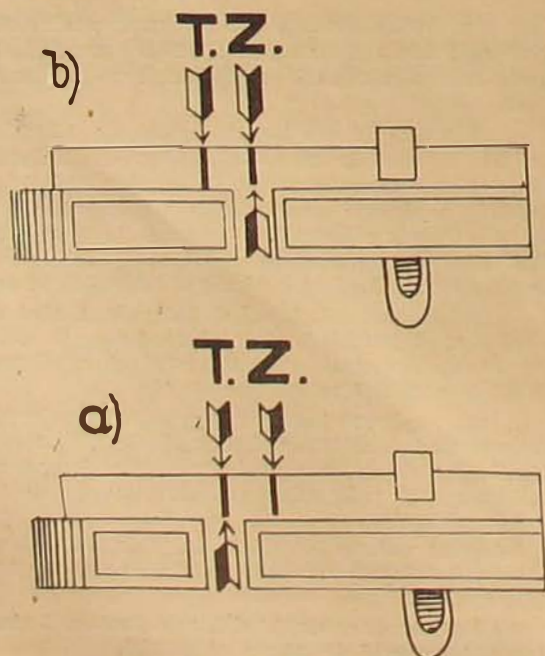
Az elsütőberendezés 16 alkatrészből áll. A billentyűvel a lövő egyes lövést és sorozattűzet adhat le. Ha a lövő mutatójával a billentyű felső végére gyakorol nyomást, akkor a gsz. egyes lövést, ha alsó végére gyakorol nyomást, akkor sorozattűzet ad le.

A csököpeny a cső vezetését és felvételét végzi. A cső a hűtés végett áttörétekkel van ellátva. A villaállvány a gsz. hordása közben a csököpenyre van felhajlítva. (L. 1. ábra.) Innen előre csaptatva, a gsz. feltámasztására szolgál. A gsz. a feltámasztott állványon 45 fok alatt oldalra forgatható. Az állvány belső lábai kihúzhatók, így a lövő a gsz.-val különböző magasságból tüzelhet.

A tusán van elhelyezve a forgatható biztosító gyűrű. Az acélbádorg tárban 25 darab töltény fér el. Belsejében van elhelyezve az adogató lemez és a tárrúgó, mely ezt állandóan felfelé nyomja.

A gsz. megtöltése:

A lövő a biztosító gyűrűt tüzelési helyzetbe állítja, (L. 2. ábra), a töltőtollatlyút gombjánál fogva jobb kezével teljesen hátra húzza, majd előre visszatolja.

2. ábra. a) tüzelésre kész. b) biztosítva.

Ezután a bal kézzel megmarkolja a tárat, lehajtja a porfedelet, a tárat a töltőrészbe illeszti, majd addig kanyarítja hátra maga felé, míg a tártartó kattánását nem hallja.

Tüzelés:

A billentyű felső részére gyakorolt minden egyes nyomásra a gsz. egy-egy lövést ad le. Ha a lövő a billentyű alsó részét maga felé húzza, a gsz. mindaddig önműködően tüzel, míg ez a nyomás meg nem szűnik, amíg töltény van a tárban, vagy amíg akadály nem áll elő.

A gsz. kiürítéséhez a tártartó kamóját a lövő benyomja és a tárat előre tolja.

A gsz. működése:

Töltéskor a hátrahúzott töltőtollatlyúval együtt hátrafelé mozog a cső, a zár, a zárhüvely és a reteszelő rész. Ez az együttmozgás kb. 10 m/m út megtétele után megszűnik, kezdetét veszi a kireteszelődés, mely kb. 20 m/m. után befejeződik, vagyis akkor a cső, a zárhüvely és a reteszelő rész nyugalmi helyzetben marad. A szabadbádd vált zár a töltőtollatlyú húzása következtében tovább mozog hátra és az elsütő-berendezés részeinek működése következtében a gsz.-t felhúzza. A tárban levő külső töltény a tár felerősítése alkalmával fenekével már részben a zár feje alá került. A billentyű elhúzásakor a zár rugó nyomásának hatása alatt a zár az ütőszeg részeivel előre siklik, a külső töltényt a töltény-ürbe taszítja s midőn a csövet eléri, az előre csapódó ütőszeg a töltényt elsüti. A töltény elsütése alkalmával a fellépő hátralökő erő a mozgó alkatrészeket a csővel együtt visszalöki, beáll a kireteszelődés. Ezután a kilőtt hüvelyt a zár magával viszi s azt a kivető segélyével a kivetőre átveti jobbra kivetíti. Sorozattűznél a billentyű sorozattűzre állított részének szerkezeti berendezése következtében az elsütőberendezés részeinek működése úgy van szabályozva, hogy a zárat nem fogja meg az egyes lövések után, hanem az a rugó hatására újra előre siklik.

Csőcsere:

A lövő a biztosító gyűrűt tüzelési helyzetbe állítja s a zárat a töltőtollatlyú gombjánál fogva hátra húzza. Ezután a biztosító gyűrűt biztosított helyzetbe tolja.

A biztosító emeltyűt teljesen lenyomja, a tusát kb. 70 fokkal balra elfordítja és a tusát a tokból hátra kihúzza.

A csőtorkolat emelése vagy süllyesztése után a zárhüvellyel és reteszelő résszel együtt hátracsúszó csövet megfogja és kiveszi a tokból.

A zárhüvellyel és a reteszelő résszel ellátott tartalékcsövet a gsz.-ba helyezi és a tusát a tokba erősíti.

Hazai Imre szds.

A közgazdálkodásról.

(Befejező közlemény.)

A háború előtt az országnak majdnem valamennyi csendőrsége a kávé egy fiúmei cégtől vásárolta nagybani áron, ötkilogrammos zsákokskákban; sokkal jobb és olcsóbb kávé kaptak így, közvetlenül Fiúméből, mintha azt a szemben levő fűszerestől vásárolták volna, mert a fiúmei cég azt a tömeges rendelésre való tekintettel, nagybani áron tudta szállítani. Egyáltalán minden gyarmatárut, még a postaköltség beszámításával is, olcsóbban lehetne beszerezni, ha azt minden órs egy és ugyanazon megbízható cégnél vásárolná, mintha falusi szatócsoknál veszi, akik már negyed- vagy ötödizben nyernek az illető árun s azonkívül a mérésnél sem mindig pontosak.

A legtöbb közgazdálkodásban a nehézségeket a forgótőke hiánya okozza. Ezt kölcsönvéssel sem lehet mindig elintézni, mert kölcsönt még magas kamat ellenében is nehéz kapni, másrészt pedig, mert az órs nem fordulhat akárkihez kölcsönért s nem kötelezheti le magát olyan valakinek, akinek jóhiszeműségéhez aggály férhet. Okvetlenül szükséges volna valami országos szervezetre, amely az órsokön a közgazdálkodásoknak a zavartalan vezetéséhez szükséges szerény hiteligényeit a lehető legolcsóbb kamattal mellett kielégítené. Ez a feladat a létesítendő csendőrségi takarékegyletre vár; a takarékegylet volna hívva arra, hogy a csendőrök megtakarított pénzét megfelelő módon — többek között a közgazdálkodásoknak való kölcsönadás útján is — kamatoztassa. Ma az a helyzet, hogy még olyan közgazdálkodások is, amelyek becslés szerint jól, sőt igen jól állanak, nem rendelkeznek annyi készpénzzel, hogy egy távozó tagot kifizethetnének.

Elsősorban ahhoz van szükségük a gazdálkodásoknak befektetésre, hogy télire minél több mindent tudjanak idejében vagyis akkor eltenni, amikor a főzelék, stb. legolcsóbb. Zöldbab, káposzta, tökkáposzta, paradicsom, uborka, paprika, bab, lencse, borsó sohasem lehet elég, az ilyen főzelékek télen igen megkönnyítik a közgazdálkodás vitelét. Sok főzőnő kényelemszeretéből nem foglalkozik szívesen a téli eltevéssel, az ilyet a gazdálkodásvezetőknek kell reászorítania. A befőtt eltevése drága s bizonyos tekintetben lukszus is, mert férfiember nem igen szereti.

Fát, szénét nyáron kell vásárolni. Az őrfa az erdőn lényegesen olcsóbb, mint a piacon. a rőzse, gallyfa jó nyári tüzelő. Amelyik órs teheti, jól teszi, ha petróleum-főzőkályhát vásárol; reggelhez, egyszerű ebéd megfőzéséhez igen jó és takarékos. Ma már olcsó pénzért jó petróleum-kályhákat lehet kapni. A szén közvetlenül a bányából vagóntételben rendelve sokkal olcsóbb, mint helyben vásárolva; egy vasútállomás környékén levő több órs közösen is rendelhet szénét s még így, fuvarköltséggel együtt is olcsóbban jönnek ki, mintha kereskedőnél vásárolják.

Minden közgazdálkodásnak ajánljuk, tartson mindig készletben néhány doboz konzervet. Akár közönséges katonai konzervet, akár pedig különlegesen elkészítetteket. Váraklanul bevonuló járőrök hármikor, éjjel is meleg ételhez jutnak a konzervek révén, a csendőrök maguk is szívesen visznek magukkal néha egy-egy konzervet szolgálatba, ha a gazdálkodásban hozzájuthatnak, természetesen ármegtérítés ellenében. A konzerv akármeddig eláll s csak annyit kell belőle tartani, amennyi el szokott fogyni. Sokszor a nők is szívesen vásárolnak egy-két konzervet a közgazdálkodástól, ha van.

A közgazdálkodás számvitele szempontjából fontos, hogy a gazdálkodásvezető minden hónap elején elkészítse a költségvetést, s megállapítsa, hogy a gazdálkodás viteléhez körülbelül mennyire lesz szüksége, illetve, hogy a rendelkez-

Csöke László törzsrőrmester végezte el legjobb eredménnyel a most végződött őrsparancsnokképző tanfolyamot.

zésre álló anyagiak mellett mit és hogyan lehet főzetni. Az étlapot egy hétre előre kell megállapítani; ebbe célszerű a gazdálkodás tagjait is bevonni, de rögtön ki is kell számítani, hogy az étlap előállítására nem haladja-e meg az összeget, ami a napibetétek révén rendelkezésre áll.

A gazdálkodási könyvet pontosan kell vinni s abba minden bevételt és kiadást még az esedékesség napján be kell vezetni. Arra az esetre, ha mégis előfordulna, hogy a gazdálkodásvezető valamilyen akadályoztatása következtében a gazdálkodási könyvet nem tudná azonnal elintézni, célszerű egy dobozt tartani és minden számlát, nyugtát stb. abban megőrizni. Így nem fordulhat elő, hogy ilyen számadási okmány elkallódjék, míg ha azokat a gazdálkodásvezető a zsebében hordja, megtörténik. Hó végén a vásárlási könyvecskékben nemesak az összeadást kell ellenőrizni, hanem azt is, hogy a mennyiségek helyesen vannak-e bevezetve és hogy az egységárak alapján az egyes összegek helyesen vannak-e kiszámítva, mert a kereskedők rendszerint itt szottak tévedni. A kereskedésből hozott dolgokat célszerű időnkint ellenőrzés céljából utánamérni.

Külön kell megemlékeznünk a gazdálkodás ügyvitelének egyik lényeges mozzanatáról: a becslésről. A közgazdálkodásnak s tehát a tagoknak is fontos érdekeik fűződnek ahhoz, hogy a becslés minden melléktékintettől függetlenül, reálisan történjék, mert a tagok csak így kaphatnak tiszta képet vagyonuk állásáról. Szabályként lehet felállítani, hogy mindazt, amit a gazdálkodás maga nevelt, termelt vagy termesztett, a rendes piaci árnál 20 százalékkal olcsóbban kell becsülni. Önmagukat áttatják, sőt csalják meg a részesek, ha a gazdálkodás vagyonát túlbecsülik vagy ha kevesebbre értékelik annál, amit ér. A gazdálkodás túlbecsülése rendszerint olyankor szokott történni, ha a részesek osztalékot akarnak kapni, az aláértékelés pedig, ha a napibetétet fel akarják emelni. Az utóbbi eset persze ritkábban fordul elő, mint az előbbi. De az már gyakoribb eset, hogy egy részes tagnak a kiválása vagy új tag felvétele esetén a becslés kétféleképpen történik: a régi tag

kiválása alkalmával a gazdálkodás vagyónát aláértékeli, hogy ne kelljen nagy vagyonrész kifizetni, amikor pedig új tag jelentkezik, akkor a gazdálkodást is felbecsülik, hogy az új részesnek minél nagyobb részesedést kelljen befizetnie. Mind a két eljárás nemcsak kapzsi, de bajtársiatlan is; jó örsparancsnok ilyesmit nem tűr meg az örsén.

Az étkezés szempontjából legjobb mindig egy bizonyos középúthoz alkalmazkodni. Természetes, hogy az étkezésnek jónak és bőségesnek kell lennie; tápláló és kiadós étkezés nélkül nem lehet a szolgálat ellátásához szükséges erőállapotot fenntartani. Amilyen hiba a túlbő étkezés, olyan hiba az indokolatlan takarékoskodás és a legelemibb szükségletek megvonása is, ami esetleg csak azért történik, hogy minél nagyobb legyen az osztalék.

Az étlap összeállításánál nem lehet valamennyi csendőrnek az ízléséhez alkalmazkodni; az egyik ezt szereti, a másik amaszt, de ez nem ad jogot senkinek arra, hogy az étkezést bírálgassa. Különösen tartózkodni kell attól, hogy valaki az étkezést evés közben az asztalnál bírálja; jól nevelt ember ezt nem teszi. Ha valaki nem szereti is az asztalra került ételt, vagy ha kifogása van az elkészítés módja ellen, annak ott, a többiek jelenlétében és evés közben sohasem szabad kifejezést adni; ez tapintatlanság a többi bajtársal szemben, akik az ócsárolt ételt esetleg éppen szeretik. A finnyáskodó válogatásról pedig le kell szokni; ezt manapság már csak egészen elrontott, elkényeztetett gyermekeknek szokták az erélytelen szülők elnézni, csendőrnek semmiesetre sem való. Gondoljon mindenki a polgári életére s reá fog jönni, hogy ott bizony kevesen engedhetik meg maguknak a fényűzést, hogy jó és ízletes ételek között pusztán szeszélyből válogassanak.

Az étkezés mindig az ebédlőben, illetve az erre kijelölt légénységi szobában, terített asztalnál történik. Terített asztalnál, konyhában stb. még akkor sem szabad étkezni, ha az örsön egy csendőr csak egyedül van is otthon. Az asztalfőn a jelenlévők legidősebbjének van helye s ha ő nincsen otthon, vagy az étkezésen nem vesz részt, a helyét nem illik elfoglalni. Általában legyen meg mindenkinek az állandó helye az asztalnál. A legidősebbnek kötelessége figyelemmel lenni arra, hogy étkezés közben mindenki betartsa az illető szabályait, a fiatalabbakat taníttatnia kell az étkezés illetékesi kötelességeire, a kés, villa tartására, étkezés közben való magatartásra, a társalgásra stb. A legidősebbnek kötelessége arra is ügyelni, hogy az ételt senki ne bírálgassa és egyáltalán, hogy étkezés közben hibák és ízléstelenségek elő ne forduljanak. Dohányozni és az asztaltól felállani csak akkor szabad, ha a legidősebb már reagybújt vagy felállott, illetve, ha erre az engedélyt megadta. Étkezés közben is betoppanhat bárki az örsre s abból, amit akkor lát, következtetéseket vonhat le az egész örsre és a csendőrsőre.

Az úgynevezett tarisznyázás a legtöbb közzgazdálkodásban nem lehetséges, de nem is célszerű. Rendszerint nézeteltérésre ad alkalmat, mert az egyik részes több külszolgálatot teljesít, a másik kevesebbet, a tarisznyázott ételmet és annak értékét pedig nem lehet dekára-fíllérre kiszámítani. De ettől eltekintve is, az ételmszer beszerzése ma sehol sem okoz nehézséget az örsjáratokban, nincs tehát értelme, hogy a járőrök magukkal cipeljék a táskafélmélet, amelynek egyébként a járőrtáskában sokszor nincs is elég helye. A tarisznyázás hiányának azonban nem szabad

ingyenellátáshoz vezetnie; annyira még nem vagyunk, hogy a szolgálatban álló csendőrnek ingyenélővé kellene válnia.

Még egy-néhány tanács a gazdálkodások számára:

Ahol csak lehet, létesítsünk a laktanya előtt, vagy az udvaron virágoskertet, lugast. Az egész laktanyának barátságosabb, otthoniasabb külsőt ad néhány ágvas virág, a lugas pedig lehetővé teszi, hogy nyáron a nap legnagyobb részét szabadban töltsük. A kis munkáért, amit a virágok vetésére, gondozására kell fordítani, bőségesen kárpótol a gyönyörűség, amit okoznak. Idegen laktanyákban első pillantásra feltűnik azok kietlensége, pusztasága. ha hiányzik az udvarukról a megszokott virág.

A virág azonban egymagában nem elég, sőt kivívó is lehet, ha mellette nem tart az örs a házatáján tisztaságot. Vidéken általában meg szokták az emberek figyelni a csendőrlaktanyákat s mindig dicsérően emlékeznek meg azok tisztaságáról. Főként az udvar és a laktanya előtti járda van kitéve a lakosság bírálatának. Ezeknek tisztántartását rendszerint az örsfőzőnő szokta végezni, akinek az örs fiatalabb tagjai segédkeznek. Az udvart a csendőrök maguk is rendbentartathatják, de a járdát és ahol a szabályrendelet megköveteli, az utcát ne a csendőrök seperjék, hanem a főzőnő, vagy ha ő nem érne rá, fogadjanak erre a célra egy gyermeket, aki azt naponta elvégzi. Semmiféle munka nem szűgyen ugyan, de mi mégsem vagyunk mellette, hogy csendőrök nyilvánosan testi munkát végezzenek.

Ez azonban — mint már fentebb is említettük — nem jelenti azt, hogy a csendőrök a laktanya falain belül is mással végeztessek, amit maguk elvégezhetnek. Napszámost csak olyan munkára kell fogadni, amit az örs tagjai valóban nem tudnak elvégezni. Még inkább áll ez az állandó szolgatartásra. Csak magas létszám mellett indokolt a szolgatartás, amikor nagy laktanyát kell rendbentartani s amikor a közzgazdálkodás is olyan nagymértékű, hogy annak tennivalóit, s különösen a nehezebb munkákat az örsfőzőnő nem képes egyedül elvégezni. Kisebb laktanyákban inkább végezzük el a munkát magunk s azt az összeget, amit a szolga tartására fordítanánk, fordítsuk az étkezés megjavítására.

Általában óvakodni kell attól, hogy túlságosan elkényelmesedjünk és a testi munkától irtózzunk. Az olyan csendőr, aki nem szeret dolgozni, rendszerint azt szokta felhozni, hogy a csendőr tekintélyével nem fér össze a testi munka végzése, holott a valóságban a dologtalanságát próbálja a tekintéllyel leplezni.

A tisztaságra főképpen a konyhában ügyeljünk, mert az étkezésünk ott készül s a főzőnő hiába igyekszik ott rendet és tisztaságot tartani, ha a gazdálkodás tagjai ebben nincsenek segítségére. Ha elkerülhető, ne mosakodjunk a konyhában, de tiltsuk meg ott a lábbelitisztítást, vagy ruhatisztítást is, mert a felszálló por mindent belep. Ahol csak lehet, a mosást és a vasalást sem kell a konyhában végeztetni, szennyes lábbelit és fehérneműt pedig semmi körülmények között nem szabad a konyhában tartani. Erre a célra a bőrdőskamra szolgál.

Mosáshoz a mosnivalót darabszám szerint a gazdálkodásvezető adja át s ugyancsak az ő kötelessége a mosnő ellenőrizni, hogy nem mos-e tiltott módon, kefével, vagy pedig klórmésszel, ami a fehérneműt hamarosan tönkreteszi.

Nézeteltérések elkerülése végett legcélszerűbb a gazdálkodásnak a részleteiben is pontosan a Határozványok rendelkezéseihez alkalmazkodni és egymás között semmiféle külön megállapodást nem kötni. Így pl. hogy az előírt időnél később bevonuló járőrök is meleg étkezést kapjanak, hogy a reggelin, ebéden és vacsorán kívül a tagoknak tízórai

A Népszövetség közhitelre csak úgy tehet szert, ha maga áll a békerevizio élére s azt meg is valóstítja.

GABRIEL WELLS, amerikai író.

mához igazodnék. A gazdálkodásvezetőnek nem okozna fáradságot annak a feljegyzése, hogy az egyes étkezésekben kik vettek részt; ennek a hó végén való összegezése révén nem volna nehéz kulcsot találni, hogy kit milyen részben illessen a visszafizetés. Ha olvasóink közül valakinek erre gondolata vagy javaslat van, szívesen vesszük.

A közzgazdálkodás által beszerzett vagyontárgyak (rádió, konyhafelszerelés stb.) leírasi idejét a résztvevők számára és a beszerzett tárgy értékéhez képest, fokozatosan kellene megállapítani. Nagyobb értékű beszerzésnél a leírás tartamát három évről fel kellene emelni, mert így a beszerzés költsége jobban és igazságosabban oszlanék meg s nem terhelné csak azokat az egyeseket, akik rövid időn belül az örsön voltak.

Ezek nagyjában a tudnivalók, amiket a közzgazdálkodások vezetésével kapcsolatban jónak láttunk bajtársaink figyelmébe ajánlani. Önmagának használ, aki megfogadja.

Orvvadászesetek.

I.

Dombos-völgyes, erdős szép tájon fekszik Alsószemeréd község, a háború előtt a hévnapyarádi örskörlethez tartozott. Őz, fácán, nyúl bőven volt akkoriban azon a környéken, még vaddisznót is lehetett itt-ott látni. Érthető, hogy a vadászok szívesen bujták az erdőt.

1917 szeptember 29-én a község előljárósága arról értesítette az örsöt, hogy Snirer Lajos hasas sertését, amely a község kondájával járt ki legelni, valaki ellopta s mikor keresni kezdték, már csak a sertés belső-részeit találták meg félig elásva. A kár 800 korona.

Antal János népfelkelőt magamhoz véve, megindítottam a nyomozást. A sertés belein lőtt lyukak voltak. A káros tisztességes, csendes ember volt. senkinek nem ártott, rá sem haragudott senki, különösnek tünt fel tehát, hogy éppen az ő sertését bántották s hozzá még puskával, ami egészen szokatlan dolog a tolvajvilágban.

Nem volt egyelőre más lehetőség, mint az orvvadászokat sorra járni, de ez a próhálkozás eredménytelen maradt. Most már arra gondoltam, hogy a vadászterület tulajdonosai nem vadásztak-e abban az időben és nem azok lötték-e le vaddisznó helyett a kocsis hasas kocáját.

A vadászterületet F. Károly budapesti vendéglős bérletre. Több társa is volt, azonban akkoriban már rég nem látta őket vadászni senki.

Most már a környékbeli kocsmákat vettem sorra. Tapasztaltam ugyanis, hogy a vadászember legtöbbje igencsak benéz a kocsmákba s ebben a feltevésemben most sem csalódtam. Az egyik kocsmárosné elmondotta, hogy a sertés kimúlásának napján négy vadászruhás férfi jött be a kocsmába, a magukkal hozott elesekből jóllaktak, megittak néhány flaskó bort. Budapestet emlegették s azt is mondták, hogy vaddisznólesre mennek. A személyleírás, amit kaptunk, pontosan olyan volt, mint lenni szokott: hasznavehetetlen. Végül sok faggatás után annyit még megtudtam, hogy az egyiket Gyulának szölitették.

Ezek után a vadászterület főbérletjéhez igyekeztem Budapestre. A főkapitányságról kirendelt detektívvvel együtt elmentünk a vendéglős lakására és kikérdeztem. Azt mondta, hogy ő nagyon elfoglalt ember, már régen nem volt vadászni, nem lehetetlen azonban, hogy bér-

lőtársa az ő tudtán kívül másoknak is adott engedélyt. Mikor eléje tártam, hogy végeredményében mégis csak ő a felelős azért, amit a vadászterületén engedéllyel vadászók művelnek, a kártérítési pert végül is neki kell majd fizetnie, akkor hirtelen emlékezni kezdett a Gyula nevű vadászra, akinek ő engedte meg, hogy a területén vadásszon. B. Gyula gépgyári alkalmazott volt ez a vadász s a házmestertől megtudtam, hogy napokig vidéken volt, vadászott.

Most már tudtam, hogy jó nyomon vagyok. Felmentünk a lakásba s B. vonakodás nélkül beismerte, hogy három társával ő járt vadászni Alsószemeréden s ök négyen löttek bele a kocsis kocájába, mert vaddisznónak nézték. Mikor aztán látták, hogy házi sertést ejtettek el, megijedtek a következményektől s ezért a sertést négyfelé vágták, a belsőrészeit elásták, a többi részét pedig felnégyelve felszállították Budapestre. Természetesen mindenkinek azt mondták, hogy vaddisznót löttek s a család meg örült, mert akkoriban sorba kellett állni egy kis zsirért.

Jogtalan elsajátítás miatt jelentettem fel őket, az ipolysági járásbíróság azonban lopás vádjá alapján tárgyalta ügyüket. Lopásnak minősítették az esetet azért, mert amikor látták, hogy házi sertést ejtettek, nyomban a tulajdonost kellett volna keresniök és meg kellett volna azzal egyezniök. Ők azonban ehelyett ellopták a sertés húsát. Mivel azonban sok volt az enyhítő körülmény s mert a tárgyaláson kártérítést fizettek a károsnak, az ügyészi megbízott a vádat elejtette.

Butár Antal tiszthelyettes
(Budapest).

II.

Olyan vidéken, ahol tenyésztik a nagyvadat, megtörténik, hogy a vad kitör a zárt helyről s károkat okoz a vetésekben. A lakosság tehát ilyen környéken nemcsak, hogy el nem árulja az orvvadászokat, hanem még szívesen is látja azok munkáját. A vetéskárokkal kapcsolatos kártérítések tekintetében ugyanis mindig nehéz a megegyezés, de hiába is kap kártérítést, a magyar embernek akkor is fáj, ha a vetésébe beleártja magát a vad.

Azt is megfigyeltem ilyen vidéken, hogy az orvvadászok többnyire társal dolgoznak, mert az elejtett nagyvad körül két embernek is van tennivalója. A társat tehát mindig keresni kell.

1930 június 6-án Márton Károly örmesterrel portyáztam s találkoztam Szekeres Lajossal, az Eszterházy-uradalom erdészével. Éppen az örsre igyekezett volna járórt kérni, mert orvvadászra bukkant, aki nem állott meg, hanem befutott az erdőbe, bár ő két riasztólóvést is tett utána.

Megkérdeztem, milyen ruhában volt az orvvadász s a leírt ruházatból tudtam, hogy Tardosra kell mennem, mert ott öltöznék így az emberek.

Sorra vettem az orvvadászokat, sorra igazolták az alibit. A hirhadt Zhorela Mihály is. Volt neki hat tanuja (hamis), de hogy még jobban bizonyítsa az ártatlanságát, levitt bennünket a pincébe s megmutatta, hogy egész nap burgonyahordással volt elfoglalva. Vesztére volt azonban éppen az a nagy igyekezet. Járórtársam ugyanis véletlenül felborított egy kis széket s akkor láttuk, hogy a szék lapjának az alsó része véres, szőröcsomók vannak rajta. Húsvágódeszkának használta tehát.

Hiába tagadott most már Zhorela, házkutatást tar-

tottam s előkerült egy csomó töltény, vadászpuska, szarvashús, őzbőr. Találtam különböző fegyveralkatrészeket is, tudtam tehát, hogy még egy puskának kell valahol lennie.

Beismerte, hogy három nappal azelőtt őzet lőtt. Azután kimentünk vele együtt az erdőbe, hogy a másik puskát is előkerítsük. Manlicher volt; egy szikla odvában tartotta. Most már azt mondtam neki, vezessen oda, ahol az őzet lőtte, erre a helyre azonban nem akart emlékezni. Végül mégis megtaláltuk a helyet s akkor láttam, hogy nem őzről van szó, hanem szarvastehénről. A fejét, térdtől lefelé levágott lábait és belsőrészeit még ott találtuk.

Most azután a társat kerestem, mert tudtam, hogy a szarvastehén megnyúzása nem mehetett csak úgy egyedül. Erre azt mondotta Zhorela, hogy ha már őt megcsíptük, vegyük el másoktól is a puskát. Ha ő nem vadászhat, ne vadásszon más sem. Megnevezte társát: Mihalec Flóriánt, akinek a lakásán szintén puskát és löszert találtunk.

A lelőtt nagyvadat mindig az erdőben nyúzták meg s úgy vitték a húsát eladni. Arra a kérdésemre, hogy miért vadásztak fényes nappal, azt felelték, hogy a déli órák a legalkalmasabbak, mert az erdőszemélyzet ebben az időtájban otthon ebédel. A csendőrkárörök érkezéséről pedig mindig tudott Zhorela, mert a pihenőszobával szemben lakott.

Mihalec azóta nem vadászik, Zhorelától azonban azóta is már egy tucatnyi puskát vettünk őrizetbe. Nem bír a szenvedélyével s ez általában így van az orvvadászokkal: aki egyszer belekóstolt, az mindig könnyebben hajlik rá, tehát mindig gyanusnak kell tekinteni.

*Hunyadi János tiszthelyettes
(Tarján).*

III.

A múlt év februárjában, egy dermesztően hideg reggelen Rónás Dániel őrmesterrel utánportyázó szolgálomba indultam. A kilométerek fogytak a talpunk alatt, de egy vén, lompos rókánál egyéb élőlénnel nem találkoztunk. Az is szégyenkezve sompolygott el, mikor bennünket meglátott, mert éppen azon kaptuk, hogy unalmában ugráspórást rendez.

Három órája mentünk már, mikor egészen közeli lövés dörrenését hallottuk. A vasúti töltés oldaláról ugyanakkor megriadt fogolycsapat robogott fel a levegőbe, tudtam tehát, hogy a lövés nem nekünk szólt, hanem a foglyoknak. Tilalmi idő lévén, csak orvvadászatról lehetett szó.

Nyomban átfutottunk a töltés másik oldalára s ott találtuk Györki György vasúti pályaoőt, akire már rég gyanakodtunk.

Annyira megijedt a váratlan felbukkanásunktól, hogy kővé dermedten s hangtalanul állt még akkor is, amikor kivettem a kezéből a vadászpuskát, a lelőtt foglyot és a zsebéből a töltényeket. Úgy kellett kibécézetni belőle az első hangokat, hogy meg ne némuljon. Végre aztán megszólalt:

— Tiszthelyettes úr kérem, ma reggel már jött erre két csendőr s ezért bizonyosra vettem, hogy csendőrt ma már nem látok. Álomban sem gondoltam volna erre a találkozáshoz, annyira nyugodtan vadásztam.

Hiába, jó dolog az utánportyázás!

*Horváth István tiszthelyettes
(Kübekháza).*

Németh Péter tiszthelyettes.

Az 1918. évi forradalmak a nyitramegyei Nagysurány községben érték, ahol őrsparancsnok volt. Becsületes csendőrszíve visszaborzadt attól, amit itt megért. A haza-özönlő fegyveres katonaság rabolt, fosztogatott... Bor-gőzös fejjel és töltött fegyverrel jártak és a legkisebb nézeteltérés vagy ellenállás esetében egy-egy ártatlan emberélet oltottak ki...

A nagysurányi őrsön az őrsparancsnokon kívül csak egy csendőr volt. Kramárik Rezső őrmester. És ott maradt még Pálos István népfelkelő is, a többi népfelkelő megszökött. Ez a három ember volt az a szikla Nagysurányban, melyre ebben a szennyes áradatban lépni lehetett...

A fegyveres tömeg a boroshordókat kigurította az utcára és ott ivott... fosztogattak... raboltak és a rabolt holmit a laktanya előtt hordták el és beröhgtek a laktanyába...

Német Péter tiszthelyettes nem felejtette el esküjét és bár tudta, hogy ekkora fegyveres tömeggel szemben három embernek és három puskának nagyon kevés kilátása van sikerre, megkísérelte a lehetetlent és rárohant a tömegre. Hirtelen és erőlyes fellépésének az lett az eredménye, hogy a tömeget lefegyverezte és mindenkit hazazavart. Egy csapásra megszűnt a fosztogatás Nagysurányban.

Amíg itt rendet csinált, addig az örskörletéhez tartozó Nyitramalomszeg községben, Elek Imre földbírtokos kastélyát fosztogatta a megvadult fegyveres tömeg. Ide későn érkezett... A kastély és berendezése romokban... az emberek százai megrakódva... siettek a rabolt holmival haza...

A kakastoll láttán megtorpannak... De csak azért, hogy puskát fogjanak a csendőrré és a csillagokat leszedjék... Német Péter tiszthelyettes most is talpig férfi és csendőr volt! 12 halott és 18 sebesült maradt a helyszínen a fegyverhasználat után. Elnémult mindenki és a döbbenetes csendben megkezdte a főcinkosok összefogását.

Már hárman bilincsbeverve várták sorsukat, mikor a negyedik elfogása alkalmával fegyvert fogott a csendőrökre. Német Péter tiszthelyettes haslövést. Kramárik Rezső őrmester lágyéklövését kapott. Egyik nemzetőr, aki segítségükre volt, szájon lötte s ez bele is halt. Tovább már nem gyilkolhatott, mert az egyik nemzetőr golyója szíven találta.

Németh tiszthelyettes sokáig betegeskedett. Felgyógyulása után a kommunizmus alatt résztvevő az ellenforradalom előkészítésében és annak egyik lelkes szervezője volt. A kommun bukása után a régi erővel szerzte össze a kommunistákat és minden idejét és erejét arra használta fel, hogy a közbiztonságot helyreállítsa.

Az a félelem, amely magva valamennyi többi problémának, közvetlen következménye a békeszerződésnek.

BORAH szenátor.

CSENDŐR LEKSZIKON.

52. kérdés. Baleset történik, egy ember súlyosan megsebesül. A járőr a nyomozást megejti és megállapítja, hogy bűncselekmény nem történt, a balesetet nem terhel senkit felelősség, mert az véletlenül keletkezett. Kell-e az ügyről jelentést tenni valahová, tekintettel arra, hogy a Nyut. 9. melléklet 19. pontja a balesetek rendkívüli eseményként való bejelentését is csak akkor rendeli, ha halálesettel vagy több súlyos sérüléssel járt, már pedig ebben az esetben csak egy sérülés történt.

Válasz. Mielőtt a kérdésre a választ megadnók, le kell szögeznünk azt a véleményünket, hogy a járőrnek elvben mindenről, amiben eljár vagy intézkedik, jelentést kell tennie az illetékes hatósághoz vagy bírósághoz még akkor is, ha a jelentést az utasítás kötelezően nem írja is elő. Ez a jelentéstételi kötelezettség abból a viszonyból folyik, amelyben a járőr a hatósággal, a bírósággal szemben van: a csendőr kötelessége, hogy mindent meglásson, meghalljon, ami az örskörletben történik, de nem azért, hogy azt maga tudomásul vegye, hanem, hogy az illetékes, döntésre hivatott bíróság, hatóság tudomására hozza. A csendőr még olyan ügyben sem mondhatja ki az utolsó szót, amely véleménye szerint nem büntetendő, mert ezt is a hatóságnak, a bíróságnak kell megállapítania. Az a csendőr fogja fel tehát helyesen a hivatását, aki magát a hatóság vagy a bíróság kezének, lábának és szemének képzeli, ennek megfelelően viselkedik s nem akarja magát és a maga szolgálatát a döntésre illetékes szervektől függetleníteni.

Ami a kérdés lényegét illeti, az utasításnak valóban egy kis hiányossága, hogy a csendőrség szolgálati működésével kapcsolatban csak a feljelentés fogalmát, szabályait és esetit határozza meg (76. §.), de nem írja elő, hogy milyen ügyben, mikor és hova kell a csendőrnek nem feljelentést, hanem jelentést tennie. Feljelentést ugyanis csak akkor lehet tenni, ha büntetendő cselekmény forog fenn; ezzel szemben vannak azonban esetek, amelyek nem képeznek ugyan büntetendő cselekményt, de olyan természetűek, hogy azokról a hatóságnak (bíróságnak) tudomást kell szereznie, esetleg éppen azért, hogy a csendőr intézkedését (például a nyomozás beszüntetését) jóvábagyja, vagy pedig, hogy a maga részéről tegyen intézkedéseket.

Általánosságban a 468. pont a)–c) alpontjai alatt felsorolt esetek azok, amelyekben a csendőrnek a hatósághoz (bírósághoz) jelentést kell tennie. Az a) alpont alá tartozik pl. a kérdésben foglalt baleset is, miután megállapítást nyert, hogy bűncselekmény nem forog fenn. Az a) alpont alatti esetben azért kell a nyomozás megszüntetését a felhívó hatóságnak vagy bíróságnak bejelenteni, mert azt, hogy bűncselekmény forog-e fenn vagy sem, a csendőr végkérvényesen el nem döntheti; a b) alatti esetben, hogy a jelentéssel az esetleges viaszalást (hamis megszüntetési felhívás vagy határozat) megakadályozzuk, a c) alatti esetben pedig, hogy a bíróság vagy a hatóság elbírálhassa, vajjon a büntetendő cselekmény, amelynek nyomozását magánindítvány hiánya miatt megszüntették, valóban magánindítványra üldözendő volt-e s ha igen, a magánindítvány visszavonása megfelelő-e a törvény követelményeinek?

A 468. pont hiányossága ott van, hogy a jelentéstételt csak kétes esetekben rendeli, holott az a)–c) esetek mindegyikében kötelezően el kellene rendelnie. (A d) alatti esetben már nem jelentést, hanem feljelentést tesznek.)

Addig is tehát, amíg erre vonatkozóan intézkedés történik, ajánljuk az örsékek és a járőröknek, hogy a 468. pont a)–c) alpontjai alatt felsorolt esetek mindenikében tegyenek jelentést és pedig magánindítványos esetben annak a bíróságnak vagy a hatóságnak, amelyhez az ügy eredetileg tar-

tozott volna, olyan esetről, amely a járőr véleménye szerint nem büntetendő, minden esetben (tehát vétség esetében is) a kir. ügyészségnek s végül az olyan balesetről, amelynek ügyében a járőr eljár, nyomozott, pihalt, segélyt nyújtott stb., de amely miatt senkit sem lehet felelősségre vonni, a rendőri hatóságnak. A Nyut. 9. mell. 19. pontjában foglalt eseményjelentést természetesen ettől függetlenül tesszük meg, úgy, ahogy ott elő van írva.

53. kérdés. Egy községben az 1921. IV. t.-c. 7. §. 6. pontja alapján egy részvénytársaság engedélyt kapott, hogy pincéjében saját termésű borait álló vendégeknak poharaikként, valamint általában utcán át kimerhesse és kismértékben elárulhassa. Milyen elbírálás alá esik közrendeseti szempontból a részvénytársaság eme tevékenysége a záróra szempontjából?

Válasz. Ez a kérdés eddig rendezetlen volt, de a m. kir. belügyminiszter úrnak 159.000—1933. sz. rendelete alapján 1933 június 4. napjától kezdve a helyzet a következő: Azok a bortermelők, akik kizárólag saját termésű boraiknak poharanként álló vendégeknek vagy után át kimerésre, általában pedig kismértékben elárulására kaptak engedélyt ebbeli tevékenységüket reggel 7 órától este 10 óráig gyakorolhatják, törvényes munkaszünet napján pedig (tehát vasárnapon és Szent István király ünnepén) csak délután 2 óráig. Ha tehát a bortermelő az említett tevékenységet kizárólag a célra szolgáló helyiségben üzi, ezt a helyiséget az így meghatározott záróra bekövetkeztekor be kell zárnia és a nyírtára meghatározott idő előtt pedig ki nem nyithatja. Kihágást követ el az a bortermelő és 200 P-ig terjedő pénzbüntetéssel büntethető, aki a kimerést a meghatározott időpontokon kívül eső időben gyakorolja, vagy az üzleti tevékenységének üzésére szolgáló kizárólagos helyiséget a meghatározott időpontokon kívül eső időpontokon kívül nyitvatartja. Ha a tevékenységet nem a bortermelő személyesen üzi, a kihágásért megbízottját kell felelősségre vonni. A kihágás elbírálása a közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozik.

54. kérdés. Mit követ el a tanú akkor, ha a csendőr által történő kikérdezése alkalmával, tudva, hamis vallomást tesz, bár ebből senkire kár vagy hátrány nem származott? Mily bűncselekményt követ el a kikérdezett tanú, ha hamis vallomása alapján a csendőr valakit feljelentett vagy elfogott?

Válasz. Mindenekelőtt megjegyzendő, hogy a hamis tanúvallomás jogi fogalmához két dolog szükséges: az egyik, hogy a vallomás az ügy lényeges körülményére vonatkozzék s hogy esküvel megerősítették. Az a körülmény, hogy a vallomáshól származott-e valakire hátrány vagy kár, a bűncselekmény fentforgása szempontjából lényegtelen (legfeljebb, mint megnöbösítő és súlyosabb büntető tételt maga után vonó körülmény jön számításba, bizonyos feltételt mellőlt), tehát hamis tanúzás megállapítható akkor is, ha senkinek ebből kára vagy hátránya nincsen. A hamis tanúzás általában mint az állam igazságszolgáltatási hatalma ellen elkövetett merényletet kell felfogni. A csendőr által eszközölt kikérdezőkor hamisan valló tanú tehát nem követhet el hamis tanúzást, mert vallomását esküvel nem erősíti meg. A csendőr előtt tett hamis tanúvallomás azért mégis képezhet büntetendő cselekményt és pedig, ha a tanú vallomást állít azért, hogy a gyanúsítottat mentse, bűnpártolást követ el, ha pedig a gyanúsított ellen vallomással terhelést vall, akkor hamis vid. esetleg rágalmazás miatt lehet ellene feljelentést tenni. Mindkét esetben azonban a csendőrnek be kell bizonyítania, hogy a tanú tudva és szándékosan állított vallomást azért, hogy a gyanúsítottat mentse, illetve terhelje. Hogy a csendőr a gyanúsítottat a tanúvallomás alapján elfogja-e, vagy csak feljelentette, a cselekmény elbírálása szempontjából mellékes.

55. kérdés. Mit követ el az, aki 5 P értékű feldolgozott dohánnyal lop, elcsikkaszt, vagy jogtalanul elszájtja, ha a cselekmény pusztán a lopott tárgy értéke szerint minősül?

Válasz. Minthogy a dohány élvezeti cikk, a cselekmény a Bn. 51. §-ába ütköző kihágás tulajdon ellen. Főmegánvárd tárgya s elbírálása a kir. járásbírószék hatáskörébe tartozik.

56. kérdés. Egy táncmulatság zárórajának bekövetkeztekor a járőr felhívja a rendezőket, hogy a mulatságot szüntessék fel. A rendezők ezt meg is teszik, de a 150–200 főnyi község megtagadja a tánchelyiségből való eltávolítást. Mit

Ho régi csendőrségi ruházatot, szerelvényt, fegyverzetet, iratokat látunk, gondoljunk a múzeumunkra!

kell a járőrnek ilyenkor lennie? Jogában áll-e a résztvevőket karhatalommal szétoszlatni? Nem esik-e a közönség ilyen együttmaradása a tiltott gyűlés fogalma alá?

Válasz. A járőrnek kétségtelenül joga van a záróra-rendeletek megtartásának ellenőrzése végett bárhol megjeleni, ahol a zárórendeletek alá tartozó helyiség van. Jogában áll a helyiséggel rendelkezőkhöz a zárórendelet megtartása végett felhívást intézni. Ami azonban azt a kérdést illeti, hogy karhatalommal szétoszlathatja-e a zárórán túl a helyiségben időző közönséget, ha felhívásának nincs fogantatja, már nem lehet ilyen határozott feleletet adni. Nézetünk szerint az ilyen felosztás csak akkor lenne helyes és megokolt, ha a járőrnek alapos oka van bízni, hogy az ilyen tilalom ellenére együttmaradó közönség a közrendre veszedelemet jelent, vagy az együttmaradás alkalmával bűncselekményeket fognak elkövetni. A fennálló rendeletek a zárórendeletek megszegését csak kihágásnak minősítik. A csendőrszolgálati feladatai közé tartozik ugyan a büntetendő események elkövetésének megakadályozása is, ebből tehát okosorúen az következik, hogy a csendőrnek jogában, sőt kötelességében áll az ilyen kihágások megakadályozása is. A csendőrnek azonban azt is tudnia kell, hogy egy 150–200 főből álló s záróra körül legnagyobb részét italos tömegnek karhatalmi szétosztása nem egészen könnyű feladat, különösen akkor, ha a karhatalmi erő csekély. A csendőr tehát csak akkor éljen erőszakkal, ha a közrend érdekében ezt szükségesnek látja s mérlegelte egyúttal az ilyen felosztáskor előállható bonyodalmakat is, egészen az esetleges fegyverhasználatig. Nem teheti ki magát ugyanis annak, hogy a tömeg esetleges ellenállása folytán egy záróra áthágása miatt emberek élete és testi épsége essék áldozatul. Ha biztosan tudja a járőr, hogy a szétosztást simán és megsemmisítő felsőbbsséggel végre tudja hajtani, megteheti. Ez azonban a közérdek szempontjából nem feltétlenül szükséges. Megelégedhetik azzal, hogy a vendéglőt és a rendezőket a Kbt. 74. §-ának 2. bekezdésébe ütköző kihágás miatt feljelent. Majdnem bizonyos, hogy ilyen eljárás bevezetésével a közönség legnagyobb része is azonnal eltávozik.

Ezek a megfontolások vezették az átutast is akkor, amikor a 362. pontban megtiltotta, hogy záróra túlhágás esetén a csendőr a vendégekkel szemben fellépjen, vagy velük tárgyalásokba bocsátkozzék. Mint fentebb mondtuk: záróra körül a vendégek legnagyobb része ittas, sőt általában éppen azok a vendégek nem akarnak eltávozni, akik ittasnak, mert a járművek a vendéglős felhívásának rendszerint ellenvetés nélkül engedelmeskedni szoktak. Ittas emberekkel pedig meddő volna a csendőr minden vitatkozása, sőt az esetleg olyan következményekkel járhat, amelyek nincsenek arányban az elkövetett kihágás csekély súlyával, vagy pedig a csendőrt kényes, nevetséges, kellemetlen helyzetekbe sodorják. De mindeztől eltekintve, a Szut. 304. pontja egyenesen el is tiltja az olyan ittas egyekkel szemben való fellépést, akik csak kihágást követtek el.

A vendégeknek záróra alkalmával való eltávolítását a vendéglősre kell bízni; ha el akarja őket távolítani, meg is tudja tenni; a vendéglősöknek ebben nagy gyakorlatuk van. Nem kell hozzá több, mint egy-két feljelentés és ázékeny büntetés. A csendőr ne tegyen egyebet, mint hogy záróra után öt perccel megjelenik a vendéglősnek valamelyik külső helyiségében, megállapítja, hogy vendégek vannak a vendéglőben, kihívja a vendéglőt és közli vele, hogy a záróra áthágása miatt fel fogja jelenteni. Ha a csendőr a vendégeket személyesen ismeri, a feljelentésben felsorolhatja őket, ha nem ismeri, akkor elég, ha csak azt jelenti be, hogy szám szerint körülbelül hányan tartózkodtak a helyiségben. Ezután távozzék el s ne törődjék tovább a vendégekkel.

Ha a csendőr a környéken portyázik, akkor később mondjuk félóra múlva, újra meggyőződhetik, hogy a vendégek még mindig a helyiségben tartózkodnak-e s ezt a körülményt a feljelentésében külön is felmentheti. Az, hogy a csendőr a vendégek eltávolítása nélkül eljárasson, a csendőrség tekintélyére nem lehet ártalmas, mert hiszen a vendégek a csendőr megjelöléséről nem is szereztek tudomást, csak a vendéglős.

Arra a kérdésre pedig, hogy az ilyen, zárórán túl időző közönség magatartása a tiltott gyűléstartás fogalma alá esik-e, nem kell válaszolnunk. A tiltott gyűlés közgazdasági jogi fogalma más, az ilyesmit inkább csoportosításnak lehetne mondani. Ha azonban az ilyen időző közönség károkozhat, ha olyan bűncselekményt követnek el, amelyhez a büntető törvény a gyűléseket fogalmát is hozzáfűzi, a közönséget feltétlenül gyűléseknek kell tekinteni. A gyűléseket fogalma ekkor tisztán büntetőjogi fogalomnak lesz (például osztály- vagy hatósági rendelet ellen való izgatás esetén).

Felhívás a pályázatainkon résztvevőkhöz!

Több bajtársunk azzal a kéréssel fordult hozzánk, hogy pályázataink beküldési határidejét emeljük fel az eddigi két hétről egy hónapra, nagyobb pályázatainkhoz pedig adjunk megfelelően hosszabb határidőt, mert sokan vannak, akik a pályázatokon részt szeretnének venni, de nem tudnak, mert szolgálati elfoglaltságuk nem teszi mindig lehetővé, hogy munkáikkal határidőre elkészüljenek.

Méltányolva bajtársaink e kérelmét, mai számunktól kezdve rendes pályázataink elkészítésére egyhónapi határidőt adunk.

Közljük egyúttal, hogy eme új rendnek megfelelően az alábbi pályázataink határidejét is meghosszabbítjuk:

Biztosítási csalási esetek leírására a folyó évi 11. számunkban közölt pályázatunk új beküldési határideje: augusztus 15. Az eredményt a szeptember 1-i számban közöljük.

Az ürsiroda egyszerűsítésére vonatkozó pályamunkák beküldésére új határidőül szeptember 1-ét tűzzük ki. Az eredményt az október 1-i számunkban közöljük.

Változatlan marad:

A f. évi 12. és 13. számunkban hirdetett fénykép-pályázat határideje: szeptember 30 és

a folyó évi 13. számunkban közölt „Kinek van szép írása?” című pályázat határideje: július 31.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Egy kitartó nyomozás eredménye.

írta: LIGETI ALAJOS alhadnagy (Kiskundorozsma).

1921 november 23-án 8 óra tájban Deres Regina* kiskundorozsmai lakos a kiskundorozsmai őrsön bejelentette, hogy aznap 8 óra tájban a fanyajáról Szegedre vezető köves úton, a dorozsmai határban, a Kecskás-féle kocsmában közelében Szőregi Péter forráskúti lakost holtan találta. A feje alatt vértócsát látott. Kérdéseimre előadta, hogy az elhalt iszákos, kötekedő természetű ember volt s így azt gondolja, hogy ittas fővel a Kecskás-féle kocsmából útközben valakibe belekötöthetett, aki azután agyonverte. Egyéb adatot nem tudott szolgáltatni.

A feljelentés vétele után mint szakaszparancsnok, azonnal felhívtam telefonon a területileg illetékes ülésszerű őröst s a jelentkező Márkus György tiszthelyettes-őrsparancsnokkal közölve az esetet, utasítottam, hogy másodmagával azonnal szereljen fel, siessen a helyszínére, azt

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

zárassa le és a hullának változatlan állapotban való megőrzéséről gondoskodjék.

Ezután a szegedi nyomozó alosztálynak és a kir. ügyészségnek jelentést tettem. A nyomozó alosztály támogatásomra Péntes István tiszthelyettest rendelte ki, míg a kir. ügyészség, tekintettel arra, hogy az úttesten fekvő hulla a közforgalmat zavarta, annak a járőr által megejtendő helyszíni szemle után a hullaházba való szállítását rendelte el, a bizottság kiszállását pedig csak másnapra helyezte kilátásba. Egyben felhívott, hogy a nyomozást vezessem be és az addig is szükséges intézkedéseket saját kezdeményezéseimből tegyem meg.

A jelentések megtétele után másodmagammal felszereltem és az időközben hozzám csatlakozott Péntes tiszthelyettestel a helyszínre kiszálltam. A községi orvos és két bizalmi egyén jelenlétében megtartottuk a helyszíni szemlét. Megállapítottuk, hogy a halott tényleg Szőregi Péter 39 éves, forráskuti lakos, bognármester. A hulla a köves úton fejjel észak felé, hanyatt, kinyújtott lábakkal, jobboldalán feküdt. A hulla feje alatt kevés megaludt vér látszott. A hullán fekete pantalló, rövid fekete kabát, lábán fekete fűzőcipő, nyakán fehérscsíkos nyakkendő volt. A ruháról ítélve, ünneplő öltözet volt rajta, jeléül annak, hogy valahol vendégségben vagy mulatságon lehetett. Szővetből készült, úgynevezett micisapkája üregével felfelé a holttest mellett feküdt. A ruha felülete testszerte feltűnően poros volt; vállmagasságban a holttest közelében egy a kabátjáról leszakított csontgomb feküdt, egy másik, több darabra tört csontgomb pedig közvetlen a jobbkéz csuklója mellett volt. A hulla alatt egy ötvenfilléres pénzdarab hevert.

Ezekből az adatokból arra lehetett következtetni, hogy az áldozat ellenfelével dulakodott. A hulla körül a tettesre utaló támpontot nem találtunk, a lábnyomok is megsemmisültek, mert azokat a kíváncsiságosok, akik még a járőr előtt jártak ott, eltaposták.

Mintthogy így nem kellett attól tartani, hogy a bűncselekménnyel összefüggő elváltozásokat semmisítünk meg, a hullát a jelen volt orvossal megvizsgáltattam. Külsőszak nyomai nem látszottak. A tarkóján mutatkozott ugyan egy jelentékenyebb horzsolás, amelyből a kiszivárgott vér a hajzatot s az alatt a talajt bevértezte, de ez a sérülés semmi szín alatt sem volt alkalmas a halál előidézésére. Nyilvánvalóan mutatkozott, hogy az áldozat hanyattvágódott és a tarkón észlelt sérülése csupán a köves útra történt zuhanás következménye. A helyzet körülményeiből és az orvos véleményéből arra kellett következtetni, hogy a halál idegen kéz által előidézték, de nem külső, hanem belső zúzódás folytán állott be. Az összetört gombból tompa, kemény eszközzel történt ütésekre, a ruházat poros voltából pedig esetleg rúgásokra lehetett következtetni.

Arra való tekintettel, hogy a hulla zsebeiben megtaláltuk az elhalt értéktárgyait, a rablási szándék, mint indítók önként kikapcsolódott. Az ölés indítókául mint legkézenfekvőbbet, a bosszút tételeztük fel, de mellékfeltevesként természetesen arra is gondoltunk, hogy a

bűncselekményt más érdekből is elkövethették, sőt az emberölés ittas emberek egyszerű összeszólalkozásának is lehetett a következménye.

A helyszíni állapotról helyszíni leírást és vázlatot készítettem, magát a hullát a helyszínén időközben megjelent nyomozó alosztálybeli helyszínelővel lefényképeztettem. Ennek végeztével a kir. ügyészség rendelkezéséhez alkalmazkodva, a hullát a hullaházba beszállítottam és változatlan állapotban való megőrzését a hullaházhoz kivezényelt járőrre bízam.

Ezután hozzáfogtunk a tulajdonképpeni nyomozáshoz. A tettes személyére, mint azt már említettem, a helyszíni adatok semmiféle támpontot nem nyújtottak, a kiindulás ennél fogva igen nehéz volt. Csak egy lehetőség kínálkozott: a halál indítókoka bosszú, a tettes tehát olyan ember lehet, aki az áldozattal haragban volt. A cselekmény kocsma közelében s forgalmas úton történt, ezért feltételezhető volt, hogy vannak olyan tanúk, akik az elkövetett bűncselekménnyel kapcsolatban adatokat tudnak szolgáltatni. Ezen elgondolásból megindított nyomozás során azonban csupán azt állapíthattuk meg, hogy az áldozat a jelzett kocsmában megfordult, jó kedve volt, táncolt, majd éjfél után eltávozott. A kikérdezett egyének általában oda nyilatkoztak, hogy az áldozat a kocsmában rendesen viselkedett, fogalmuk sincs arról, hogy a halála kinek állhatott érdekében. Ekkor visszaemlékeztem a feljelentést tevő Deres Reginának elhalt természetére vonatkozó állítására s úgy láttam, hogy a tanúk bemondása nem fedheti a valóságot. A nyomozás súlypontját ezért az áldozat magánviszonyainak felderítésére helyeztem. Elhatároztam, hogy a multját is részletesen felderítem, hátha ilyen módon megszerezhetem a nyomozás további folytatásához szükséges alapot. Felkerestem a feleségét és egyéb hozzátartozóit, akiknek bemondásából megállapítottam, hogy az elhalt izgága, verekedő természetű, kártyás és iszákos ember volt. Állandóan a kocsákat járta, rendszeres munkával nem foglalkozott, éjszakázott, kártyázott. Meghitt barátja Csordás Albert ottani lakos volt. Abban az időben azonban haragban állottak, mert az elhalt borközi állapotban Csordással egyszer összeszólalkozott. Megállapítottam továbbá, hogy az elhalt megelőző napon az esti órákban hazulról eltávozva, a Sötét András-féle kocsmában időzött, majd a Kecskés-féle kocsmába is átlátogatott, ahol az ifjúság által rendezett mulatságon vett részt.

A Sötét-féle kocsmában találkozott haragosával, Csordással, aki, midőn meglátta, dühöngeni kezdett és az elhalthoz lépve azt mondta: „Takarodj innen ki, meg ne lássalak mána!” Csordás 21 óra tájban távozott a kocsmából, amikor is az ajtóból visszatekintett s az elhaltat újból megfenyegetve, oda kiáltott feljé: „Az éjjel meg kell halnod!” Ezeket a kijelentéseket több jelenvolt egyén hallotta, de arról csak Sötét kocsmáros volt hajlandó tanúskodni. Az ő révén megtudtam azt is, hogy elhalt a Csordás távozása után kb. egy óra múlva hagyta el a kocsmát azzal a kijelentéssel, hogy a Kecskés-kocsmába megy, bár tudja, hogy Csordás leselkedik rá. Ezután a Kecskés-kocsmában akkor éjjel jelenvolt egyéneket kérdeztem ki, de eredményt nem értem el. Valamennyi kikérdezett azt állította, hogy látta a kocsmában úgy Csordást, mint Szőregit, de semmi különösebb jelenséget nem észleltek. A kikérdezett egyének azonban a hozzájuk intézett kérdésekre bizonytalanul, akadozva nyilatkoztak, magatartásuk és arckifejezésük is olyan volt, amelyből bizonyosságot merítettem, hogy valami takarnivalójuk van és bemondásuk a valóságot nem fedi. E körül-

A revíziót szükségesnek tartom. Ha a revíziót békés megállapodás alapján végrehajtani nem lehet, az erőszakos revízió veszedelmével állunk szemben. Ez pedig katasztrofális háborúra vezethet.

Lord ASTOR.

ményből úgy láttam, hogy a Csordás személye és a bűncselekmény között összefüggés lehet.

Csordásnál fel lehetett találni az indító okot, (harag), ezenkívül a kikérdezett tanúk viselkedése és a Sötét-féle korcsmában tett kijelentései is gyanússá tették. Nyílt fellépésre ez természetesen még nem volt elég, de annak nem volt semmi akadály, hogy öt egyelőre mint tanút eljárásom körébe vonjam. Két bizalmi egyént vettem tehát magam mellé, Csordást felkerestem és általánosságban kikérdeztem. A felvetett kérdésekre beismerte, hogy a kérdéses napon és időben, úgy a Sötét, mint a Kecskés-féle korcsmákban megfordult, mindkét helyen találkozott az elhalttal, de tagadta, hogy a neki tulajdonított kijelentéseket megtette és Szőregit megfenyegette volna. Valótlannak mondta azt is, hogy Szőregivel haragos viszonyban lett volna. Hogy Szőregit ki és miért ölte meg, arról fogalma sincsen. A Kecskés-korcsmából öt kimenni nem látta, eltávozását észre nem vette.

Eme valótlán állítások birtokában most már úgy láttam, hogy a nyomozás helyes irányba terelődött. Csordást a cselekmény súlyosságára való tekintettel őrizet alá vettem és az időközben kiszállott vizsgálóbíró elé állítottam, akinek a nyomozás eddigi eredményét jelentettem. A vizsgálóbíró úr, jelentésemet meghallgatva, helyeselte eljárásomat s nyomban elrendelte gyanúsítottnak a boncasztaizhoz való állítását. Csordás szemrebbenés nélkül, teljes nyugodtsággal nézte végig a Szőregi hullájának fölboncolását. A boncolás megállapította, hogy a halált több bordatörés, kétszeri májrepedés és belső zúzódások következtében beállított elvérezt okozta. A törvényszéki orvos ezeket a sérüléseket emberi erőt meghaladó ütésekkel, illetve erős lökésekből eredőknek találta. Annak a véleményének adott kifejezést, hogy Szőregit gépkocsi gázolhatta el. A vizsgálóbíró az orvosszakértő véleményére támaszkodva Csordással szemben minden további eljárást be akart szüntetni és úgy nyilatkozott, hogy öt szabadon bocsáthatjuk. Én az orvosszakértő véleményét nem tudtam szentírásnak tekinteni. Az elhalt ruházatán nem találtunk olyan természetű elváltozást, mely arra mutatott volna, hogy a testen akár kocsikerék, akár gépkocsi gummiabroncs kereké haladt volna keresztül. Az abroncs rajzának a fekete kabátan meg kellett volna látszani. Csordással szemben táplált gyanúm-tól azért nem tágitottam és megkértem a már távozó félben levő vizsgálóbíró urat, hogy a nyomozásnak a megkezdett irányba való folytatását engedje meg. A vizsgálóbíró úr ehhez hozzájárult a szóbeli felhívással, hogy a nyomozás eredményét a kir. ügyészségnek annak idején jelentsük.

A további nyomozást igen nehéz körülmények között kezdtük meg. Az orvosszakértő véleménye futótüz-ként terjedt el a környéken, gyanúsított a halál okára vonatkozó véleményét saját fülével hallotta, nem várhattuk tehát tőle, hogy beismerő vallomást tegyen. Tárgyi bizonyíték még egyáltalában nem létezett, ilyenre az eset körülményeit tekintve nem is számíthattunk, így a bűnösség bizonyítását csupán személyi adatoktól vártuk. E téren is nehézség mutatkozott, mert amint azt már a nyomozás kezdetén észleltük, a lakosság igen tartzkodó magatartást tanúsított. Nem közömbösségből, hanem félelemből. Megállapítottuk ugyanis, hogy Csordás is verekedő hajlamú, sőt egyenesen vérengző természetű, kötekedő ember, valószínűsége falurossza, aki az egész környéket rettegettséggel látta. Félnék tőle s így érthetővé vált, hogy senki sem

mert ellene nyilatkozni. Elhatároztam tehát, hogy a nyomozást szélesebb körben, a messzebb fekvő tanácsokra is kiterjesztem. A rendelkezésemre állott legénységet járőrökre osztva, azzal a paranccsal indítottam útba, hogy a messzebb fekvő környék lakosságának hangulatát fürkészve, bizalmas érintkezés útján törekedjenek minél több adatot beszerezni. A kiküldött járőrök értékes adatok birtokába jutottak. Megállapítást nyert, hogy az áldozat a Kecskés-féle korcsmában a kérdéses napon találkozott Csordással, aki ezen alkalommal a következő kijelentést tette: „Az éjjel valakinek meg kell halnia.” Ezután örült módjára toporzékolt, majd felkiáltott: „Szőregi Petinek az éjjel meg kell halni; kitaposom a belit.” Szőregi éjjel egy óra tájban középfokú ittas állapotban távozott a korcsmából és a kérdéses úton hazafelé tartott. Csordás utána ment és csak 10—15 perc múlva tért vissza a korcsmába. Kimenetelét és visszatérését megbízható és érdektelen tanúk bizonyították. Visszatérése után igen nyugtalan volt, többé nem ivott, ismétetlen kiment a korcsmából. Úgy látszott, valami bántja. Midőn a korcsmában jelenvoltak másnap Szőregi haláláról értesültek, mindenkinek az volt a meggyőződése, hogy a Csordás keze van benne. Nyíltan azonban senki sem nyilatkozott, hanem a gyanúsított bosszújától félve, mindeki hallgatott. Megállapítást nyert továbbá, hogy a kritikus időpontban a helyszín mellett egy kerékpáros haladt el, aki bizonyára látott vagy hallott valamit.

Az egyik járőr jelentése szerint azt sottogják egyesek, hogy György Vendel már a kora reggeli órákban hozzátartozói előtt odanyilatkozott, hogy Csordás Szőregi bognárt az éj folyamán az úton agyonrugdosta. Hogy György az állítását mire alapítja, azt nem tudták. A kérdést tisztázandó, felkerestem György hozzátartozóit. A feltett kérdésekre György öccse, György Márton előadta, hogy bátyja az említett mulatságon részt vett. A kora reggeli órákban jött haza és ekkor közölte vele, hogy Szőregit agyonütötték. Érdeklődésére elmondta, hogy Csordás ütötte agyon s ő a bűncselekmény elkövetésének szemtanúja volt. Másnap hasonló értelemben nyilatkozott egyik legény-pajtása előtt is.

Ezután felkerestem György Vendelt, akit részletes kikérdezés alá vettem. Előbb mit sem akart tudni s azt mondta, hogy az esetet ő is csak úgy hallotta. Midőn azonban jóindulatú hangon elébe tartam az előbbi két egyén bemondását, beszélni kezdett. Elmondta, hogy ő is a Sötét-féle korcsmában időzött, amidőn Csordás Szőregit megfenyegette. Csordás a Kecskés-féle korcsmában előtte a következő kijelentést tette: „Nem félek az egész falutól, Peti! úgyis agyonütöm, egyet csapok rá és vége, kiterül!”

Éjjel után egy óra tájban kiment a korcsma elé, miközben látta, hogy Szőregi a korcsmából kijön és a kövesúton hazafelé indul. Alig haladt el a Szőregi mellett, Csordás rohanna jött ki a korcsmából és Szőregi után sietett. Azon a helyen érte utol, ahol később halva találták. Itt Szőregit hátulról megragadta, földhöz vágta, majd többször a hasára ugrott, taposta és csizmás lábával számtalanszor oldalba rúgta. Ezt a jelenetet ő mintegy 10 lépésnyi távolságból legugrolva végignézte. Ezután visszatért a korcsmába anélkül, hogy Csordás öt meglátta volna. A kerékpárost ő is látta, de hogy ki volt, azt nem tudja. A kerékpáros abban az időpontban haladt el a helyszín mellett, amidőn Csordás még ott lehetett.

A kerékpáros után megejtett nyomozás nem vezetett eredményre. Az ily módon összegyűjtött terhelő adatokat a gyanúsított elé tárva, újból kikérdeztem. Az összes ellene irányuló adatokat valótlanoknak mondom. Állítása szerint állandóan a kocsmában tartózkodott, Szőregit nem látta kimenni a kocsmából, őt nem követte, meg sem fenyegette, a neki tulajdonított kifejezéseket vele szemben nem használta. A reggeli órákban hagyta el a kocsmát akkor, amidőn híre terjedt, hogy Szőregi az úttesten halva fekszik.

A nyomozást ezzel befejezve, Csordást tagadásával szemben a bizonyító adatokra támaszkodva mint tettest elfogtam és tényvázlattal a szegedi kir. ügyészségnek átadtam. A vizsgálóbíró nevezettet kihallgatta, de három nap múlva szabadlábra helyezte. A kir. ügyészség indítványára azonban kiszállt, helyszíni vizsgálatot eszközölt és ugyanazon tanúkat, akiket mi kikérdeztünk, jegyzőkönyvileg kihallgatta. A kir. ügyészség Csordás ellen szándékos emberölés miatt vádat emelt. A vád alapján a szegedi kir. törvényszék múlt év február hó folyamán főtárgyalást tartott, rengeteg tanút kihallgatott s bár a tanúk a mi tényvázlatunkban foglaltakkal azonos vallomást tettek, a bíróság Csordást tagadása folytán és az orvosszakértő véleménye alapján felmentette.

Az ítéletet a kir. ügyész megfellebbezte. Ez a körülmény újabb elhatározásra késztetett. Nyomban pótnyomozást indítottam. A főszűrt most a kerékpáros kilétének megállapítására helyeztem. Elhatároztam, hogy addig nem nyugszom, amíg fel nem kutatom. Benne láttam azt az egyént, akinek tanuvallomása a Csordás elítéléséhez vezethet. A tanyai ifjúság körében véltm feltalálni, a nyomozást tehát a tanyák közé irányítottam, de eredményt nem sikerült elérnem. Számos embert kikérdeztem, minden lehetőséget elkövettem, hogy az illető nyomára jussak. Már kezdtem beletródnai az eredménytelenségbe és a bevonulás gondolatával foglalkoztam, amidőn újabb ötletem támadt. Felkerestem a tanyák között levő kovácsműhelyt, melyről tudtam, hogy ott a környező tanyák lakói egy kis tereferére össze szoktak jönni. Reméltem, hogy ott mégis megtudok valamit. A műhelyben több embert találtam, köztük ismerősök is voltak. Beszédbe elegyedtem velük, egyeseket dohánnyal is megkínáltam, mire a hangulatuk is barátságosabbá vált. A jó hangulatot kihasználva, Csordásra tereltem a szót. Erre egyesek közbeszólás formájában ily értelmű kijelentéseket tettek: „Szerencséje, hogy Vértés, a kovácssegéd hallgat.” Úgy tettem, mintha nem is érdekelne a dolog, csak úgy félvállról kézlegyintve feleltem, hogy bizonyára azért hallgat, mert nem tud semmit. „Tud az, alhadnagy úr!” hangzott a felelet. „Saját szemével látta, amikor Csordás üttötte Szőregit?”, vette át a szót egy másik. „Akkor éjjel kártárazott a Sütő-féle kocsmában s amikor hazament, útközben látta az esetet” fűzte tovább egy harmadik. Eleget hallottam. Néhány perc múlva elköszöntem s felkerestem Vértés kovácssegédet. Vértés György a feltett kérdéseimre ijedten mentegődni kezdett, látszott rajta, hogy fél Csordástól. Bátorítani kezdtem, felvilágosítottam, hogy nincs mit félnie, biztatól megígérttem, hogy Csordással szemben a csendőrség meg fogja védeni. Ez hatott rá. Elmondta, hogy a kérdéses éjjelen két óra tájban hazamenőben a jelzett úton és helyen, mintegy 20 lépés távolságból tompa ütések és dobbanások hangját hallotta. Megállt, a hangok felé meresztve szemeit, egy

férfialak bontakozott ki az éj homályából. Nem akart vele találkozni, a sötétség leple alatt letért az útról, az út árkába meghúzódva lefeküdt s onnan figyelte az úton álló férfit, aki lábmozdulataiból ítélve, valamit rugdosott. Pár perc múlva egy szembejövő kerékpáros közeledett, akit az illető meglátott, helyét elhagyta s visszafelé jövet, tőle mintegy 5 lépés távolságban anélkül, hogy őt észrevette volna, az útról letért és a vetéseken áthaladva a sötétségben eltűnt. Az illetőben Csordást határozottan felismerte. A kerékpáros kerékpárjáról leszállott, a földre hajolva valamit szemlél, majd pár perc múlva tovább folytatta az útját. Mellette elhaladva, felismerte benne Baka Bálint forráskuti lakost, akinek Csordást szintén látnia kellett és valószínűleg fel is ismerte. Baka azon a helyen, ahonnan Csordást távozni látta, a Szőregi hulláját találta. Ezt több helyen bizalmasan el is beszélte, annak adva kifejezést, hogy Szőregit csakis Csordás üthette agyon. Nyíltan azonban nem merte hangoztatni, mert félt a veszedelmesnek ismert Csordás bosszújától.

Vértés állítása alapján felkerestem Baka Bálintot, aki Vértés bemondását mindenben megerősítette. Csordást határozottan felismerte. Eddig a bosszútól való félelmében nem mert tanúként jelentkezni.

A nyomozást ezzel befejeztem. Az újabb eredményt a kir. ügyészségnek bejelentettem. Ezek az újabb bizonyítékok most már eldöntötték a gyanúsított sorsát: a szegedi ítéletábla folyó évi március hó folyamán, a még mindig szabadlábon volt Csordást 12 évi fegyházra ítélte.

A szakértő is ember, ő is tévedhet. Ha a szakértői vélemény helytálló, úgy beleilleszkedik és összhangban áll a nyomozás többi adataival, ellentétnek nem szabad mutatkoznia. Ha ellentét látszik, valahol hiba van, vagy a szakértői véleménynél, vagy az egyéb adatoknál. Utána kell nézni. Ebben az esetben is ezt tette a nyomozás vezetője. A gépkocsi elgázolásra vonatkozó véleménye ellenmondott az összes többi adatoknak, de különösen annak, hogy a hullán a gummiabroncs nyoma egyáltalán nem látszott. Ha gépkocsi megy keresztül valakinek a felsőtestén, akkor a gummiabroncs nyomainak a ruházaton, különösen a fekete színűn, sőt gyakran a testen is meg kell látszania. Ezek a nyomok rendszerint annyira élesek, hogy belőlük már számtalanszor meg tudták állapítani még a gummiabroncs gyártmányát is. Igen helyes volt tehát, hogy a nyomozást vezető a hibát a szakértői véleményben kereste és ezért kitartott eredeti feltevése mellett. Az eredményt ennek köszönhet.

Az eset egyébként élénken rávilágít azokra a nehéz viszonyokra, amelyekkel a csendőrnek a mi működési területünkön meg kell küzdenie. Ezek között első helyen a falusi népnek a tanuzástól való félelme áll. Az a csendőr, aki jó ismeri a viszonyokat, ezzel a nehézséggel is meg tud küzdeni. Ha nem sikerül adatokat kapnia helyben, ma és szolgálati kikérdezés útján, úgy meg kell próbálnia távolabb, holnap és barátságosabb beszélgetések keretében megszerezni azt, amire szükségünk van. Csak csüggedni nem szabad. Ilyen helyzetekben gyakran a polgári ruhás nyomozó is jó szolgálatokat tehet, aki szolgálati minőségének elhallgatásával a falusi emberek bizalmát megnyerheti és sok olyant tudhat meg tőlük, amit azok a csendőrnek talán sohasem mondtak volna el.

Határsértés. *Orodán István*, battonyai lakos, aki Landesmann József földbirtokosnak a trianoni határtól 200 méterre fekvő tanyáján tanyásbéres, június 23-án délután körülbelül 120 méterre a trianoni határtól tengerit kapált. 16 óra tájban — háttal dolgozva a román átesatolt területnek — meglepődve vette észre, hogy mögötte két lépéssnyire egy román határőr, román káromkodás közben, pisztollyal célbavette őt s pisztolyát elsüthette, azonban a töltény nem sült el. Orodán befutott a tanyába, kihozta vadászfegyverét és a még mindig ott tartózkodó román határőrre ijesztés céljából rálőtt. A határőr ekkor visszamenekült román területre és az ott várakozó társával együtt eltávozott. Sérülés egyik részről sem történt. Az ős Orodán szándékos emberölés kísérlete miatt feljelentette.

Baleset szolgálati fellépés közben. **Takács Imre I.** tüz-
őrmester és **Szarka József** őrmesterből állott bagaméri járőr
július 2-án 22—23 óra között 6—7 tagból álló, **Álmosd** köz-
ség egyik utcáján garázdálkodó legénycsoportot akart iga-
zoltatni. A legények a járőr közeledésére szétugrottak. Szarka
őrmester elkapta az egyik fiatalembert, aki elesett és magával
rántotta Szarka őrmestert is. Eközben az elesett őrmester
szuronya **Demes Ferenc** álmosdi lakos sarkát megszúrta. A
seérült elfutott. Járőr nevezett lakására ment, hogy első se-
gélyben részesítse, azonban a sebesült nem engedte be a jár-
őrt azzal, hogy nincs szüksége orvosra. Demes sérülése nem
súlyos. A járőr tagjai sértetlenek maradtak. Rendzavarástól
nem kell tartani. Az örs az elrendelt helyekre jelentést tett.

Magánosok elleni erőszak. Soroksár községben június 30-án 16 óra 20 perckor az ott üzembe helyezni szándékolt 3 tejasarnokot mintegy 380—400 főnyi néptömeg megrohanta és a budapesti központ által küldött tejeskarnákat, valamint felszerelési tárgyakat kidobálta azért, mert a tejrendelet értelmében július 1-től kezdődően tejet nem szállíthatnak ki a községből, hanem kötelesek a tejesarnokba viinni. Az őrsparancsnok a rendelkezésre álló 8 főnyi legénységgel a tömeget szétoszlatta. A rend helyreállt. Emberéletben és testi épségben kár nem esett. A tejeskarnákban és felszerelési tárgyakban okozott kár nagyságának, úgyszintén a kezdeményezők megállapítása végett nyomozás van folyamatban. Mivel a lakosság közhangulata izgatott volt, az őrsparancsnok az őrs megerősítéséről gondoskodott.

Budaörs közszében június 30-án 22 óra tájban 50—60 milimáriból (tejárústitók) álló csoport a tejrendelet életbe-lép-tetése miatt, de főképen a tejkartell elleni elkeseredésében a tejközpont helyi megbízottját, *Szieb András* budapesti lakost a nyílt utcán megtámadta és követelte, hogy a gyűjtőállomás kulcsát adja át. A kulcs nem volt Sziebnél, így nem tehetett eleget a követelésnek. Ekkor a csoportból többen lefogták, átnotozták s. mert a kulcsot nem találták nála, kényszerítették, hogy velük menjen a gyűjtőállomás helyiségehez. Itt azután feltörték a helyiség ajtaját, a tejeskannákat kidobálták és a berendezést összetörték. A kár 463 P. A rombolás után a csoport szétoszlott és ki-ki a lakására távozott. Csendőri be-avatkozásra nem került a sor. Az ügy nyomozása folyam-at-ban van. A gyanúsítottak nagy része önként jelentkezett a nyomozó járőrnel.

A Székelység júliusi számnának tartalma: *Hunor: Gábor Aron. (Eletrajz).* I. — *O. Bod Elekka: Székelyudvarhely története.* — *Zápolya végrondelete és halála.* — *Az 1605. évi törvény.* — *Lázár István: Székely asszony.* (Elbeszélés). — *Szépvízi Balás Béla: A tejbő-rájba feresztett ellenség.* (Elbeszélés). — *Zűber Hamid tatár költő: Petőfi.* (Vers.). — *Riss Menyhért: Petőfi feltámad!* (Vers.). — *Előcs Lajos: Egy gyö-*

zelmi emlékek előtt. (Vers.) — *Molnár Endre*: Isten regimentje. (Vers.) — *Góbbé* dolgok. — *Varga Nándor Lajos*: Márton Ferenc. — *Buday Grörgy*. — *Székely Nemzeti Himnusz dal*. — *Pekár Gyula*: Az erdélyi magyar iskolák és vérengző román gyujtogatások a Népszövetségi Ligák nagygyűlése előtt. (P. H.) — *Csángók Egyesülete*. — *Erdélyi majális*. — *Táltosok levele*. (Két vers.) — *A Révay Miklós-féle rovásírás ábécéje*. — *Szemle*. — *Szerkesztői üzenetek*. — A művészi képekkel — között *Gábor Áron* arcképével — ékesített folyóirat most lépett II. évfolyamának második félévébe. A csonkagyarországi erdélyiek eme egyetlen folyóiratának félévi előfizetési ára öt pengő. Megrendelhető *Gárdónán*, postafiók, 20. sz. a. A lapnak ügynökei nincsenek. Senki a lap nevében nem gyűjthet!

Adomány. Hanczik Pál tótkomlói örsbeli törzssörmester 5 pengő adományozott a Kormányzó Úr neje öföfelméltósága nyomorenyhító akciójára. Az adományt rendeltetési helyére juttattuk.

Örösparancsnokká kineveztettek: I. kerületben: *Kővári (Kaslik) István* th.; a VI. kerületben: *Hargitai (Herczku) Gyula és Varga Ferenc* th.-ek.

Házasságot kötöttek: az I. kerületben: Nádas Kálmán tórn. Krézinger Máriával Pócsmegyer-Leányfalun és Molnár András tórn. Major Teréziával; a III. kerületben: Takács Ferenc th. Gyurina Rozáliával Csurgón; az V. kerületben: Isán György tórn. Zsidi Máriával Jászdésán, Szabó István II. tórn. Gacsályi Emiliával Nyírbátorban és Herczeg István tórn. Kis G. Rózával Tiszaburán.

Mérgezés. *Pajter István*, a makói 1. gyalog tanalosztály állományába tartozó próbacsendőrt június 24-én ópiummérgezési tünetekkel a makói kórházba szállították. Állapota nem súlyos. Az ügyben kivizsgálás indult.

Csendőrségi Közlöny. 13. szám. Személyes ügyek. Miniszteri rendeletek. Tiszti rendfokozatáról való lemondása elfogadott: *Hindi Szabó László* ny. ál. szds.-nak. — A végleges nyugállományba helyezettek: *Jákó Béla IV., Baracsis Kálmán III., Oszoli István II., Horváth Sándor II., Bartók Ferenc I., Nemes János VII.* kerületbeli alhdy-ok, *Uj-laki Lajos V., Varga István IV., Jakab Lajos VI., Bedő János II. III., Kardos Sándor IV., Lakis Pál I., Nagy Ferenc I., Bartalos József I., Rákosi Mihály I., Szöllösi József I., Barna György VI., Lukács Imre IV., Sass Miklós IV., Nagy D. István IV., Szász Dénes VI., vitéz Kulcsár József VI. és Kovács Sándor I.* kerületbeli th-ek. Várakozási illetményekkel szabadsgoltattak: *Jankovics Pék VII., Szabolcs (Séra) Sándor VII.* és *Drávucz Vilmos VII.* kerületbeli th-ek. Az ideig-

Nyugállományba

helyezés előtt álló **csendőrtisztek és altisztek** részére legalkalmasabb letelepülési hely az **Érd község határában fekvő gróf Károlyi Imre-téle**

„Hamzsabég“-telep

Gyönyörű gyümölcsös, kiváló termő szőlősterületek és vadregényes erdős részek kerülnek parcellázásra.

Minden vásár- és ünnepnapon ingyenes autóbusszjáról Budapest, VII., Erzsébet-körút 14. számú irodánktól. (Telefonszám 44-2-04)

A csendőrség tagjainak kivételes hozzájárulati
részletfizetési feltételek. — Kérjen prospektust

BÚTOR

Szolid áruk,
olcsó árak,
fizetési kedvezmény.

Magyar Köztisztviselők Fogyasztási, Termelő és Értékesítő Szövetkezetének Bútorosztálya
Budapest, IX., Mester-utca 15

**Az egész világon
legjobban bevált,
legelterjedtebb írógép a**

REMINGTON

lenes nyugállományba meghagytak: *Hajdu Gyula III.* kerületbeli th. Névváltoztatások: *Schultz (Schulez) Károly* szds. családi nevét „*Sásdy*”-ra, *Stenta Oszkár Henrik* szds. „*Kökény*”-re, *Saliga János* th. „*Sándorfi*”-ra, *Keller György* th. „*Kellei*”-re, *Tarabó István* törm. „*Tavas*”-ra, *Szucsánszky Mihály* örm. „*Szegedi*”-re, *Smuazer (Schmauzer) József* örm. „*Nemeshangi*”-ra, *Perger Mihály* törm. „*Pálfalvi*”-ra, *Pisovics József* alhdgy. „*Pozsonyi*”-ra, *Reider József* örm. „*Réti*”-re, *Francz Mihály* th. „*Konyódi*”-ra, *Sifter Ferenc* th. „*Sümegi*”-re, *Padlovics Imre* th. „*Pozsgai*”-ra, *Lup István* th. „*Lugosfalvi*”-ra, *Sarvajcz Antal* örm. „*Sárvári*”-ra, *Parocsik Mihály* törm. „*Pinczés*”-re, *Panker József* th. „*Patakfalvi*”-ra, *Valuch Lipót* alhdgy. „*Várkonyi*”-ra, *Ruzsinszky Miklós Pál* örm. „*Zalaréti*”-re, *Lang János* th. „*Lengvári*”-ra, *Vincziczki Imre* örm. „*Várnagy*”-ra, *Viznyiczky János* törm. „*Várnai*”-ra, *Szura Ferenc* törm. „*Sziklós*”-ra, *Misik József* törm. „*Majoros*”-ra, *Kránitz Pál* th. „*Körmendi*”-re, *Szollár János* törm. „*Szentirmai*”-ra, *Kuklek Imre* th. „*Kallós*”-ra, *Mrázek (Mrázik) János* th. „*Bakonyi*”-ra, *Visnyowszky József* törm. „*Véradi*”-ra, *Kampf Antal* törm. „*Kővári*”-ra, *Kreinicker Lajos* örm. „*Kővágó*”-ra, *Kracsó Bertalan* örm. prb. cs. „*Karácson*”-ra, *Schvella Ferenc* örm. „*Sólyom*”-ra, *Gerzsány Ferenc* törm. „*Gémesi*”-re, *Jánó István* cs. „*Kerekes*”-re, *Bándli (Bándi) Péter* th. „*Bándi*”-ra, *Luft József* cs. „*Laczkó*”-ra, *Pósán Ferenc* törm. „*Polgári*”-ra, *Lender Hugó* törm. „*Vámosi*”-ra, *Pivarczy (Pivaros) Antal* th. „*Pálosi*”-ra, *Koltka János* örm. „*Kisbán*”-ra, *Gurály János* örm. „*Nyírtai*”-ra, *Popovics Ferenc* törm. „*Perlaki*”-ra, *Hersits Mihály* th. „*Helényi*”-re, *Gyula István* törm. „*Gyók*”-ra, *Szarka Amb-rus* prb. cs. „*Seregélyes*”-re, *Makács Lajos* cs. „*Molnár*”-ra, *Kampf (Kampf) Ferenc* törm. „*Kővári*”-ra, *Korcsok György* törm. „*Kőta*”-ra, *Lajda Antal* törm. „*Lajtai*”-ra, *Rechart Ferenc* örm. „*Rónás*”-ra, *Dedics János* th. „*Dombi*”-ra, *Sze-recz József* törm. „*Tihanyi*”-ra, *Konrád János* örm. „*Kővári*”-ra, *Hartmann Antal* törm. „*Hargitai*”-ra és *Szuhánszky Pál* örm. „*Nyírfalusi*”-ra változtatta át. — A csendőrségre egyének beutalásuk és fogyatéka jutásuk alkalmával az igénybevett autóbusz költségeire 1 P 36 fillér viteldíjat felszámíthatnak. — Az elhalt nőten csendőrségre ténylegesség vagyonát az esetleges kincstári tartozás levonása után, mint hagyatékot, a hagyaték tárgyalására hivatott bíróságnak kell beszoalgtatni, nősként pedig nyugta alapján a közvetlen hozzátartozóknak kell kifizetni. — A lövői ösöt július 15-ével a soproni szakasparancsnok alárendeltségébe utalták át. — A tatái szárny, szakasz és örs Tóvárosra költözött. A II. kerület területén levő Mesterházán 6 főnyi létszámúnál különítmény állott fel. A VI. kerület területén levő Konyári sósótfürdőn 4 főből álló fűrdőkülönítmény létesült. — A közúti forgalomban résztvevő gépjárművek megvizsgálása, új rendszám-táblával és igazolólappal való ellátása, továbbá a pótkocsik megvizsgálása és nyilvántartásba vétele tárgyában kiadott rendelet végrehajtásánál követendő eljárás. — A téglaverésnél foglalkoztatott fiatalokruák és nők részére 11 órai éjjeli pihenőidőt kell biztosítani. — A Balatonban 7 napnál rövidebb ideig horgászó külföldiek halászejgye és az ily halászejgye illetéke. — Az összes belföldi rendszám-táblával ellátott gépjárműveket közúti adóbélyeggel kell ellátni. A kivételeket, továbbá a büntetőrendelkezeseket a rendelet fel-sorolja. — A m. kir. belügyminiszter Gyöngyös határához tartozó mátrai szanatórium és Mátraháza-szálló lakott hely-nevét „*Mátraháza*” névben állapította meg. Bekölce nagyközség kisközséggé fejlődött vissza. — A gödöllői csendőralakuság július és augusztus hónap postafiókakat kaptak. — „*Az al-tisz-önképző altiszti irányítójára a magánéletben*” című könyv altisz-tek számára az önévelés és társadalmi szokások kérdéseiben nélkülözhetetlen ismereteket tartalmaz. Ára 6 P. és posta-költsége. Megrendelhető: Deményi Antal Budapest, I., Honvé-dehni minisztérium.

Eladó: 11 darab, 1926. évbéli kiadású, polgári iskolai, IV. osztálybeli tankönyv. A könyvek ára 15 P és portóköltség. Eladja: *Kertész Mihály* törzsrörmester, Erdőcsokonya.

Csendőrségi tollforgót árusít, köt, javít Várfai (Vlahina) Mihály polgári altisz, Budapest, I., Böszörményi-út 21 (Csendőrlaktanya) vagy Fekete Imre ny. törzsrörmester, Kunszentmiklós. Árak és munkadíjak: szép, új, dísz-toll, válogatott tollból 10 P, szolgálati tollforgó nagyság szerint 5—6 P, régi toll átkötése 1 P, pótlással 2 P, beküldött új toll vágása és megkötése pótlás nélkül 3 P, pótlással 3 P 50 fillér. A postaköltséget a megrendelő viseli.

Olvassa el, mieldt ír nekünk!

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárk-től elfogadunk. — A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük, de tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad áttanymagolni. — Kézíratot csak akkor küldünk vissza, ha a szerző megejmezett és válasz-bélyeggel ellátott borítékot mellékel. — A közleményeket kér-jük a papírnak csak egyik oldalára, félhasábasan, írógéppel vagy jól olvasható kézírással írni; olvashatatlan kézíráttal nem foglalkozunk. — Tizenöt gép- vagy kézírással hasábnál hosszabb kéziratot csak előzetes megegyezés után fogadunk el. — A kéziratok fogalmazási áteszsolásának és ha szükséges, tartalmi módosításának, a törlésnek és kiegészítésnek jogát fenntartjuk magunknak. Aki azt akarja, hogy közleményét változtatás nélkül közöljük, írja rá a kézirat első oldalára piros íróval: „Szöszszinti közlését kérem!” — A cikkek nyom-dal korrektúráját mi végezzük, korrektúraelvonatot csak kivé-teles esetekben adunk. — Szerzőnk különnyomatait köz-vetlenül a Stádium-nyomda Igazgatóságától (Budapest, VI., Róza-utca 111.) szíveskedjenek megrendelni, amely azt velünk kötött szerződésének árszabása szerint köteles elkészíteni. — Szerkesztői üzenetben mindenkinek válaszolunk, de a kér-dező teljes nevét, rendfokozatát és állomáshelyét ténnesse fel. — Névtelen levélre nem válaszolunk. — Hozzánk intézett le-velek tartalma vagy beküldőik kitéle felől senkinek sem adunk felvilágosítást. — Kéziratok sorsáról csak szerkesztői üze-netben adunk választ. — Aki levelet ír, vagy közleményt küld be nekünk, kísérje figyelemmel a szerkesztői üze-neket. — Levelet nem írunk, belyegyet tehát felesleges be-küldeni. — Jelégül legcélszerűbb kisebb helységi nevet vagy útjeggy számot választani. Annak, aki jelégét nem jelöl meg-nevének kezdőbetűit és állomáshelye alatt válaszolunk. — Közérdekű kérdésekre a „Csendőrlak-szalon” rovatban adunk választ. — Előfizetni csak legalább félre lehet. — Előfize-tést csak a csendőrség, honvédség és az állami rendőrség, továbbá a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges vagy nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. — Az előfizetéseket kérjük pontosan megjelölni, meri a felszólítás költségét külön felszámítunk. — A nekünk szánt pénzkioldeményeket kérjük a Csendőrségi Lapok 25.312. számú postatakarékpénztári csekkszámjára befizetni. — Szerkesztő-szóra naponta 8—14 óráig. — A lap részére szánt közle-ményeket, leveleket stb. nem a szerkesztők nevére, hanem a

Csendőrök

a TRIBON-nál vásároljanak!

Budapest, VIII., Üllői-út 14. el.: J. 392-85 és 312-57

Kedvező fizetési feltételek.

Egyenruhaszövegek, bélésszárak, női és férfi fehérnemű, selyem, kötött- és szövöttláru, kesztyű, harisnya, paplan, cipő.

szerkesztőségnek kell címezni, így: „A Csendőrségi Lapok szerkesztőségének, Budapest, I., Bűszörményi-út 21. szám.”

V. L. ny. alhadnagy, Békés. Csendőrségi zöld ágytakarót a „Soproni Szőnyeg és Textilművek R. T.” cégnél (Budapest, V., Zrínyi-utca 12. sz.) lehet beszerezni.

Tavaszi. Olvassa el az 1931. évi 11. számunkban Orbán László százados úr cikkét, az minden vonatkozásban pontos felvilágosítást nyújt az igényjogosultsági bizonyítványok kérdéséről. A levelében említett kérdésre a választ az említett cikk második hasábján találja meg.

Beregszászi árvák. 1. Ha a gyermekek magyar állampolgárok s ezt újrachonosítási, vagy visszahonosítási okmánnyal is igazolni tudják, akkor más állam nem kötelezheti őket katonai szolgálatra. 2. Magyarországon igen. 3. Már az aránylag magas iskolai végzettségük miatt is kétséges, hogy a csendőrséghez bejuthassanak, de a helyzet különben is az, hogy csak a katonai szolgálatból leszerelő s önként jelentkező, kiváló anyagot veszik fel csendőrségi próbaszolgálatra, közvetlenül a polgári életből, katonai szolgálat nélkül tehát nem. A honvédséghez viszont 21. életévük betöltése előtt nem jelentkezhetnek.

Tiszavirág. Az 542.903/5—1920. sz. H. M. rendelet értelmében a negyedévenként felvett becslési-jegyzőkönyvek közül az év végén felvetteket az osztályparancsnok, a többi jegyzőkönyvet a szármáyparancsnok hagyja jóvá.

Szebb jövő. A szabadságot elvileg ott kell eltölteni, ahová az érdekelt kérte. Ha valaki ettől bejelentés nélkül eltér, szabálytalanságot követ el. Ön szerint megoldható a kérdés úgy is, hogy a szabadságon levő csendőr a be nem jelentett címét a bejelentett hely szerinti hozzátartozóknál hagyja s így ezeken keresztül szükség esetén megtalálható, ez a gyakorlatiasnak látszó megoldás azonban általánossá válása esetén egyértelmű volna a rendetlenséggel és zűrzavarral. Ha tehát valakinek szabadság közben jut eszébe, hogy be nem jelentett helyekre is elkívánczik, jelentse azt be az előjáró őrsparancsnokának szolgálati jegyen azzal, hogy mettől-meddig fog az illető helyen tartózkodni és mi a pontos címe. Ez nem nagy munka s a rend így biztosítva van.

Fontos. Már hogyan lehetne csendőr rendfokozatú egyén is közgazdálkodásvezető? A Cs—20. utasítás I. fejezet 7. pontja szerint „a gazdálkodásvezető csendőrt, vagy próbacsendőrt bajtársai választják”, tehát szükség esetén még próba-

csendőr is lehet gazdálkodásvezető. A közgazdálkodásban rendfokozatra való tekintet nélkül minden részes tagnak egyenlő jogai vannak, mert egyenlő az alaptőke, a napibetét, közös a kockázat és közös a részesedés.

Somogy. A budapesti Hungária-körúti honvédkórháznak van fül-, orr- és gégeosztálya. Legjobb, ha az érdekelt személyesen hozza fel a gyermeket.

Temesvár. 1. Ha a járőr idegen örsre érkezik, az őrs-állomást és az időt a járőrvezető vezeti be a szolgálati lapba s a bejegyzés helyességét az őrsparancsnok vagy helyettese a II. 5. rovatban aláírásával igazolja. 2. Régi magyar neve van, István özvegye Pruner Erzsébet és fiai: András, István az 1754—55. évi nemesi összeíráskor Komárom megyében igazolták a nemességüket. Ennek a családnak azonban ipszilonos a neve, az öné is az lehetett.

Határozott. 1. A tábornagyi rendfokozat a mai honvédség szervezetébe nincs beállítva, csak a gyalogsági és lovassági tábornoki. 2. Vezérezeredes sincsen, csak a világháború idején volt. Rendfokozati jelzése: ezüstkoszorúval körülvevő három csillag. 3. Az intelligencia értelmi fokozatot, természetes tanulmányosságot jelent, ezt tehát megtanulni, elsajátítani nem lehet, mert mindenkivel veleszületik, különböző mértékben. A műveltség ezzel szemben azt jelenti, hogy a tudományok és különböző ismeretek terén kinek milyen a tájékozottsága, tudása. Lehet tehát valakinek az értelmi foka — intelligenciája — igen magas, de kevés hozzá a műveltséget jelentő tudása, viszont az is lehet, hogy valaki sok mindenfélét összetanul — tehát műveltnek mondható —, de a tanulással elsajátított ismeretek egyéni alkalmazásához, felhasználásához és áttekintéséhez gyenge az értelmisége, illetve az intelligenciája. Előfordulhat tehát, hogy írni-olvasni nem tudó pásztorembernek magasabbfokú természetes intelligenciája van, mint annak például, aki, mondjuk, a négy középiskola vizsgáin nagy verejtékesen, sok magolással átvégződött. Talán legjobban megérti a különbséget, ha azt mondjuk, hogy intelligens (értelmes, tanulékony) állat van (ló, kutya, elefánt), de művelt állat nincs. A mindennapi életben azonban az „intelligens” és a „művelt” jelzőket többé-kevésbé együttesen szokták valakire alkalmazni. 4., 5. Most már legénységi egyének is kérhetnek i-vel végződő nevet minden különleges feltétel és indoklás nélkül. A levelében felsorolt nevek meglehetősen színészi hangzásúak. Kap azoknál sokkal jobbakat, i nélkül is.

777. A kötelező leteltét elvileg mindenkinek meg kell várnia, ha azonban igényjogosultsági igazolvány alapján valaki polgári állást kap s annak elfoglalása határidőhöz van kötve, a minisztérium kivételesen engedélyezi a kötelező letelte előtt való leszerelést. Nem ez a kérdés nehezebbik és fontosabbik része, hanem az, hogy hol lehet manapság polgári állást kapni?

Csorna. Neve nem magyar hangzású. Ha valaki a nevét megváltoztatta, régi nevét nem kérheti később vissza. Egész kivételesen indokolt alapon az utóbbi harminc év alatt ez csak egyetlen egyszer lett engedélyezve. Ha a nemességét igazolja, ezzel természetesen egyidejűleg az előnév használatára is engedélyt kap. Nemesi előneve különben nincs minden nemesi családnak. Az igazolt nemesi előnév a megváltoztatott név mellett is használható. Az igazoláshoz be kell szereznie a születési és házassági okmányokat egészen addig az ősig, aki annak idején a nemességét igazolta. Az illetékes vármegyei levéltárakban találhatók okmányok, amelyek a család nemességét igazolják, ezeknek az okmányoknak a másolatai azonban csak akkor bizonyító erejűek, ha az eredeti okmányok 1848 előtti időből valók.

B. H. I. 1. ca. ő. Bp. h. k. Nem lehet eligazodni azokon a dolgokon, amiket a levelében felsorol s amelyek között egészen képtelen és valószínűtlen állítás is van. Félévszázad alatt még nem fordult elő a csendőrségnél és nem fog előfordulni újabb félévszázad alatt sem, hogy valakinek a büntetési lapjában olyan fenytést tartsanak nyilván s hozzá még egyszerre hármat, amit csak úgy költöttek, anélkül, hogy az érdekelt csendőrnek arról tudomása lett volna. A fenytéscet az érdekeltekkel kihallgatáson közlik és kitöltetik,

Ezer év magyar vitézi tettei
fonja koszorúba az a hatalmas díszmű, mely

„A MAGYAR KATONA”

cimen ezer oldalon a magyar hadak és a magyar katonák hősiességét magasztalja a történelmi adatok ézeivel. A több mint ötszáz képpel, térképpel és színes melléklettel díszített gyönyörű kétkötetes műhöz Horthy Miklós kormányzó, József kir. herceg és Gömbös Gyula miniszterelnök írt ajánló sorokat. A lelkes, hazafias hangon megírt mű szerzői Pilch Jenő, Gyalokay Jenő, Berkó István ezredek és Markó Árpád alezredek.

A mű ára 40.— pengő.

Megrendelhető a Franklin Társulatnál (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.) 3 pengős havi részletfizetésre is.

Nemzeti könyvtárak
Földlejek (minifutur)
Könyvtárak
Tudományok egyetemi jelvények
Mindennemű érmek

Morzsányi Józsefnél

Budapest, IV., Eszli-út 5. sz. Telefon 822-17

más eset nem lehetséges. Különben mindazt, amit nekünk megírt, az illetékes kerületi parancsnokságnak, vagy ha már lezserelt, a belügyminisztérium VII. c. osztályának beadványban tudomására hozhatja s kérheti a kivizsgálást is. Abban bizonyos lehet, hogy semmiféle panasz elintézés nélkül nem kerül irattárba, nyilvánvaló valótlanságot azonban ne írjon, mert abból csak kára lehet.

58.135. 1. A Szolgálati Szabályzat I. Részében kifejezetten a csendőrséget a következő pontok érintik: 64/3—a., 66/3, 67/1, 67/3, 313, 315/2, 323, 365/1—c., e., 365/2, 400, 527—6, 664/7, 698/1, 699. Ezek a pontok felölelik azokat a közvetlen kapcsolatokat, amelyekben a csendőrség és honvédség tagjai és parancsnokságai egymással állanak. 2. A „csendőror” rendfokozatú egyének rendfokozati jelzésében a sárga selyempaszmány semmit sem jelent. A régi alörmesteri rendfokozatnak ittfelajított csökevénye. A hovádséggel való viszonylatban a „csendőror” rendfokozatú egyének a szakaszvezetővel egyenrangúak.

Vasútügyelet. A szolgálatban álló csendőrrjárörnek csendőrségi előjáróival való találkozása és szolgálati érintkezése, ha a nyilvánosság előtt folyik le, mindig közfgyelem tárgya. Ha tehát pl. az előjáró a járőrrel vasútállomáson, vásárügyeleten, község utcáján stb. találkozik, a községen a járőr magatartásából, katonás viselkedéséből, az előjáróval szemben tanúsított tisztességtudásából, a jelentkezés stb. módjából a csendőrség általános rendjére és fegyelmére következtet. Ilyen esetben fokozottan kell tehát vigyáznunk az előírt katonai kölsőségek betartására és a kemény, katonás viselkedésre. Nincs csúnyább látvány, mint egy ügyetlen, vagy tohonya csendőrrjárör, amely immel-ámmal tiszteleget, valahogy jelentkezik s aztán elbotorkál. Ne feledjük, hogy ma a polgári férfilakosság nagy része katoná volt és van szeme hozzá, hogy egy szempillantással megállapítsa a csendőrről, hogy mint katoná, mennyit ér. Amilyen szívesen gyönyörködnek az emberek a jömgjelenésű s kemény, katonás felépítésű csendőrrben, úgy megmosolyogja a ficsurosán nyegle, vagy az ügyetlen megjelenésű csendőrt még a négyhetes újonc is. Ezért nagyon helyeseljük az ön eljárását, hogy azonos rendfokozatú helyettesét erőlyesen rendreutasította, mert nem tanúsított önnel szemben olyan kemény, katonás magatartást, amilyet nemcsak önnel, mint parancsnoknak a tekintélye, hanem a testület tekintélye is megkövetel. Az érzékenykedéssel ne törődjék semmit; ha a helyettese öreg csendőrr és jó csendőrrnek tartja magát, viselkedjék annak megfelelően s ne adjon okot kifogásra.

•Orvosfőnök, Szombathely. Az 1931/31. és az 1932/3. számokból tartalékpéldányunk nincs, a többi elküldöttük.

Tisztázat. Minden írógépet rendszerint háromféle sortávolságra lehet beállítani. Az első, legszorosabb sortávolság úgy adódik, hogy a sorváltó csak körülbelül egy betűtávolságnyra fordítja tovább a hengert s így az új sor közvetlenül az előző alá kerül. Az úgynevezett kettős sorávolságnál (amelyet a Csűsz. 6. pont 3. bekezdése előír), a henger annyit fordul, hogy két sor között még egy harmadik is elhelyezne, a hármassortávolságnál pedig a sorok olyan távolságra esnek egymás alá, hogy minden két sor közé még másik kettő beférne. A csendőrségnél azért van előírva a kettős sortávolság, mert egyes sortávolság mellett az írás túltöltött, túlsűrű, a sorokat nehéz követni s a következő sorra való átmenetnél az ember könnyen elveszíti a folytatást; az ilyen írás olvasása fárasztó. Hármassortávolság már sok és csak felesleges papírpazarlásra vezet. Negyedíves tisztázatot is kettős sortávolsággal kell írni.

Lobogó. A lobogó és a zászló között az a főkülönbség, hogy míg a zászló szövete a zászló rúdjáró rá van szögeve, addig a lobogónál nincsen a szövet a rúdhöz hozzáerősítve, hanem a rúdhöz erőstett zsinórhoz és azon felhúzható és leereszthető. Hajókon kizárólag lobogókat szoktak használni. Épületeken vagy lobogókat vagy zászlókat. A lobogók rúdja állandóan rajta van az épület tetején vagy az oldalán a falon, a zászlót rúdjával együtt ablakon vagy padlástyukon szokták kitűzni. A „fellobogózás” úgy a lobogó felhúzása,

mint a zászló kitűzése is értendő, mert a magyar nyelvhasználat csak ezt a kifejezést ismeri épületeknek lobogókkal vagy zászlókkal való feldíszítésére. Felzászlózást nem szoktunk mondani, habár legtöbb esetben zászlót és nem lobogót használnak.

Vadászeb. A Szut. bevezető rendelkezése meghatározza, hogy az utasítás rendelkezései szempontjából kit kell „csendőror” alatt érteni: a rangosztályba nem sorolt havidíjakokat és az altiszteket, hacsak valamely kivétel kifejezetten nincs megállapítva. A csendőrtisztek személyes magatartására vonatkozóan ugyanazok a szabályok mértékadók, amelyek a honvédség tisztjei számára érvényben vannak. Műtán pedig a honvédség tisztjei számára sem a lovaglóbottal, sem pedig az ebbel való megjelenés nincsen megtiltva, természetes, hogy ezt a tilalmat csendőrtisztekkel szemben sem lehet felállítani. A Szut.-ra való hivatkozás nem helytálló. A lényegnél sem egyéni okokból, hanem közbiztonsági természetű megfontolásokból folyóan lett a hot vagy korbács hordása, illetve a közbiztonságilag idomítatlan ebbel való megjelenés megtiltva; tisztokrél, akik a végrehajtó szolgálatban személyesen nem vesznek részt, ezek a megfontolások nem állanak fenn.

Balassagyarmat. 12. 1. Bár a Szut. 68. pont 3. bekezdése csak azt a szolgálatot foglalja a „felszólított” szolgálat fogalma alá, amely csak bírósági vagy hatósági felhívásra (megkeresésre) vezényelhető, természetes azonban, hogy a parancsra vezényelt szolgálatot is ide kell sorolni. A lényeg az, hogy az őrsparancsnok a szolgálatot nem saját elhatározásából „hivatalból”, hanem valamilyen rendelkezésre, felszólításra vezényli. Hogy ez a rendelkezés formailag felhívás-e, vagy parancs, az a szolgálat jellege szempontjából mellékes. Az utasítás azért említ a 68. pont 3. bekezdésében csak felhívást, vagy megkeresést, mert szabály, hogy a felszólított szolgálat alapját az 521., 522., 523., vagy 529. pontokban felsorolt hatóságnak vagy bíróságnak a rendelkezése (megkeresése) alkossa; előjáró csendőrrparancsnokság közbiztonsági vonatkozású rendelkezést csak igen kivételesen s akkor is — mint a kérdés tárgyát képező esetben — többnyire csak hatósági kezdeményezésre adhat ki, mert a csendőrrparancsnok az őrsnek csak katonai előjárója, de hatósági intézkedési joga nincsen. 2. Az elhelyezési kimutatás jegyzet rovatában feltüntetett „Kpr.” jelzés azt jelenti, hogy az illetőnek kerékpárja van, mint ahogy például a másik csendőrrnek (Beko őrmesternek) szolgálati ebe van. Az, hogy kerékpározni tud a csendőrr, a minősítvénybe való bejegyzés. 3. Nincs meghatározva, hogy utánportyázás esetén mennyit kell az őrsparancsnoknak az illető őrrjárótól lepor yáznia. ahhoz, hogy a szolgálatot utánportyázásnak lehessen beszámítani. Ha ugyanis az őrsparancsnok a járőrt már a harmadik-negyedik tereptárgynál utólrta és az ellenőrzve, három-négy óra múlva már be is vonult, ezt nem lehet teljes utánportyázásnak, hanem csak rendes ellenőrzésnek beszámítani, mert az utánportyázásnak ilyen módja ellenkezik a vonatkozó rendelkezés céljával és értelmével. Viszont azonban nem volna helyes az utánportyázást csak akkor elfogadni, ha az ellenőrző a teljes őrrjárót leportyázta, mert ez egyértelmű volna annak megtiltásával, hogy az ellenőrző az ellenőrzött járőrrel személyesen találkozzék. Nézetünk szerint legcélszerűbb arra az álláspontra helyezkedni, hogy ha az ellenőrző az őrrjárótnak legalább a felét leportyázta, a szolgálat utánportyázásnak, míg ha a felénél kevesebbet portyázott le, csak rendes ellenőrzésnek számít. 4. Annak, hogy az ellenőrző a térképoltvasást nem tartotta meg, nem kell a szolgálati lappon kifejezést adni, hanem csak azt kell beírni, ha megtartotta. Természetes, hogy térképoltvasási gyakorlatot csak akkor lehet tartani, ha az ellenőrzés terepen történik; a pihenőszobában való térképoltvasásnak nincs semmi értelme, azt az őrsön jobban és kényelmesebben meg lehet csinálni.

Kéziratok.

Jászhalassy. Ügyesen, szépen megírt kis elbeszélés. Ha szorgalmasan gyakorolja magát, még különbbeket is fog írni. Legfőbb előnye az írásnak a természetesség, ezt tartsa is

Magyar
csendőrr

Boross József

egyenruházati intézetben megbízható minőségű árukat a legolcsóbban vásárolja. Összes nyomatványok és írszerelők kaphatók.

Kedvező fizetési feltételek

Budapest
VIII., Baross-tér 6.

Kérjon díjlanlan árjegyzékét

meg. Úgy írjon mindig, mintha azt, amit leír, elbeszelné. Közölnünk azonban mégsem lehet, két okból. Első az ember leütése, ami végeredményében mégis csak bűncselekmény, a második pedig, hogy semmiképpen sincsen megindokolva, miért hurcolta vissza Önt az erdőbe az oláh, akivel útközben találkozott. Ezt az olvasók se értenék; az egész elbeszélést át kellene alakítani, de akkor meg elveszítené az eredetiségét. Próbálkozzék olyan történettel, ami a csendőrségtől van merítve.

L. L. th. Kistelek. Szépen kidolgozta a tervezetét s van is benne egy-két helyes megjegyzés, de az egész cikket és az ahhoz tartozó mintát nem közölhetjük, mert nem éri el vele a főcél: a munkamegtakarítást és a papírral való takarékosságot. A mintában mindössze 10 főt vett létszámként s a havifüzete mégis kétoldalas, nem kisebb semmivel, mint a jelenlegi s a vezetése sem jár kevesebb munkával, legfeljebb, hogy a bevonulást Ön is egy rovatba vezeti be a kivevényléssel, a Hollódy alezredes úr rendszere szerint. Hogy mit melyik rovatba írunk, a lényeg szempontjából mellékes alaki-ság, a fontos az, hogy kevesebbet kelljen írni, mint a mostani havifüzetbe s papír is kevesebb kelljen hozzá, az Ön mintájából pedig éppen ez hiányzik. A mai havifüzet nagyságában készült mintájának két teljes oldalán (illetve a nevekkel együtt négy oldalán) mindössze négy napot tárgyal. Ez, tíz főnyi létszám mellett túlsok, egy hónaphoz 28–30 oldalra lenne szüksége. Munkáját, mely egyébként dícséretet érdemel, kivánsága szerint továbbítottuk.

Cs. M. th. Kisújszállás. Csoportképet csak valamilyen eseménnyel vagy aktualitással kapcsolatban közölhetünk. A beküldött felvétel Önöknek mindig kedves emlékek lesz, de a nyilvánosság szempontjából nincs érdekessége. Gratulálunk a szép családjához!

Arad. Nem alkalmas a közlésre, mert a járőr feltevését a tények később igazolták ugyan, de a feltevésre nem volt meg a kellő alap. A ló akkor is ugrálhat és ficákolhat, ha valaki a hátán ül, sőt lovasát a vetések közé is beviheti. Nem csak utólag született-e meg a következtetés?

P. L. I. cs. őrm. Polgár. Rossz vers.

Virradatvárók.

Írta: TÖRÖK SÁNDOR.

(3)

Gábor elnézett felette utálkozva s zsebredugta a magát. A kis ember ott maradt és nézte azt a levegőben maradt jobbkezét. Leengedte. Nézett, nézett utánuk. Julist nézte, Bede Julist, ahogy ment délcegen, egyenesen, a szép szál párja mellett, nézte, ...nézte, az a visszaesett jobbkeze ökölbesorult s a fekete szemében szennyes indulatok kavargtak. Befordultak a sarkon, de ő még mindig ott állott. Egy ocsmány szitkot morzsolt szét a foga között s bement az irodába.

IV.

A végzetes Trianon megszületett s Bukarest, a nagy lehetőségek városa, egyszerre máról-holnapra egy hatalmas birodalom fővárosa lett. Bukarest — ez az utolsó kapu a Kelet és Nyugat között —, fénykorába csöppent. Furesa város volt mindig. Összevegyült benne a Nyugat felszínéről lelopkodott. összekapart máz Kelet maradi piszkával, s még főutcáján, a Calea Victorieien lilára festett nők és parfümöktől messze illatozó férfiak hullámanak fel-alá a ragyogó kávéházak előtt az aszfalton, addig tizenötpercnire onnan szűk

Hol vásároljon a csendőr?

Férfi szövet
Női szövet
Fehérnemű
Női kabát
Női ruha
Vászonárúk

Fürdőruha
Raplán
Takaró
Költőtáru
Hárisonya
stb.

Csak jó minőség, kedvezőfizetési feltétellel!

Reform Ruházati R.-I.

Budapest, VI., Vilmos császár-út 5. szám

Árjegyzékminta díjtalan!

CSENDŐRSÉGI SZOLGÁLATI ÓRÁK

»KRONOSZ« R O N O S Z

ÓRA- ÉS ÉKSZERKERESKEDELMI R.-I.
BUDAPEST, IV., ESKÜ-ÚT 3. (félem.)
(Eskü-út és Váci-utca sarok)
TELEFON: AUTOMATA 892-14
Fióktul: PÉCS, Irgalmasok-utca 1. sz.
Mindennemű arany- és ék-
szertárgyak, versenydíjak.
Ábraszertár ára ára 42 P, havl 7 Pengő
részletfizetésre.

Kívánatra árjegyzékkel küldünk!

**CORTÉBERT
ÉS PHÉNIX ÓRÁK**
részletfizetésre kaphatók.

sikátorokban döglött állatok hullái között szabadtúznél ebédet főznek az asszonyok s a földön, hasonfekve, kockát vetnek a férfiak.

És eljött ez az esztendő, amelyben Bukarest eltátotta éhes száját, hogy magába habzsolja az ölébe hullott kincseket. A vérkeringés megindult. A szélhámos kalandorok özöne indult Erdélybe és a Bánságba betölteni a közhivatalokat, elfoglalni a zsíros és még szabad lopással is járó állásokat, míg innen az árulók, a renegátok nem csekély csapata vetette rá magát Bukarestre zsebrevágni az elismerést, a k'nevezéseket, — a judáspénzt.

Ebbe a forró üstbe cseppent bele Szombathy Gábor, kábulan az elmúlt esztendő eseményeitől és a maga vágyaitól. A dűsgazdag patriciusnak, Nicolescu Tódornak a telepén kapott munkát. Lakást vett a külső Grivita-utcában, a Hotel Nationálban s dolgoztatott csendesen.

Az első hét végén olyan dolog történt, ami messzire kiököntette Gábort a beirányított csendes munkától.

Nicolescu Tódor hívatta. Nicolescu egyike volt a legrégibb bukaresti kereskedőcsaládoknak. A gyárát, melyben a művészi bútoroktól, búcsúra való festett fakanálig mindenféle munkát előállítottak, még az apja alapította.

Dolgozószobájában fogadta Gábort... Ravasz, szakállas arcán öröm futott át, ahogy végignézett a dölceg legényen.

— Kedves Szombathy úr — rideg, üzleti hangon beszélt —, az állólámpa, amit ön tervezett Mindrigiu generálisék számára, annyira megtetszett a leányomnak, hogy szeretne egy ehhez hasonló lámpát a szalonjába. Természetesen nem ugyanilyet. Egy nőnek sose kellhet az, ami egy másik nőnek már megvan — vetette közbe s a hangja szelidebb lett —, a leányomnak vannak bizonyos egyéni ötletei s ezeket együtt kellene megbeszélniük. Kérem, keresse fel őt még ma hat óra tájban. Egyszersmind közlöm magával, hogy ezután csak tervezni fog, ehhez képest a fizetését felelelem kétezer leivel. Viszontlátásra.

Gábor jó érzésekkel hagyta ott a gyáros szobáját s a beszélgetésnek igen nagy eredménye lett.

Még aznap levetette az eddig viselt szűk székellyharisnyát s rövid zekéjét. Fekete szalonkabátot, csikos nadrágot vásárolt készen egy bazárban.

Míg az új ruhát felvette, megbiztatta, megnyugtatta magát belülről: így nem mehetek el mégsem a Nicolescu-palotába, kivált, hogy most már tervező vagyok. Megszólnának.

Eltette a szűk harisnyát, a rövid zekét a hazulról hozott kis zöld katonaládába, amelyre az volt faragva ékes tulipánok közé: Szombathy Gábor köztiszt, 82-es gyalogezred. 1914. Aztán sorba jöttek a számok: 1915, 16, 17, 18, a köz-

vitéz fölé új apró betűk faragódtak: övezetű... káplár... őrmester... tiszthelyettes... sok nagy utat megjárta ez a kis láda, míg idekerült a Grivita-utcai Hotel Nationál emeleti kis szobájába, a rozott rézággy alá s magába fogadta Szombathy Gábor sorsfordulásának ezt az első útjelzőjét, a háziszóttas „gúnyját”. Nem bírta nézni, lecsapta a födelét. A rövid zeke varrottas ujjá kimaradt, kifityegett a ládából, mintha hívná, intené: ne hagyj itt, Gábor, megbánod, Gábor, — rácsattantotta a lakatot s berúgta keményen az ágy alá.

Borbélynál beretválkozott. Kölnevizezték, szagosították, pomádézta, hagyta. Csak a pudernél intett a fürge legénynek elhárítón a kezével, de aztán azt is hagyta.

Kicsinosítva, kikenve-kifenve, úgy állított be a Nicolescu-palotába délután hat órakor.

A portás már tudta, hogy jön. Nagy, világos, üveges terembe kalauzolta, ahol megváratták.

A kisasszonynak vendégei vannak.

Nicolescu Sylvia meglehetősen önálló életet élt. Külön lakosztályt tartott, ahol fényes zsürokat adott, vendégül látva a város előkelő fiatalóságát.

Két vagy három hölgy és egy úr mentek el előtte, aztán bebecsátották.

Nicolescu Sylvia nem volt egyedül. Az egyik nagy ablakmélyedésben a bátyja, Nicolescu Leon vitakozott egy fiatal huszártiszttel, míg a kandalló előtt egy idősebb úr ült, kezében teáscsészével.

Nicolescu Sylvia háttal állott az ajtnak egy kis asztal mellett és teát készített. Gábor egy pillanatra állt az ajtóban zavartan. Akkor megfordult a leány és a leplezetlen csodálkozásnak egy halk kiáltása hagyta el ajkát.

Ezt nem várta. Ezt az elegáns urat. Az apja egy székelly parasztfiúról beszélt, akinek kitűnő ízlése van, zseniálisan rajzol, gyönyörűen dolgozik, egyébként úgy jár, ahogy a többi parasztok.

Az egész társaság megmozdult. Sylvia csókra nyújtotta a kezét, Gábor bemutatkozott.

— Ön az a rajzoló, aki a Mindrigiuék lámpáját készítette?

— Én vagyok.

— Nahát, gratulálok.

A maga széles módján rázogatta a kezét, szinte ugrálva körülötte, míg a bátyja le nem intette.

Nicolescu Sylvia tiszta megszemélyesítője volt az oláh szépségnek: középtermetű, karcsú, kekecsfekete haja, pirossal aláfutott sápadtas arcot fogott körül, melyből szinte világítani lázottak az erős, fekete szemöldök alól kinyilazó szemek.

A ruhaszövet minősége bizalom dolga.

Egyedül csak a szövetet előállító posztógyáros képe, tényleges garanciát nyújtani arra, hogy valóban nemes tiszta gyapjút használ fel; csak ő tudja, hogy a szövetben belül milyen értékek vannak. A tartós minőséget tekintve árakban is csak az elsőkézből minden közvetítő dírtól mentesen, a posztógyártól közvetlen történő vásárlás nyújt igazi előnyt. Posztógyárunk állandó szerződéses szállítója, merlekszabóságunk pedig a m. kir. csendőrség részéről — évek óta egyedülállóan — lemellen okirattal elismerésben részesült állandó szorozódóssal felruházta. Tekintse meg örsére küldött miniatúrákat. Kétszázra más miniatúrákat is díjmentesen küldünk és kedvező fizetési módokat adunk.

TRUNKHAHN

Posztógyár és Ruhagyár Rt. Magyarországi katonai és fegyveres posztógyár. Budapest, I. Lenke-út 117. Örmény 1922 óta 300 munkással.

KOZÁK ANTAL

Budapest, VIII., Üllői-út 58. sz.

Magyarország legrégibb karművese. Készít, javít, alkalmat készítéssel szolgál szerdén és jutányosan csendőrségi kártyákkal. Árufelajánlat készséggel szolgál.

Csendes Cipőáruház

Budapest, VIII., Baross-utca 77. szám

Megbízható! — Olcsó! — Minőségben elsőrendű! — Külön mértékostály! — Kedvező fizetési feltételek! — A m. kir. államrendőrség, a M. A. V. és sz. mos. köz- és magánbiztonsági hivatalos szállítója.

Használjunk **Schmoll Pastát** Magyar gyártmány

Agfa

a vezető fotómárka!

ISOCHROM-SUPERPAN

tekercs csomagfilm és lemez

Megbízható szakácsnőket csendőrségük részére közvetít. Elhetreztő Intézet, Budapest, Baross-tér 6.

Bemutatta őt a többieknek és teácskésztét nyomott a kezébe.

Míg ketten Sylviával a lámpatervet megbeszélték, a kandalló mellett üldögélő úr — egy kopaszodó, erősen sasorrú, kis kecskeszakállas ember — félrevonta Nicolescu Leont.

— Ki ez?

— Ez? Rajzoló a gyárban. Nagyon tehetséges és apának céljai vannak vele. Miért?

— Miért? Hány éves vagy? Huszonnégy. Én negyven... egynehány... Nem ismered a nőket, a saját nővéredet sem. Ennek az embernek nem szabad túlságosan közel férközi a házhoz.

— Ne légy neveltséges, öregem — nevetett a fiatal Nicolescu —, mit gondolsz? Most látja először. Egy lámpát kell neki csinálni, aztán kész. Apámnak nagy szüksége van rá, azt mondta.

A kopasz úr — Martineanu Valér — savanyúan mosolygott.

— Egy csöpp kenyérmorzsa ha beleesik terveink mézébe, vége az egésznek. Én nem mondom, hogy ez az ember az a kenyérmorzsa, de mindenesetre jó távortartani a kenyérmorzskákat a mézesbödöntől. Mindkettőnk érdekében mondom — tette utána s jelentősen intett a szemével.

A könnyelmű, fiatal Nicolescut furcsa szálak fűzték a ravasz és meggondolt Martineauhoz. Martineau a háború előtt egy ideig spekulált különböző nagy üzleteken az öreg Nicolescuval. Az üzletek váltakozó szerencsével jártak s míg az okosabb és higgadtabb Nicolescu öröklött vagyonát megtette, Martineanu teljesen tönkrement. Egyike volt azoknak a kétes egzisztenciáknak, akikről nem lehet tudni, miből élnek. Nagylábon élt, lóversenyezett, mulatókba járt a legtöbbször nem volt egyebe a rajta lévő ruhájánál. Egy vagyonnal tartozott volt üzlettársának, Nicolescunak és szorongatták másfelől is. Egyetlen reménysége volt s egyéb célját már nem is látta életének, — feleségül venni a Nicolescu Sylviát. A leány azonban bácsinak kezelte s csak éppen, hogy megtűrte, mint házibarátot, s mint a bátyja öreg barátját. A fiatal Nicolescu feladata volt, hogy hugát a kalandor felé hajlítsa. Apja többször kijelentette, hogy nem ad pénzt az ilyen ingyenélőnek, de a fiú már sokkal jobban elmerült az éjszakai élet bomlasztó örömeiben és sokkal gyengébb jellemű volt, semhogy valami komoly munkába foghatott volna. Aljas szolgálataiert Martineanu pénzelté gyanús kártyanyereségeiből s egyéb tisztázatlan pénzekből. A leány szerette bátyját, de ebben az egyben hajthatatlan maradt. Martineau pedig minden rendelkezésére álló eszközzel, a vízbefúló ember kapkodó szívósságával, de hidegen és számító ésszel küzdött a lányért, akinek hozományából új életet kezdhet. Érthető tehát, ha beteges félelemmel vigyázott a leány körül lebzselő fiatalemberekre.

Míg a két cinkos beszélgetett, a főhadnagy — Stanca Dumitru — összeütötte a sarkantyúját és búcsúzott.

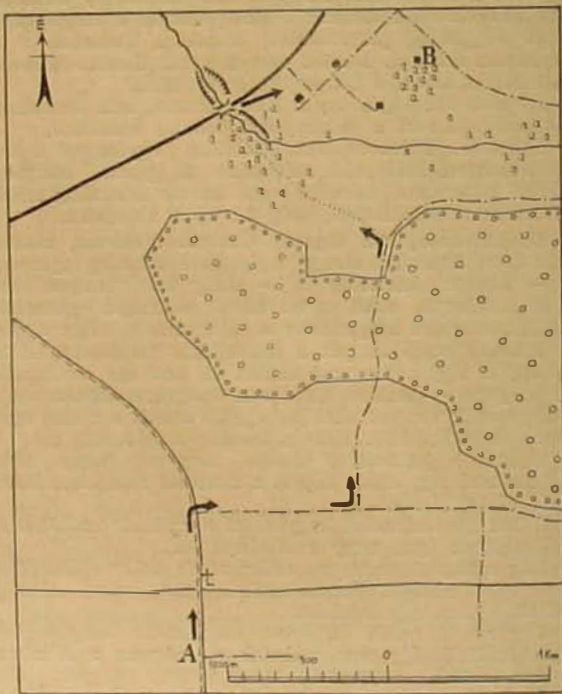
Sylvia felnézett a rajzlapról, amelynek girbe-gurba vonalaiból nevetve magyarázta, hogy milyen ernyőt akar.

— Isten vele, kedves Dumitru. — Egy pillanatra összevonta szemöldökét, aztán határozott hangon fordult a beszélgetőkhöz: — Valér bácsi — és elmosolyodott, Martineanu ugyanis dühöngött, ha bácsizta —, Valér bácsi, kérem, legyen olyan szíves és hagyjon magunkra. Olyasmiről lesz szó, ami magát úgysem érdekli.

(Folytatjuk.)

Pályázat.

Az A-val jelzett útelágazásnál álló nagyobb csendőrsztag parancsuoka a B-vel jelzett házhoz járőrt küld. Hogy miért, az a pályázat szempontjából mellékes. A terepet sem a járőr, sem a kiküldő parancsuok nem ismeri; az utóbbinak térképe van. A térképről megállapítja, hogy merre fogja a járőrt a B-vel jelzett házhoz küldeni. Ezt az útvonalat a vázlaton nyilakkal megjelöltük. Hogy a járőr merre menjen, a parancsuok szóval magyarázza meg a járőrvezetőnek. Ezt a magyarázatot szövegesen le kell írni, úgy, ahogyan a parancsuok azt a járőrvezetőnek elmondani.

Pályázatot csak a csendőrség legénységei egyénileg fogadunk el. Határidő: augusztus 15. A legjobb pályázatot értékes aranyhegyű töltőtollal jutalmazzuk. Az eredményt a szeptember 1-i számunkban fogjuk közölni.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
PINCZÉS ZOLTÁN őrnagy.

Stádium Sajtóvállalat Részvénytársaság, Budapest, VI.,
Rózsa-u. 111. — Felelős üzemvezető: Győry Aladár.

Eredetel **STEYR**
WISSENFELD
és **PUCH** kerékpárok a csendőrség részére legalkalmasabbak
Puch művek Rt. Budapest, VI., Lehel-u. 25

Fényképészeti szaküzlet
Hatschek Emil
Használj fényképezőgépet nagy választékban. Andrassy-út 13. Tel. 22-2-59

BÚTOR fertő, modern kivitelben, kényelmes részletek
KISIPARI TERMÉKEK BÚTORCSARNOKA RT.
Budapest, VII., Dohány-utca 66. sz.

Pollák Rezső „ALBA” cipőáruház
Székesfehérvár
Bőr- és lakó-sima zugsapok, szimák, női és gyermekcipők legjobban bevezetési forrás. Kérjen képe árjegyzéket.

NE FELEJTSE EL ELOLVASNI A
BORÍTÓLAP HÁTSÓ OLDALÁN A

REMINGTON

írógép hirdetést!